

Skatteutskottets yttrande 2020/21:SkU1y

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor i regeringens proposition 2020/21:1 Budgetpropositionen för 2020 samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av detta avsnitt.

Utskottet har behandlat ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i yttrande 2020/21:SkU2y Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

I detta yttrande behandlar utskottet övriga frågor i det aktuella avsnittet. I yttrandet finns fyra avvikande meningar (M, SD, V, KD).

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i propositionen och har ingen invändning mot de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisar. Utskottet tillstyrker också regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2021 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2022 och 2023.

Utskottets ställningstaganden innebär bl.a. följande ändringar på skatteområdet fr.o.m. den 1 januari 2021.

Det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förändras så att den skillnad i beskattning som jobbskatteavdraget medför i princip tas bort.

Rutavdraget utvidgas med flera nya tjänster och det sammanlagda taket för rut- och rotavdragen höjs från 50 000 kronor till 75 000 kronor per person och beskattningsår.

Beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skatte-reduktion för hushållsarbete ska gälla omedelbart. Vidare ska anstånd med återbetalning av felaktigt utbetalda belopp kunna medges i vissa fall.

En ny skattereduktion för installation av grön teknik införs. Skatte-reduktionen ersätter stödet till fysiska personer enligt förordningen om statligt stöd till solceller, förordningen om bidrag till lagring av egenproducerad elenergi och förordningen om bidrag till privatpersoner för installation av laddningspunkt till elfordon.

En kostförmån för en hel dag ska beräknas till ett belopp, avrundat till närmast femtal kronor, som motsvarar 0,52 procent av prisbasbeloppet.

Uppskovsreglerna vid avyttring av en privatbostad ändras genom att schablonintäkten på uppskovsbeloppet avskaffas.

Skattenivån i lagen om skatt på energi höjs till 0,6 öre per kilowattimme för el som har förbrukats i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, datorhallar och yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet samt för el som har förbrukats för framställning av värme eller kyla som har levererats till sådana verksamheter.

Vid tillämpningen av reglerna om skattskyldighetens inträde för energiskatt på el, godkännande som frivilligt skattskyldig samt nedsättning av skatt på el som förbrukas vid spårbunden trafik ska infrastrukturförvaltare respektive spårinnehavare anses förbruka den el som förbrukas inom förvaltad järnvägs-nät respektive innehavd spåranläggning.

Skattebefrielsen för andra skattepliktiga biobränslen för uppvärmning än biogas och biogasol avskaffas. En definition av begreppet biogasol införs i lagen om skatt på energi. Biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning befrias från energi- och koldioxidskatt.

För husbilar av fordonsår 2018 eller senare som blev skattepliktiga för första gången den 1 juli 2018 eller senare ska den tid som en avställning minst måste vara för att medföra lägre fordonsskatt sänkas från 15 till 4 dagar. Det gäller dock bara för avställningsperioder som påbörjas under de tre första åren från det att husbilen blir skattepliktig för första gången, dvs. under den tid då det förhöjda koldioxidbeloppet i bonus–malus-systemet tas ut.

Undantaget från beskattning för akut toxiska produkter begränsas så att det inte omfattar e-vätskor med en koncentration nikotin som uppgår till minst 15 men inte överstiger 20 milligram per milliliter vätska. E-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som har förstörts under tillsyn av Skatteverket ska inte utlösa skattskyldighet för lagerhållare.

Innehållsförteckning

Utskottets överväganden.....	5
Riktlinjer i skattepolitiken	5
Ytterligare skattesänkningar för personer över 65 år.....	19
Utvidgat rutavdrag och höjt tak för rutavdraget	22
Återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete	29
Skattereduktion för installation av grön teknik.....	32
Ändrad beräkning av förmånsvärdet för fri kost.....	38
Skattereduktion för förvärvsinkomster	39
Tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin.....	41
Utvidgad tidsgräns för expertskatt.....	42
Ändrade regler för kostförmån i särskilda fall.....	44
Justerad beräkning av bilförmån.....	45
Vissa ändrade åldersgränser i skatte- och socialavgiftssystemet	47
Bred skattesänkning för jobb och pension.....	48
Skiktgräns för statlig skatt.....	48
Jobbskatteavdrag	49
Reseavdrag m.m.	51
Personaloptioner.....	52
SINK-skatt.....	53
Gåvor till ideell verksamhet	54
Avgift till fackföreningar och arbetslöshetskassor	56
Skattereduktion för bosparande.....	57
Förmåner	58
Rotavdrag	60
Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden – regional skattereduktion	61
Avskaffad schablonintäkt på uppskovsbelopp.....	62
Kapitalvinst vid fastighetsförsäljning	63
Avdrag för ränteutgifter.....	65
Utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag	67
Sänkt beskattning av sparande på investeringssparkonto	71
Kapitalbeskattning, arvs- och gåvobeskattning m.m.	72
Fastighetsskatt och fastighetsavgift	74
Andrahandsuthyrning	76
Exitskatt.....	78
Tillfällig skattereduktion för investeringar	80
Justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto	82
Höjd skatt på finanssektorn	84
Ändrad bolagsbeskattning	84
Investeraravdrag	85
Avdrag för utbildningskostnader	86
Pausad BNP-indexering för drivmedel.....	88
Sänkt koldioxid- och energiskatt på bensin och diesel	89
Höjd energiskatt på viss elektrisk kraft	90
Elförbrukare vid spårbunden trafik.....	92

Avskaffad skattebefrielse för vissa biobränslen för uppvärmning	93
Skattebefrielse för biogasol som förbrukas för uppvärmning	95
Ändrade förutsättningar för skattebefrielse för biogas och biogasol	96
Slopad nedsättning av energiskatt på bränslen i vissa sektorer	98
Förstärkt och förenklad miljöstyrning i bonus–malus-systemet	99
Beskattnings av tung vägtrafik	101
Förmånligare villkor för återbetalning av fordonsskatt för husbilar vid avställning	103
Trängselskatt i Marieholmstunneln	105
Utökad befrielse från energiskatt för egenproducerad el	106
Övriga miljöskatter	107
Beskattnings av högkoncentrerade e-vätskor	109
Beskattnings av övrig tobak	112
Höjd skatt på alkohol och tobak	113
Skatt på kemikalier i kläder och skor	114
Omvänd skattskyldighet vid omsättning av vissa varor	116
Övriga åtgärder inom skatteförfarandet	117
Folkräkning	119
Utvärdering av utjämningsordningen med Danmark	121
Lagförslagen	121
Offentliga sektorns skatteintäkter	122
Avvikande meningar	124
1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (M)	124
2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (SD)	126
3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (V)	128
4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (KD)	130

Utskottets överväganden

Riktlinjer i skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Moderaternas, Sverigedemokraternas, Vänsterpartiets och Kristdemokraternas förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 1 i denna del) att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Propositionen bygger på en politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna.

Regeringen framhåller att pandemin har drabbat Sverige och världen hårt. Erfarenheter från tidigare ekonomiska kriser tyder på att återhämtningen kommer att ta tid. För att så snabbt som möjligt ta Sverige ur lågkonjunkturen behövs enligt regeringen en expansiv finanspolitik även under de två kommande åren.

Regeringen avser att öka takten i klimatomställningen, stärka välfärden, förbättra företagens villkor och konkurrenskraft, se till att integrationen ska gå snabbare, bekämpa brotten och öka sammanhållningen mellan stad och land. Sverige ska jobba sig ur krisen och göra samhället bättre och mer hållbart än det var före pandemin.

Regeringen presenterar insatser för att stötta livskraftiga företag, bidra till att fler jobb skapas och stärka återstarten av ekonomin. Regeringen föreslår en skattereduktion för att stimulera och tidigarelägga näringslivets investeringar. Medel avsätts i budgeten för att förlänga omställningsstödet under maj–juli 2020, bl.a. för att hjälpa företag som bedriver säsongsverksamhet och är beroende av intäkterna från ett fåtal sommarmånader. Ett särskilt omsättningsstöd föreslås för enskilda näringsidkare. Regeringen avser att stärka hushållens köpkraft genom förslaget att skatten sänks på inkomster från arbete och socialförsäkringsförmåner, bl.a. inom ramen för den gröna skatteväxlingen.

En tillfällig skattereduktion på arbetsinkomster riktad till låginkomsttagare föreslås för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin.

Vidare föreslår regeringen att skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner utvidgas.

Regeringen anför att klimatomställningen medför goda möjligheter till jobb och företagande. Regeringen anser att svenska folkets engagemang för klimatomställningen ska bejakas och en skattereduktion för grön teknik införs. Klimat- och miljöforskningen ges förstärkta resurser. Den gröna skatteväxlingen fortsätter. Miljöskatter höjs, vilket kompenseras med sänkt skatt på jobb och företagande. Reduktionsplikten skärps och för att minska klimatutsläppen förlängs också satsningen på Klimatklivet.

Regeringen anser att miljöstyrningen i bonus–malus-systemet för lätta fordon bör förstärkas och förenklas.

Alla som har varit med och byggt upp vårt land ska enligt regeringen ha rätt till trygghet under ålderdomen. Regeringen föreslår därför att medel tillförs kommuner för att stärka äldreomsorgen. Det sista steget tas för att ta bort den återstående skillnaden i beskattning mellan pension och löneinkomst. Det innebär att skillnaden i beskattning enligt regeringens förslag kommer att vara borta den 1 januari 2023.

Regeringen anför vidare att legitimiteten i välfärdssystemen ska värnas. Skatte- och bidragsfusk undergräver förtroendet mellan människor och för samhället och särskilt allvarligt är det när missbruket är systematiskt eller om det finns en koppling till organiserad brottslighet. Regeringen föreslår därför att berörda myndigheter tillförs medel för att intensifiera arbetet med att motverka missbruket av välfärdssystemen och penningtvätt.

Genom att man stimulerar investeringar och tillväxt i svenska företag ökas enligt regeringen takten i den ekonomiska återstarten. För att stärka företagens konkurrenskraft behövs enligt regeringen åtgärder som stärker incitamenten att öka och tidigarelägga investeringar. Regeringen avser därför att föreslå en skattereduktion för investeringar. En sådan stimulans minskar kostnaden för tidigarelagda investeringar med ca 4 procent.

Skattesänkningar, bl.a. inom ramen för den gröna skatteväxlingen, på inkomster, pension och andra socialförsäkringsförmåner stärker enligt regeringen hushållens köpkraft, vilket bidrar till den ekonomiska återstarten. Vidare anför regeringen att pandemin har slagit hårt mot ungas möjlighet till anställning och extrajobb. Unga kvinnor har varit särskilt drabbade. Regeringen föreslår en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin.

För att stärka svenska företags konkurrenskraft kommer regeringen även att föreslå att skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner utvidgas från tre till fem år.

Vidare anför regeringen att nyttjandet av bostadsbeståndet ska förbättras för att människor ska kunna flytta dit jobben finns. Regeringen föreslår därför att schablonintäkten för uppskovsbelopp vid försäljning av privatbostäder ska avskaffas. De nya reglerna föreslås omfatta både befintliga och framtida uppskov. Syftet med ändringen är att öka rörligheten på bostadsmarknaden genom att minska inlåsnings effekter.

Regeringen föreslår vidare inom ramen för den gröna skatteväxlingen att nedsättningen av energiskatten på uppvärmningsbränslen som används inom industrin samt jord- och skogsbruk fasas ut.

Svenska folkets engagemang för klimatomställningen ska enligt regeringen bejakas. Regeringen föreslår att ett grönt avdrag för privatpersoner för installation av grön teknik som solceller, energilagring och laddningspunkter införs och att solcellsstödet förlängs för företag och kommuner. Dessutom föreslår regeringen att energiskatten sänks på bl.a. egenproducerad solel genom höjda effektgränser för undantag från energiskatt och utökad möjlighet till skatteavdrag. Regeringen föreslår också att medel fortsatt avsätts för den kommunala energi- och klimatrådgivningen.

Regeringen kommer under 2021 att förenkla och förstärka miljöstyrningen inom bonus–malus-systemet för lätta fordon.

Regeringen avser att föreslå att kraven på utsläppsminskningar för bensen och diesel successivt höjs till 2030 genom ökade reduktionsnivåer inom den s.k. reduktionsplikten. För att möta ökade pumppriser som kan följa av ökad inblandning av biodrivmedel föreslår regeringen att BNP-indexeringen av bensen och diesel pausas under 2021 och 2022. En kontrollstation för reduktionsplikten ska genomföras 2022. Dessutom föreslås justeringar av bilförmånen för att bättre spegla marknadsvärdet, vilket medför att beskattningen av de flesta fossildrivna förmånsbilarna ökar.

Regeringen avser också att föreslå att en skatt på kemikalier i kläder och skor införs 2022 för att påskynda en utfasning av ämnen som är särskilt farliga för människor och miljö.

Den gröna skatteväxlingen innebär att höjda miljöskatter växlas mot sänkt skatt på jobb och företagande. Målet är att den ska omfatta minst 15 miljarder kronor.

Regeringen anför att miljöskatteförändringar hittills har beslutats eller aviserats genom slopade skattenedsättningar för diesel i gruvindustriell verksamhet, uppvärmningsbränslen inom industrin, jord-, skogs- och vattenbruk samt viss fossil värmeproduktion, justeringar i förmånsvärden för personbilar och i bonus–malus-systemet, höjning och breddning av kemikalieskatten och införande av skatt på avfallsförbränning och plastbärkassar. Borttagandet av flygskatten har också stoppats. Skatteväxlingen har inte gjorts år för år. Inom denna gröna skatteväxling innebär det att miljöskattehöjningar och sänkningar av skatt på jobb och företag motsvarar varandra under mandatperioden. Hittills har sänkt skatt på jobb och företagande beslutats eller aviserats genom skattereduktion för boende i vissa kommuner som i sin helhet ingår i stödområde A eller B, utvidgad tidsgräns för expertskatt samt en del av skattereduktionen för förvärvsinkomster. Den offentligfinansiella effekten av skattereduktionen för förvärvsinkomster motsvarar effekten av ingångsavgdragets varaktiga effekt plus en skattesänkning som är lika stor som de skattehöjningar inom ramen för den gröna skatteväxlingen som görs i regeringens budgetproposition plus en tidigareläggning av inkomstskattesänkningar inom ramen för grön skatteväxling. Avdrag har gjorts för den

utvidgade tidsgränsen för expertskatten. Den lagstiftning som ska tas fram inom ramen för denna åtgärd ska också inkludera den sänkta skatt på jobb och företagande på 3,48 miljarder kronor som aviserades i budgetpropositionen för 2020.

Tyngdpunkten för skattereduktionen för förvärvsinkomster i regeringens budgetproposition ligger enligt regeringen på låga och medelhöga inkomster och sänkningen är utformad på ett sätt som gör att alla som arbetar heltid får samma skattesänkning om 1 500 kronor 2021. Skattesänkningen växer under de kommande åren och kommer att gälla inkomster från såväl arbete och pension som andra socialförsäkringsförmåner.

Dessutom införs omvänd skattskyldighet för vissa varor i syfte att minska organiserat momsusk. Regeringen föreslår också att Skatteverket ska tillföras medel för bekämpning av skatteusk och organiserad brottslighet och för insatser mot fel i folkbokföringen, bl.a. i form av bosättningsutredningar inklusive oannonserade fysiska kontrollbesök.

Motionerna

Moderaterna

Moderaterna föreslår i partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Moderaternas politik syftar till att bygga ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa samtidigt som man gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger upp motståndskraft mot kriser samt reformer som leder till att fler kommer i arbete. Med fler sysselsatta ökar välbståndet i samhället och dessutom ökar skatteintäkterna som finansierar välfärden. När fler kommer i arbete ökar resurserna så att kortare köer i vården, mer kunskap i skolan, fler poliser i hela landet och ett Sverige som håller ihop kan säkerställas.

För Moderaterna är det tydligt att såväl en stor skattereform som en bidragsreform behöver genomföras. Utgångspunkten ska vara bättre villkor för företag och entreprenörer samt minskat regelkrångel. Det ska också löna sig bättre att arbeta, genom framför allt sänkt skatt på lägre inkomster och införandet av ett bidragstak.

Moderaterna vill sänka skatten för dem som arbetar eftersom det är rätt; det ökar sysselsättningen och det är rättvist att ansträngning lönar sig. Moderaternas budgetmotion innehåller därför en omfattande jobbskattereform där skattesänkningar utan syfte avskaffas för att i stället ge plats åt den enkla men effektiva principen att det alltid ska löna sig att arbeta i Sverige. Moderaterna är och har alltid varit för att skattetrycket sänks. Januaripartierna har sänkt eller vill sänka flera skatter och införa och förstärka ett stort antal skatteavdrag. Dessa förslag ökar dock komplexiteten i skattesystemet och väntas ge få nya jobb. Sysselsättningseffekten är mycket begränsad. Denna

politik med skattesänkningar utan syfte och skattehöjningar utan effekt vill Moderaterna stoppa. Moderaterna föreslår därför att ett antal av januari-partiernas skattesänkningar dras tillbaka samtidigt som en del av skattehöjningarna stoppas.

Förslaget om en skattereduktion i stödområde A och B gör enligt Moderaterna systemet mer komplext och förväntas inte leda till några nya jobb alls.

Förslaget om en tillfällig skattereduktion för att hantera arbetskostnader har enligt Moderaterna åtminstone två problem. Dels är skatten retroaktiv 2022 och kan varken förväntas bidra med en ekonomisk stimulans eller ökade drivkrafter att arbeta under 2021, dels fasas reduktionen ut tidigt, vilket leder till att många löntagare i ganska breda inkomstlägen får en högre marginalskatt.

Förvärvsavdraget beskrivs som både en stimulans och en jobbskapande åtgärd, men enligt Moderaterna är det dåligt konstruerat för båda syftena. Värre är dock att sänkningen inte ökar utbytet av att arbeta, eftersom skattesänkningen är lika stor för den som lever på bidrag som för den som arbetar. Jobbeffekterna bedöms därför vara mycket begränsade. Dessutom gör ett ytterligare avdrag att skattesystemet blir än mer komplicerat.

När det gäller förslaget om ett utvidgat rutavdrag framhåller Moderaterna att rutavdraget är en framgångsrik reform som gjort framförallt städtjänster i hemmet vita. Moderaterna är därför positiva till att taket i rutavdraget höjs ytterligare, till 75 000 kronor per person och år. Politiken ska dock vara försiktig när den utvidgar avdragsmöjligheterna och det ska finnas mycket goda skäl för att en tjänst ska gynnas. Skälen är enligt Moderaterna inte tillräckligt starka för de fyra tjänster som regeringen föreslår ska omfattas.

En tillfällig skattereduktion för investeringar träder inte i kraft förrän 2022 och riskerar att öka osäkerheten. En tillfällig reduktion under ett år kommer enligt Moderaterna heller inte att göra särskilt stor skillnad. Moderaterna föreslår därför en permanent sänkning av bolagsskatten med 1 procent för att öka de privata investeringarna. Att företag väljer att etablera sig i Sverige och att de företag som är etablerade här har tillgång till kapital och kompetens är avgörande för det svenska välståndet. Villkoren för att starta företag och få dem att växa och expandera behöver vara goda för att fler ska våga lämna trygga och välbetalda jobb för att starta företag. Bolagsskatter och kapital-skatter behöver vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige.

Moderaterna föreslår en förstärkning av jobbskatteavdraget med 24 miljarder kronor som innebär sänkt skatt för alla som jobbar, med fokus på låga och medelstora inkomster. Alla som jobbar får sänkt skatt och alla som jobbar heltid får en skattesänkning på mellan 400 och 550 kronor. Förstärkningen av jobbskatteavdraget innebär enligt Moderaterna, till skillnad från de inkomstskattesänkningar som föreslås i budgetpropositionen, att utbyte av att gå från bidrag till arbete ökar, också på sikt.

Moderaterna vill vidare ta bort den klyfta i beskattning som regeringen i sin budget har skapat mellan pensionärer och löntagare och sänka skatten för pensionärer i samma utsträckning som det jobbskatteavdrag som föreslås. Detta innebär att den som har en pension på 20 000 kronor i månaden får en skattesänkning på 400 kronor per månad. Moderaternas skattesänkning är fyra gånger så stor som regeringens skattesänkning och omfattar nära 10 miljarder kronor. Den som ett helt arbetsliv varit med och byggt Sverige måste känna att det har lönat sig och att pensionen räcker till. En starkare ekonomi och fler i arbete skapar förutsättningar för en positiv utveckling av pensionerna.

Moderaterna menar att en expansiv statlig budgetpolitik med sänkta skatter inte får motverkas av skattehöjningar på kommunal nivå. Moderaterna vill därför komplettera den expansiva ekonomiska politiken, med bl.a. permanent höjda statsbidrag till kommunerna, med ett kommunalt skattehöjrarstopp så att inte kommunala skattehöjningar framöver knäcker återhämtningen och förvärrar arbetslösheten.

Moderaterna säger nej till en bankskatt.

Möjligheterna för arbetsgivare att investera i sina anställdas utbildning behöver förbättras. Moderaterna vill därför införa en skattelättnad för företag som köper utbildning till sina anställda så att det blir mindre kostnadskrävande att investera i sina medarbetare.

Moderaterna föreslår också att ränteavdrag för lån utan säkerhet ska avskaffas.

För Moderaterna är det självklart att man måste kunna bo och jobba i hela Sverige. Då kan inte politiken göra det svårt och dyrt att bo utanför tunnelbanenätet och storstädernas kollektivtrafik. Den gröna omställningen kräver en effektiv miljö- och klimatpolitik som tar sig an de verkligt stora frågorna. Moderaterna föreslår därför sänkt skatt på bensin och diesel med en krona per liter.

Moderaterna vill ersätta bonus–malus-systemet med ett mer effektivt styrmedel för att minska utsläppen från bilar och avvisar regeringens förslag om skärpt bonus–malus.

Enligt Moderaterna bör flygskatten pausas och regeringens förslag om att försämra bilförmånen avvisas.

Plastpåseskatten har inneburit en kraftig fördyring av kostnaden för vissa plastpåsar. Det har inneburit en betydande minskning av användningen av de plastpåsar som beskattas. Skatten ger enligt Moderaterna mycket mindre intäkter än vad som förutsågs, medan miljöeffekten är försumbar eller negativ. Moderaterna tar därför bort plastpåseskatten i sin budgetmotion.

Moderaterna avvisar regeringens förslag om att det ska införas en särskild skatt på försäljningen av kläder och skor. Liksom plastpåseskatten är förslaget enligt Moderaterna ett exempel på ineffektiv symbolpolitik som slår mot vanligt folk och mot handlare som redan har en tuff situation till följd av coronakrisen.

Den nedsatta momsen för naturguider och för mindre reparationer ökar enligt Moderaterna komplexiteten i skattesystemet och gynnar branscher som

har påverkats positivt av coronakrisen. Moderaterna anser inte att en differentierad momsats för specifika branscher ska införas eftersom det inte är politikens uppgift att peka ut vilka branscher som ska växa. Därför vill Moderaterna återställa momsen på dessa tjänster till 25 procent.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverigedemokraterna är ett tillväxt- och välfärdsvänligt parti. Väststånd genereras genom arbete, vilket stimuleras genom ett dämpat skattetryck. Samtidigt har samhället stora gemensamma behov, vilka kräver finansiering. Debatten om skattenivåer i en inrikespolitisk, svensk kontext har ofta varit mer polariserad än de sakpolitiska skillnaderna. Även om höger och vänster har olika ideologiska utgångspunkter är inte skillnaden i förd politik enorm.

Sverigedemokraterna anför vidare att partiets ideologiska profil i första hand handlar om vad pengarna ska användas till, nationens och medborgarnas bästa. Det är viktigt att upprätthålla skattebetalarnas respekt för den offentliga ekonomin, och om skattemedel förlösas blir effekten den motsatta.

Sverigedemokraterna står för en pragmatisk, avvägd skattepolitik som understryker solidaritet och nationell sammanhållning, samtidigt som den som arbetar ska kunna känna en trygghet i att inte bli beskattad mer än vad som verkligen behövs.

Sverigedemokraterna föreslår att avdraget för arbetskostnaden vid renovering, ombyggnad och tillbyggnad, rotavdraget, ska höjas från 30 procent till 50 procent under 2021. Att höja rotavdraget skulle enligt Sverigedemokraterna högst sannolikt öka efterfrågan på rotrelaterade varor och tjänster och således fungera som en effektiv stimulansåtgärd till den svenska byggindustrin, med omkringliggande tjänster och leverantörer.

Milersättningen bör enligt Sverigedemokraterna höjas från 18,50 kronor per mil till 23,50 kronor per mil. Ersättningen har legat på denna nivå sedan 2007, då den ökade med 50 öre.

Sverigedemokraterna säger nej till de förändringar av det befintliga reseavdraget som har föreslagits i januariöverenskommelsen. Förslaget medför fördyringar för personer boende utanför tätorter med långa resor till arbetsplatsen.

Skatteskillnaden mellan inkomstlagen tjänst och pension ska utjämnas, och Sverigedemokraterna avvisar därför förslaget om en återinförd pensionärsskatt.

Garantipensionen ska höjas med 800 kronor per månad. Den föreslagna åtgärden syftar enligt Sverigedemokraterna inte enbart till att stärka socioekonomiskt svaga grupper bland äldre utan medför även en jämställdhetsreform: bland äldre kvinnor uppbär ungefär varannan kvinna garantipension medan motsvarande siffra för äldre män uppgår till mer modesta 15 procent.

Sverigedemokraterna anför att boende i utlandet som är skattskyldiga i Sverige ofta behöver betala en privat vårdförsäkring, beroende på vilket land de bor i, samtidigt som de inte nyttjar svensk välfärd i någon större utsträckning. Den särskilda inkomstkatten för personer som är bosatta utomlands bör därför återställas från 25 procent till tidigare 20 procent.

Regeringens förslag om ett kraftigt ökat förmånsvärde innebär att ett antal arbetstagare som i många fall är beroende av bilen får en kraftigt höjd skatt. Sverigedemokraterna avvisar förslaget om en justerad förmånsbeskattning av tjänstebil.

Förmånsbeskattningen av privata sjukvårdsförsäkringar bör avskaffas. Privata sjukvårdsförsäkringar som ger tillgång till privat sjukvård vid sidan av den ordinarie offentliga vården har medfört en avlastning från vårdköerna och från regionerna i den nu rådande situationen.

Vidare föreslås en utredning av möjligheten att höja pensionsavsättningarna inom arbetsgivaravgiften, samtidigt som den allmänna löneavgiften sänks i motsvarande grad för att bibehålla kostnadsneutralitet för företagen, så att pensionsaldern kan återgå till den tidigare nivån.

Sverigedemokraterna föreslår också ett system för privat pensionssparande, där man inte gör något skatteavdrag vid själva insättningarna och inte heller drabbas av kapitalvinstbeskattning när man säljer exempelvis fonder eller aktier utan i stället betalar en väldigt låg schablonskatt. Förslaget är att denna schablonbeskattning uppgår till 15 procent av föregående års statslåneränta.

Sverigedemokraterna föreslår vidare att skatten på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar ska återställas till nivån före regeringens senaste höjning från 0,75 till 1 procent.

Sverigedemokraterna föreslår också att en utfasning av ränteavdragen med 1 procentenhet per år under fem års tid, 2021–2025, ska påbörjas.

Pensionärer eller de som uppbär sjuk- eller aktivitetsersättning har en begränsning av hur mycket av inkomsten som de ska behöva betala i fastighetsavgift. Taket på fastighetsavgiften för småhus ska därför sänkas från 4 till 3 procent av inkomsten även för pensionärer och utsatta grupper.

Den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder bör avskaffas genom att dessa bostäder klassificeras som elevhem.

Sverigedemokraterna föreslår vidare att schablonavdraget för andrahandsuthyrning ska höjas från 40 000 till 60 000 kronor per år.

Indexuppräkningsindex drabbar dem som har långt att pendla till jobbet och dem som bor utanför tätorter utan rimliga kollektiva transportsätt. Effekten är mest kännbar för socioekonomiskt svagare grupper. Sverigedemokraterna föreslår därför att indexuppräkningsindex på bensin- och dieselskatten ska avskaffas.

Sverigedemokraterna föreslår också att reduktionsplikten ska sänkas till 5 procent för diesel och 2 procent för bensin, att beskattningen av MK3 och MK1 (olika dieselkvaliteter) ska likställas samt att alla kvarvarande skattelättnader i fråga om biodrivmedel ska avskaffas. Sverigedemokraterna menar att förslaget banar väg för ett starkare miljöfokus med högre krav, så att man

kan fortsätta att använda inhemskt producerade biodrivmedel med hög miljöprestanda, medan miljömässigt sämre importerade alternativ kan exkluderas från den svenska drivmedelsmarknaden.

Sverigedemokraterna föreslår att skatten på diesel för jord- och skogsbruksändamål ska sänkas till den danska nivån som är 10,2 öre per liter.

Den särskilda punktskatten på avfallsförbränning ska avskaffas eftersom den inte vare sig på ett kostnadseffektivt eller verkningsfullt sätt styr mot en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering.

Bonus–malus-systemet för personbilar ska likaså avskaffas eftersom systemet i realiteten innebär att pengar överförs från familjer, ofta på landsbygden, som behöver något större fordon, till höginkomsttagare i tätorter.

För att öka incitamenten att välja ett annat färdmedel föreslår Sverigedemokraterna att trängselskatten ska pausas under det första halvåret 2021.

För att svensk flygindustri ska kunna konkurrera på marknadsmässiga villkor föreslår Sverigedemokraterna vidare att flygskatten ska avskaffas.

Den s.k. kemikalieskatten, dvs. skatten på elektronikprodukter, ska avskaffas. Kemikalieskatten är enligt Sverigedemokraterna skadlig för näringslivet och leder till lägre intäkter och svagare förutsättningar för industriell utveckling och detaljhandel i Sverige.

Sedan den särskilda punktskatten på plastpåsar infördes har bruket av beskattade plastbärkassar minskat kraftigt. Parallellt med det har användningen av obeskattade avfallspåsar av plast och papperspåsar – produkter som är sämre ur miljösynpunkt – ökat. Sverigedemokraterna föreslår därför att även skatten på plastpåsar ska avskaffas.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att trygga välfärden, öka jämlikheten, få fler människor i arbete och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft och fördelas efter behov. Skatteflykt och skattebrott ska bekämpas kraftfullt och principen om lika skatt vid lika inkomst ska återupprättas.

Vid utformningen av skattepolitiken efter krisens akuta fas måste de som har gynnats av krispolitiken vara med och finansiera nödvändiga satsningar på välfärden och den gröna omställningen av ekonomin som snabbt måste till för att möta klimatkrisen. Vänsterpartiet lägger därför i sin motion förslag på en rad skärpningar av kapital- och egendomsskatterna. Vänsterpartiet föreslår också en extra välfärdsskatt på inkomster över 85 000 kronor i månaden och sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare. Sverige har gått från att vara ett av de länder vars skattesystem omfördelar mest till att ha det minst omfördelande skattesystemet inom EU:s 15 kärnländer. En viktig orsak till de ökade

klyftorna är hur det svenska skattesystemet har utvecklats. Det är hög tid att de rikaste får betala och bidra till det gemensamma. Därför föreslår Vänsterpartiet i sin motion en ökad beskattning av kapital, bl.a. genom förmögenhetsskatt och arvsbeskattning, och en ökad progressivitet gällande inkomstskatten. Genom höjda skatter omfördelar man privat konsumtion till offentlig konsumtion. På så sätt omfördelas också makt och resurser, och det gemensammas del av ekonomin ökar.

Vänsterpartiet lägger förslag om att helt sluta skatteklyftan för alla inkomster. De medel som regeringen anslår till ett nytt jobbskatteavdrag använder Vänsterpartiet för att sänka skatten lika mycket i kronor på alla inkomster upp till 30 000 kronor per månad. Denna skattereduktion föreslås vara utfasad vid inkomster över 40 000 kronor per månad.

Det bör införas en skattereduktion på 25 procent för fackföreningsavgifter och för avgifter till arbetslöshetskassorna. Skattereduktionen för hushållsnära tjänster ska avskaffas, liksom skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer.

Vänsterpartiet anser att bolagsskatten bör återgå till 22 procent, men av konjunkturella skäl föreslår man att skattehöjningen skjuts fram till 2022. För att stimulera till nya investeringar och tidigarelägga planerade investeringar föreslår regeringen i budgetpropositionen att en tillfällig skattereduktion för investeringar införs. Företagens investeringar bör stimuleras i det nuvarande osäkra ekonomiska läget, men skattereduktionen bör begränsas till små- och medelstora företag.

Vänsterpartiet avstyrker förslaget om nya regler för koncernbidrags-spärrade underskott m.m. Lagrådsremissen Förändrade skatteregler för delägare i fåmansföretag innehöll olika förslag i syfte att minska inkomst-omvandlingen, bl.a. en höjd skattesats för utdelning och kapitalvinst, och 3:12-reglerna bör i ett första steg reformeras i enlighet med de remitterade förslagen.

Vänsterpartiets principiella hållning är att fastigheter är tillgångar som ska beskattas eftersom fastigheter är en viktig och stabil skattebas. Den kommunala fastighetsavgiften bör kompletteras med en statlig fastighetsskatt.

I likhet med vad som finns i många OECD-länder bör en arvs- och gåvoskatt införas i Sverige, med ett fribelopp på 3 miljoner kronor. Skatten på stora aktieutdelningar och kapitalvinster på värdepappersförsäljning bör höjas. Av konjunkturella skäl bör avtrappningen av ränteavdragen införas först 2022. Avdragsrätten för ränteutgifter begränsas till maximalt 100 000 kronor.

En exitskatt bör införas i enlighet med det förslag som Skatteverket har tagit fram.

Av fördelningspolitiska skäl bör investeraravdraget avskaffas.

En beskattning av konstgödsel i likhet med den som avskaffades 2009 bör införas, men med en något högre beskattning på kvävekomponenten för att minska läckaget av kväve. Skattesatsen på kväve bör höjas med 10 procent jämfört med den gamla skatten.

Under 2017 sänktes energiskatten för datorhallar i Sverige. Enligt Vänsterpartiet finns det rimligare sätt att använda dessa resurser och därmed avvisas energiskatteavdraget för datorhallar.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkande 1 i denna del att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Kristdemokraterna vill se ökad lönsamhet i att arbeta och ett lägre skatte-tryck och har därför flera förslag på sänkta skatter för breda löntagargrupper, pensionärer, barnfamiljer och dem som har svårare att komma in på arbetsmarknaden. Partiets skatteförslag minskar marginaleffekterna för dem som går från bidrag och ersättningar till arbete och ökar drivkrafterna till högre utbildning. Kristdemokraterna föreslår en bred skattesänkning för alla hushåll. För att göra det mer lönsamt att arbeta och att ha arbetat är skattesänkningen konstruerad så att de som jobbar och de som är pensionärer får dubbelt så stor skattelättnad som de som har försäkringsinkomster. Hushållen kompenseras flera gånger om för de högre kostnader för bostadslån som uppstår med något sänkta ränteavdrag i och med Kristdemokraternas föreslagna skattereduktion och andra lättnader.

Med Kristdemokraternas förslag får personer med arbetsinkomster, pension och näringsinkomster en skattesänkning på ca 0,63 procent av inkomsten upp till 42 400 kronor. Det innebär upp till 265 kronor per person i skattesänkning. För en genomsnittlig inkomst på 32 000 kronor innebär det en skattelättnad på 200 kronor i månaden. Men även personer som inte uppbär arbetsinkomst omfattas av förslaget på skattelättnad. För dem med arbetslöshetsförsäkring, föräldrapenning eller sjuk- och aktivitetsersättning är skattesänkningen hälften så stor, dvs. 0,32 procent av inkomsten. På det här sättet får både arbetstagare och de som uppbär ersättningar eller bidrag en skattesänkning, men den är större för arbetstagaren, vilket bidrar till att göra det mer lönsamt att arbeta.

Regeringens förslag till skattesänkningar för hushållen, ett tillfälligt jobbskatteavdrag och en skattereduktion för förvärvsinkomster avvisas till förmån för Kristdemokraternas egna förslag.

Kristdemokraterna föreslår i budgeten för 2021 en ytterligare höjd brytpunkt för statlig inkomstskatt. Under 2020 uppgår brytpunkten till 43 600 kronor. Med regeringens politik höjs denna gräns till 44 750 kronor genom höjningen av prisbasbeloppet. Gränsen behöver höjas mer för att fler inkomsttagare ska slippa omkring 50 procents marginalskatt. Därför bör brytpunkten höjas för när statlig inkomstskatt börjar betalas till 46 000 kronor i månadsinkomst. Det innebär 250 kronor per månad i sänkt skatt för ungefär en miljon löntagare.

För att stärka barnfamiljernas ekonomi föreslås ett jobbskatteavdrag på en fast nivå för föräldrar. Kristdemokraterna kallar skattesänkningen jobbskatteavdrag eftersom den riktar sig till föräldrar som förvärvsarbetar på samma vis

som det jobbskatteavdrag som alliansregeringen införde i flera steg fr.o.m. 2007. Jobbskatteavdraget för föräldrar är dock en fast skattereduktion som initialt uppgår till 100 kronor per vårdnadshavare och månad.

I den kristdemokratiska och moderata budget för 2019 som vann riksdagens bifall fördubblades taket för rutavdraget i ett första steg, för att sedan höjas till 75 000 kronor och omfatta fler tjänster. Kristdemokraterna menar att plantering, matlagning och gravvård bör tillföras till de tjänster som inkluderas i avdraget.

En skattereduktion för a-kasseavgiften införs. Skattereduktionen uppgår till 20 procent av avgiften till a-kassan och regleras som en reduktion av skatten på arbetsinkomster.

Vidare föreslås dubbla jobbskatteavdrag för utsatta grupper på arbetsmarknaden och ett extra förhöjt jobbskatteavdrag för personer över 69 år.

Kristdemokraterna föreslår också mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag, och man vill se mer omfattande möjligheter för företagen att använda incitamentsprogram.

Det bör införas ett förmånligt bosparande som förval för alla unga mellan 18 och 34 år med inkomst av tjänst, där ett skatteavdrag ingår de första 60 månaderna när personen tjänar 12 000 kronor eller mer per månad.

Kristdemokraterna satsar 400 miljoner kronor per år på att höja milersättningen i reseavdraget till 22 kronor eftersom avstånden är stora i många lands- och glesbygdsområden och tillgången till kollektivtrafik knapp. Samtidigt föreslår partiet att taket för avdragsgränsen höjs till 13 000 kronor, vilket särskilt riktas till den grupp som har långa pendlingsavstånd.

I budgetpropositionen föreslår regeringen ett höjt förmånsvärde på bilar. Dagens förmånssystem snedvrider emellertid valet mellan privatägd bil och förmånsbil, samtidigt som många inte har möjlighet att få en förmånsbil via sin arbetsgivare. Eftersom möjligheten till förmånsbil är viktig för många småföretagare, och en stor del av nybilsförsäljningen sker via förmånssystemet, finns det skäl att inte förändra systemet för snabbt utan se till att förändringar görs på ett klokt sätt och också balanseras med andra åtgärder. Kristdemokraterna föreslår därför att en större del av skattehöjningen betalas av dem som har förmånsbilar värda över 7,5 prisbasbelopp, ca 356 000 kronor.

Skatten på ersättningar till funktionärer i ideella organisationer bör sänkas.

Det bör tillsättas en utredning som syftar till att gåvor till fler typer av organisationer ska berättiga till reduktionen och att den undre beloppsgränsen för varje enskild gåva ska sänkas. Beloppsgränserna för gåvoskatteavdraget bör också höjas, och utredningen bör även studera denna fråga. Beloppsgränsen bör höjas till 12 000 kronor.

Kristdemokraterna säger nej till sänkt inkomstskatt för boende i stödområde A och B eftersom det strider mot principen om enhetlig beskattning. I stället bör inkomstskatterna sänkas för alla.

Beskattningen av ägarlägenheter skiljer sig åt från bostadsrättsbeskattningen. En ägarlägenhet beskattas som ett småhus, vilket innebär 0,75 procent av taxeringsvärdet med ett tak på drygt 7 000 kronor. Bostadsrätter beskattas

samtidigt bara till 0,3 procent och med max 1 350 kronor per år. Kristdemokraterna anser att skatteorättvisan mellan bostadsrätter och ägarlägenheter bör tas bort genom att ägarlägenheter beskattas som bostadsrätter och inte som småhus.

Ränteavdraget bör sänkas med 1,2 procentenheter per år, vilket motsvarar en avtrappningstakt på 25 år. Taket för den högre nivån av ränteavdrag bör sänkas från 100 000 kronor till 75 000 kronor per år.

Kristdemokraterna hade helst velat se ett förslag som såg till helheten av flyttskatterna och som bättre beaktade generationsfrågor och jämförbarhet med andra latent skatteskulder men ställer sig bakom förslaget om att avskaffa uppskovsräntan.

Den skatt på plastbärkassar som infördes i föregående budgetproposition bör avskaffas, anser Kristdemokraterna.

Även avfallsförbränningsskatten bör avskaffas eftersom den har kantats av tillämpningsproblem och missar sitt miljöfrämjande syfte.

Från 2022 avser regeringen att införa en kemikalieskatt på kläder och skor. Kristdemokraterna säger nej till att införa den.

För att påskynda uppgraderingen av den svenska personbilsflottan underifrån, så att trafiksäkerheten och miljön bättre främjas, föreslår Kristdemokraterna en höjning av fordonsskatten på äldre bilar i trafik i kombination med en skrotningspremie.

Reklamskatten för ideella föreningar bör avskaffas, vilket stärker föreningslivet och ger föreningar bättre förutsättningar att fokusera resurserna på kärnverksamheten som ofta kommer barn, unga och äldre till del.

Kristdemokraterna föreslår en skattenedsättning på dieselbränsle i jordbrukssektorn på 3 kronor per liter. Ett villkor för att få ta del av sänkningen ska vara att jordbrukaren i fråga till minst 30 procent använder icke-fossilt bränsle.

För att stödja flygnäringens återhämtning i spåren av pandemin bör flygskatten tas bort under nästa år.

Regeringen har infört ett bonus–malus-system där miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid får en bonus vid inköpstillfället medan fordon med höga utsläpp av koldioxid får högre skatt. Det är i grunden bra att styra mot val av mer miljövänliga bilar vid inköpstillfället, men regeringen genomför en skärpning av systemet i budgetpropositionen som Kristdemokraterna anser delvis bör avvisas. Skälet till detta är att konsekvenserna av förslaget enligt Kristdemokraterna blir en alltför stor skillnad i hur exempelvis hybridbilar behandlas jämfört med helt eldrivna fordon. Systemet riskerar också att fördröja en förnyelse av fordonsparken då begagnade bilar som inte är miljöbilar blir billigare att äga i förhållande till nya bilar som beläggs med malus. Det finns också tecken på att elbilar som har subventionerats via bonus–malus-systemet senare exporteras och därmed inte bidrar till minskade utsläpp i Sverige. Kristdemokraterna halverar därför den aviserade malus-effekten och genomför inte de föreslagna skärpningarna för att uppnå bonus.

Den tunga vägtrafiken är en stor källa till koldioxidutsläpp. I dagsläget beskattas den tunga vägtrafikens negativa klimat- och miljöpåverkan samt vägslitage huvudsakligen när bränsle tankas. En nackdel med detta system är att kostnaden blir olika för exempelvis olika lastbilar beroende på var de tankar sin diesel. Den nuvarande beskattningsmodellen bör ersättas med en modell som tar hänsyn till fordonets miljöbelastning i hela trafiksystemet när det körs. Modellen måste ta hänsyn till stad och land, trängsel, tid på dygnet samt fordonens miljöpåverkan. Den nya beskattningsmodellen kan först provas för de tunga godstransporterna och därefter utökas till att även omfatta personbilar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att pandemin har drabbat Sverige hårt. Utskottet välkomnar att regeringen ökar takten i fråga om att bl.a. stärka välfärden, att förbättra företagens villkor och konkurrenskraft och främja klimatomställningen.

För att stötta livskraftiga företag, bidra till att fler jobb skapas och stärka återstarten av ekonomin görs i regeringens budget flera insatser riktade till företag, vilket utskottet också välkomnar.

Med regeringen förslag stärks hushållens köpkraft genom att skatten sänks på inkomster från arbete och socialförsäkringsförmåner, bl.a. inom ramen för den gröna skatteväxlingen. En tillfällig skattereduktion på arbetsinkomster riktad till låginkomsttagare införs för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin. Vidare kommer skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner att utvidgas.

Inom ramen för den gröna skatteväxlingen höjs miljöskatter, vilket kompenseras med sänkt skatt på jobb och företagande.

Under de senaste åren har skatten för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år stegvis sänkts, i syfte att successivt ta bort skillnaden i beskattning mellan pension och löneinkomst. Eftersom det fortfarande finns en skillnad i beskattning mellan löneinkomst och pension i vissa inkomstintervall finns det skäl att sluta den återstående skattekllyftan.

Att subventionen till investeringar i grön teknik görs till en rättighet genom ett avdrag som är oberoende av anslag kan medföra en starkare stimulanseffekt än vad som har varit fallet med det nuvarande investeringsstödet för solceller.

Till följd av bl.a. den gröna skatteväxlingen bör en skattereduktion för fysiska personer med förvärvsinkomster införas.

Utskottet anser det rimligt att en kostförmån beräknas utifrån ett mått som speglar det allmänna prisläget och beräknas med utgångspunkt i prisbasbeloppet.

Schablonberäkningen för att fastställa värdet av en bilförmån bör justeras för att bättre spegla kostnaden av privat bilinnehav och för att inte premiera innehav av fossildrivna bilar.

För att människor ska kunna flytta dit jobben finns behöver nyttjandet av bostadsbeståndet förbättras. Utskottet välkomnar därför att schablonintäkten för uppskovsbelopp vid försäljning av privatbostäder avskaffas.

Vidare anser utskottet att det är angeläget att skattereglerna är hållbara och försvarbara i ett EU-rättsligt perspektiv. Därför bör bl.a. skattebefrielsen för andra skattepliktiga biobränslen för uppvärmning än biogas och biogasol förändras.

Nedsättningen av energiskatt för bränslen som förbrukas för andra ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet och i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet bör slopas.

Andelen laddbara bilar i nybilsförsäljningen ökar just nu snabbt, vilket är positivt för omställningen av fordonsflottan och en indikation på att den tekniska utvecklingen går framåt. Därför behöver bonus-malus-systemet kontinuerligt anpassas i takt med den tekniska utvecklingen.

Utskottet ställer sig med det anförda bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena. I det följande går utskottet närmare in på de skatteförslag och bedömningar som ingår i de olika budgetalternativen.

Ytterligare skattesänkningar för personer över 65 år

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att det särskilda grundavdragsbeloppet höjs för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan ca 213 000 och 1 418 000 kronor per år. För dem med inkomster över ca 1 423 000 kronor per år minskas det förhöjda grundavdraget. För personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och har inkomster över ca 1 680 000 kronor per år ska grundavdraget inte höjas.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 24) att det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förändras så att den skillnad i beskattning som jobbskatteavdraget medför i princip tas bort. Det innebär att det särskilda grundavdragsbeloppet höjs för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan ca 213 000 och 1 418 000 kronor per år. För dem med inkomster över ca 1 423 000 kronor per år minskas det förhöjda grundavdraget. För personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och har inkomster över ca 1 680 000 kronor per år ska grundavdraget inte höjas.

För årsinkomster under 2,72 prisbasbelopp (ca 129 000 kronor) är det nuvarande förhöjda grundavdraget generösare än jobbskatteavdraget för personer under 65 år. Detsamma gäller för årsinkomster som överstiger ca 29,9 prisbasbelopp (drygt 1 440 000 kronor). För inkomster mellan 2,72 och 4,45 prisbasbelopp (131 400–215 000 kronor) är det förhöjda grundavdraget och jobbskatteavdraget ungefär lika stora och för inkomster mellan 4,45 och 29,75 prisbasbelopp är jobbskatteavdraget mer generöst än det förhöjda grundavdraget. Det förhöjda grundavdraget förstärks därför för årsinkomster mellan ca 4,45 och 29,9 prisbasbelopp (ca 213 000–1 418 000 kronor). För inkomster under 4,45 prisbasbelopp ändras inte det förhöjda grundavdraget men för inkomster över 29,9 prisbasbelopp minskas avdraget. För inkomster över 35,36 prisbasbelopp görs inte något förhöjt grundavdrag. Den förhöjda delen av grundavdraget ska beräknas på följande sätt:

- För inkomster upp t.o.m. 0,99 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,687 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 0,99 men inte 1,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 1,11 men inte 2,72 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,60 prisbasbelopp ökat med 5,7 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 34 procent av inkomsterna minskat med 0,169 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 3,11 men inte 3,21 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 44 procent av inkomsterna minskat med 0,480 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 3,21 men inte 7,88 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,207 prisbasbelopp ökat med 22,8 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,995 prisbasbelopp ökat med 12,8 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 8,08 men inte 11,28 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 2,029 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 11,28 men inte 12,53 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 9,023 prisbasbelopp minskat med 62 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 12,53 men inte 13,54 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 1,253 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 13,54 men inte 35,36 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 2,03 prisbasbelopp minskat med 5,74 procent av inkomsterna.

Utformningen är bestämd utifrån jobbskatteavdragets utformning. Eftersom avdrag och skattereduktioner har delvis olika effekter går det inte att direkt efterlikna det som tidigare kallades det särskilda beloppet i jobbskatteavdraget. Utformningen av det förhöjda grundavdraget har i stället bestämts med utgångspunkt i att den slutliga skatten ska bli så lik den slutliga skatten för personer under 65 år som möjligt, i de inkomstintervall som berörs av den föreslagna förstärkningen.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Regeringen anför att skatten för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år stegvis har sänkts under de senaste åren. Skattesänkningarna har skett genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget, i de första stegen genom en förstärkning för samtliga över 65 år och i de senare stegen genom en förstärkning inom vissa inkomstintervall för dessa personer. Syftet har varit att successivt ta bort skillnaden i beskattning mellan pension och löneinkomst med målet att denna s.k. skatteflyfta till slut ska vara borta. Eftersom det än i dag finns en skillnad i beskattning mellan löneinkomst och pension i vissa inkomstintervall föreslår regeringen att ett sista steg tas för att ta bort denna skillnad. Den återstående skatteflyftan ska således slutas. För dem med inkomster över ca 1 423 000 kronor per år föreslår regeringen att det förhöjda grundavdraget minskas. Skälet för det är att avtrappningen av jobbskatteavdraget enligt gällande regler gör att skatten på sådana årsinkomster i dag är högre för arbetande under 65 år. Eftersom syftet med det sista steg som nu tas är att sluta skatteflyftan mellan löneinkomst och pension finns det alltså anledning att höja skatten för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som har en fastställd förvärvsinkomst över ca 1 423 000 kronor.

Motionerna

Moderaterna anför i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att den som ett helt arbetsliv har varit med och byggt Sverige måste känna att det har lönat sig – att pensionen räcker till. För att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för pensionärer sänker Moderaterna i sin budgetmotion skatten för alla pensionärer i samma omfattning som de sänker skatten på arbetsinkomster. Detta innebär att den som har en pension på 20 000 kronor i månaden får en skattesänkning på 400 kronor per månad. Till detta kan pensionstillägget tillkomma för den med en allmän pension på mellan 9 000 och 17 000 kronor och en tjänstepension som gör att den totala pensionsinkomsten blir 20 000 kronor. De som har en pension på 30 000 kronor får en skattesänkning på nära 800 kronor per månad.

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att skatteskillnaden mellan inkomstslagen tjänst och pension ska utjämnas. Sverigedemokraterna anför att de sedan riksdagsinträdet har pläderat för att slopa skatteskillnaden mellan tjänst och pension. I samband med budgetpropositionen avskaffar regeringen

å ena sidan pensionärsskatten samtidigt som den å andra sidan inför en ny pensionärsskatt. Sverigedemokraterna är överlag positiva till inkomstskattelättnader men villkorar sitt stöd till en sådan reform med att den bl.a., utöver löntagarna, även ska omfatta pensionärerna. Sverigedemokraternas förslag är därmed att regeringens åtgärd för tillfälliga skattelättnader på inkomster som inte omfattar pensionärer ska stoppas.

Kristdemokraterna menar i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer skulle ha kunnat innebära att pensionsinkomster och arbetsinkomster äntligen skulle beskattas lika men att det med regeringens förslag om införande av ett tillfälligt jobbskatteavdrag i två år, uppstår en skillnad igen, och att det gapet inte sluts förrän 2023 med regeringens politik. Kristdemokraterna sluter gapet redan nästa år. Förutom att Kristdemokraterna säger ja till den skattesänkning på 2,36 miljarder kronor som regeringen gör i budgetpropositionen, sänker de skatten med ytterligare ca 0,63 procent av inkomsten upp till 42 400 kronor för personer med arbetsinkomster, pension och näringsinkomster. Det innebär upp till 265 kronor i månaden i skattesänkning, utöver den skattesänkning som finns i budgetpropositionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att ta bort skillnaden i beskattning mellan pension och löneinkomst. Skillnaden bör tas bort på det sätt som regeringen föreslår dvs. genom en höjning av det särskilda grundavdragsbeloppet för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan ca 213 000 och 1 418 000 kronor per år och genom en minskning av samma avdrag för dem med inkomster över ca 1 423 000 kronor per år. Utskottet delar även regeringens bedömning att grundavdraget inte ska höjas för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och har inkomster över ca 1 680 000 kronor per år. Utskottet anser att regeringens förslag innebär att den s.k. skatteflyktan nu sluts och avstyrker motionsförslagen.

Utvidgat rutavdrag och höjt tak för rutavdraget

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att utvidga rutavdraget med fler tjänster och att höja taket för rutavdraget.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att på andra sätt förändra rutavdraget.

Jämför avvikande mening 1 (M), 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Rutavdraget trädde i kraft den 1 juli 2007. Det följdes av rotavdraget som gäller fr.o.m. den 8 december 2008. Rotavdrag lämnas för reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder. Syftet med rut- och rotavdragen, gemensamt benämnda husavdraget, är bl.a. att öka arbetsutbudet och därigenom stimulera sysselsättningen och tillväxten genom att omvandla sådant arbete som utförs av hushållen själva, där det kan antas att den skattskyldige vid en valmöjlighet sannolikt skulle prioritera att arbeta mer. Rutavdrag lämnas för följande arbeten:

- enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden
- vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden
- snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden
- häck- och gräsklippning, krattning och ogrärensning samt beskärning och borttagande av träd och buskar som utförs på en tomt eller i en trädgård i nära anslutning till bostaden
- barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning till och hämtning från förskolor, skolor, fritidsaktiviteter eller liknande
- annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid en vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden
- flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering i samband med en flytt mellan bostäder
- arbete som avser installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete, när arbetet, handledningen och rådgivningen utförs i eller i nära anslutning till bostaden
- reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden.

Rutavdrag ges genom skattereduktion. Skattereduktionen räknas av mot den kommunala och statliga inkomstskatten, den statliga fastighetsskatten samt den kommunala fastighetsavgiften.

De personer som har rätt till skattereduktion är de som vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år och är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret eller, i vissa fall, begränsat skattskyldiga.

För rätt till skattereduktion krävs att det utförda arbetet är hänförligt till den som begär skattereduktion eller dennes förälders hushåll. Föräldern måste vara bosatt i Sverige. Den som begär skattereduktionen kan däremot ha sin bostad i ett annat EES-land.

Eftersom rutavdragets subvention riktas mot arbete omfattar avdraget bara kostnader för arbete, inklusive mervärdesskatt, och inte kostnader för material, utrustning och resor.

Det finns tre olika spår inom husavdragssystemet. För det första kan den enskilde anlita en näringsidkare som när avtalet om arbetet träffas eller när ersättningen betalas ut är godkänd för F-skatt (eller, om arbetet utförs utanför Sverige och utföraren inte har bedrivit näringsverksamhet i Sverige, har intyg eller någon annan handling som visar att företaget i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland genomgår motsvarande kontroll som den som är godkänd för F-skatt). För det andra kan den enskilde anlita en privatperson som inte är godkänd för F-skatt (däremot inte en näringsidkare som av någon anledning inte är godkänd för F-skatt). För det tredje kan den enskilde få tjänsterna tillhandahållna som en skattepliktig löneförmån av sin arbetsgivare.

Den 1 juli 2019 höjdes taket för rutavdraget för personer som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång från 25 000 kronor till 50 000 kronor per person och beskattningsår. Det höjda taket gäller retroaktivt från den 1 januari 2019.

Sedan den 1 januari 2020 krävs för rätt till skattereduktion att det utförda hushållsarbetet har betalats elektroniskt när arbetet har utförts av en näringsidkare som är godkänd för F-skatt eller, om arbetet har utförts utomlands, genomgår motsvarande kontroll i utlandet.

Regeringen beslutade den 5 juni 2019 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att utreda utvidgningar av rutavdraget. Utredningen överlämnade den 31 januari 2020 delbetänkandet Fler ruttjänster och höjt tak för rutavdraget (SOU 2020:5). I delbetänkandet lämnas förslag på att rutavdraget ska utvidgas med tvätt-, möblerings-, transport-, och trygghetstjänster samt att taket för rutavdrag ska höjas till 75 000 kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 24, 26 och 28) att rutavdraget utvidgas med flera nya tjänster:

- Vattentvätt av kläder och hemtextilier som utförs vid en tvättinrättning. Även torkning och annan efterbehandling samt mindre reparationer av kläder och hemtextilier ska omfattas när detta arbete utförs i samband med sådan tvätt. Hämtning och lämning av tvättgods till och från en tvättinrättning ska omfattas när transporten utgör en del av den föreslagna tvätteritjänsten. Arbetskostnaden för tvätteritjänsten ska beräknas enligt schablon. Arbetskostnaden ska beräknas till 50 procent av det debiterade beloppet, inklusive mervärdesskatt, för den utförda tvätteritjänsten i sin helhet, inklusive hämtning och lämning av tvättgods för transport till och från tvättinrättningen.
- Möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet samt montering och demontering av sådana föremål ska omfattas av

rutavdraget. Arbetet ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden. Inredning och hemstajling ska inte omfattas.

- Transporttjänst som avser bortforsling av bohag och annat lösöre från bostaden till försäljningsverksamhet som drivs i syfte att främja återanvändning. Med försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning avses auktioner, loppmarknader, andrahandsbutiker och liknande. Arbetskostnaden ska beräknas enligt schablon till 50 procent av det debiterade beloppet, inklusive mervärdesskatt, för den utförda bortforslingstjänsten i dess helhet.
- Transport av bohag till och från utrymmen för magasinering av bohaget, även om magasineringen inte har samband med en flytt mellan bostäder.
- Enklare tillsyn av en bostad. Tillsynen ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden.

Det sammanlagda taket för rut- och rotavdragen ska enligt regeringens förslag höjas från 50 000 kronor till 75 000 kronor per person och beskattningsår. Rotavdraget får uppgå till högst 50 000 kronor per person och beskattningsår.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Tvätt av kläder och hemtextilier som utförs vid en tvättinrättning

Regeringen anför att utredningen har tagit fram underlag som visar att tvätt och vård av kläder är en hushållssyssla som tar mycket tid och som i stor utsträckning utförs av kvinnor i den obeskattade hemmasektorn och att det därför bör vara möjligt att förvänta sig positiva arbetsutbudseffekter om rutavdrag för tvätteritjänster utanför bostaden införs. Enligt regeringen är detta särskilt troligt eftersom den befintliga möjligheten till rutavdrag för vård av kläder och textilier i bostaden enligt utredningen används i liten omfattning.

Tvätteribranschen är också en bransch med goda förutsättningar att erbjuda människor inträde på arbetsmarknaden. Det beror på att kraven på kunskaper i svenska är låga, och typiskt sett behövs inte någon särskild utbildning eller kompetens för arbete vid en tvättinrättning. Det skulle kunna innebära att fler arbetstillfällen kan komma personer med svag anknytning till arbetsmarknaden till del och därmed öka sysselsättningen på lång sikt. Regeringen anser därför att det finns skäl att utvidga rutavdraget till att också omfatta tjänster vid en tvättinrättning som utförs utanför bostaden.

I likhet med utredningen anser regeringen att den form av tvätt som bör ingå i rutavdraget är vattentvätt. Skälet till det är att det är vattentvätt som omfattas av dagens rutavdrag och att det är den typen av tvätt som hushållen utför själva. Eftersom syftet med rutavdraget är att öka arbetsutbudet och därigenom stimulera sysselsättningen och tillväxten genom att omvandla sådant arbete som utförs av hushållen själva, bör rutavdraget omfatta sådana tjänster som medför att detta mål uppnås. Ett rutavdrag för kemtvätt och mattvätt skulle innebära en subvention av en tjänst som ändå skulle ha utförts utan subvention och därmed inte nämnvärt bidra till att uppfylla målet med rutavdraget.

Regeringen anser att utöver själva tvättmomentet bör efterbehandling i form av t.ex. torkning, strykning, mangling och press ingå i den nya tjänsten. Hämtning och lämning av tvättgods vid en tvättinrättning bör också omfattas av rutavdrag. En utvidgning av rutavdraget till att omfatta transport av tvättgods kan antas leda till ökad efterfrågan på sådana tjänster, vilka i viss mån kan utföras av personer med svag anknytning till arbetsmarknaden.

Utredningen föreslår att arbetskostnadens andel av priset för tvätt, efterbehandling samt hämtning och lämning av tvättgods beräknas till 50 procent av den totala kostnaden. Den bedömningen bygger på en uppskattning av arbetskostnadens andel av de totala rörelsekostnaderna för näringsgrenen konsumenttvätt baserad på underlag från Statistiska centralbyrån. Regeringen delar utredningens bedömning av nivån på schablonen för arbetskostnadens andel av priset.

Möblering

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att rutavdraget bör omfatta möbleringstjänster. Dessa tjänster ska ta sikte på flertalet av de praktiska moment som möbleringen av en bostad kan omfatta. Tjänsterna bör även inkludera montering och demontering av nya och begagnade möbler. Att montering av nyinköpta möbler inkluderas innebär att flera gränsdragningsproblem kan undvikas. För att ytterligare minska gränsdragningsproblemen och underlätta för hushållen anser regeringen vidare att även förflyttning av bohag och annat lösöre i bostaden ska omfattas av möbleringstjänsterna.

Utgångspunkterna för de nya möbleringstjänsterna är att de ska omfatta praktiska moment som hushållen vanligtvis utför själva och för vilka det inte krävs någon utbildning samt att tjänsterna ska möjliggöra nya arbetstillfällen. Mot den bakgrunden anser regeringen att vissa typer av tjänster som är vanliga i möbleringssammanhang inte bör omfattas av rutavdrag. Det handlar om inredningstjänster och s.k. hemstajling. Att inkludera inredningstjänster bedömer regeringen därför inte ger några positiva sysselsättningseffekter på lång sikt i ekonomin. Enligt regeringen är en tjänst som hemstajling förenad med betydande dödviktseffekter och att inkludera en sådan tjänst i rutavdraget skulle inte leda till ökad sysselsättning i grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Transporttjänster

Regeringen konstaterar att det kommunala avfallsmonopolet och producentansvaret innebär stora begränsningar av möjligheten att inkludera transporttjänster i rutavdraget.

För att kunna införa en transporttjänst som tar sikte på bortforsling och som också skulle vara en tjänst som kan underlätta för hushållen i vardagen behöver den avse föremål som inte är att anse som hushållsavfall i någon mening. Enligt regeringen finns det förutsättningar för att inkludera en sådan bortfors-

lingstjänst i rutavdraget om den innebär transport av föremål som hushållen lämnar ifrån sig för återanvändning.

En transporttjänst av det slaget skulle både kunna underlätta för hushållen och stimulera till ökad återanvändning. Det kan också antas att tjänsten skulle kunna öka sysselsättningen hos personer med svag anknytning till arbetsmarknaden och dessutom frigöra tid för hushållen. Regeringen anser i likhet med utredningen att bortforslingen av återanvändbart bohag och annat lösöre bör ske till verksamheter som bedrivs av organisationer och företag i syfte att främja återanvändning, nämligen andrahandsbutiker, loppmarknader, auktionsverk och liknande.

När det gäller andra transporttjänster som skulle kunna underlätta för hushållen anser regeringen att varken varu- eller persontransporter är lämpliga tjänster att inkludera i rutavdraget. Enligt regeringens mening skulle transporter av livsmedel i praktiken vara svåra att särskilja från transporter av andra konsumtionsvaror som säljs tillsammans med livsmedel i större butiker. Redan i dag utförs det många transporter av konsumtionsvaror till hushållen utan rutavdrag. Det innebär att ett rutavdrag för sådana transporter skulle medföra betydande dödviktskostnader.

Vidare konstaterar regeringen att när det gäller persontransporttjänster, såsom taxiresor, uppkommer samma problematik som vid varutransporter. Det finns alltså betydande dödviktskostnader och gränsdragningsproblem med undanträngningseffekter och konkurrenssnedvridningar som följd av att inkludera persontransporter i rutavdraget. Det kan vidare befaras att ett rutavdrag för taxiresor skulle leda till en kraftigt ökad administration för enskilda taxichaufförer för att hantera rutavdrag i samband med debitering av enskilda körningar. Det skulle enligt regeringens bedömning också bli problematiskt att hantera gränsdragningen mot transporter med allmänna kommunikationsmedel.

Utredningen har föreslagit att arbetskostnadens andel av priset för bortforsling ska bestämmas till 50 procent av den totala kostnaden. Den bedömningen bygger på underlag från bl.a. Statistiska centralbyrån som utredningen har tagit del av. Regeringen delar utredningens bedömning av nivån på schablonen för arbetskostnadens andel av priset.

När det gäller transporter av bohag och annat lösöre till och från magasinering anser regeringen att arbetskostnaden ska beräknas på samma sätt som för flytttjänsten, dvs. för faktisk arbetstid. Detta motiveras främst av att det slaget av transport bör behandlas på samma sätt som flytttjänsten.

Enklare tillsyn av bostaden

Enligt regeringens mening bör en tjänst i form av tillsyn av bostäder ta sikte på sådant arbete som i dag utförs av hushållen själva eller av grannar, släktingar och vänner. Det innebär att de arbetsmoment som bör ingå i den nya tjänsten ska vara av enklare slag som inte kräver någon särskild utbildning eller utrustning eller särskilda språkkunskaper och som kan utföras efter en

kortare instruktionstid. För att en tillsynstjänst ska uppfylla syftet med rutavdraget kan den alltså inte omfatta den typen av bevakningstjänster som är tillståndspliktiga och kräver särskild utbildning.

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att det kan antas att efterfrågan på en tillsynstjänst blir störst i fråga om fritidsbostäder och att denna i större utsträckning än andra hushållsarbeten kan komma att efterfrågas utomlands men inom EES. Om rutavdrag ges för tillsyn av en bostad utanför Sverige innebär detta att en del av syftet med rutavdraget inte uppnås, nämligen att bidra till en ökad sysselsättning i Sverige. En begränsning av rutavdraget till att omfatta endast tjänster som utförs i Sverige är emellertid oförenlig med den fria rörligheten inom EU. För att undvika det här problemet skulle tillsynstjänsten kunna begränsas till permanentbostaden. Med en sådan begränsning skulle rutavdraget i högre grad inriktas på att skapa sysselsättning i Sverige.

Regeringen menar att den nya tjänsten kan bidra till fler arbetstillfällen för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden när både permanentbostäder och fritidsbostäder omfattas. Det gäller särskilt i glesbefolkade områden eftersom många fritidshus ligger i den typen av områden. En begränsning av rutavdraget till enbart permanentbostäder skulle dessutom försvåra tillämpningen och kontrollen av rutavdraget för Skatteverket. Sammantaget anser regeringen i likhet med utredningen att den omständigheten att sysselsättningen i någon mån kan komma att gynnas i utlandet om rutavdraget gäller för tillsyn av t.ex. fritidsbostäder inte är ett tillräckligt skäl för att avvika från vad som avses med bostad inom rutavdragssystemet.

Med fler tjänster i rutavdraget kan det enligt regeringen ifrågasättas om taket för rutavdraget är tillräckligt högt för den som vill köpa ruttjänster i större omfattning. För den som använder sig av rutavdraget för större byggnadsarbeten kan också den situationen uppkomma att det inte finns något utrymme kvar för köp av hushållsarbete och att sådana köp således trängs ut. För att förhindra att omfattande köp av rotarbeten tränger ut möjligheterna till köp av ruttjänster anser regeringen att taket för rotavdraget ska vara 50 000 kronor av det gemensamma taket på 75 000 kronor.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf KristerSSon och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att förslaget om utvidgat rutavdrag dras tillbaka. Motionärerna anför att rutavdraget är en framgångsrik reform som har gjort framför allt städtjänster i hemmet vita. Moderaterna är därför positiva till att taket i rutavdraget höjs ytterligare, till 75 000 kronor per person och år. Politiken ska dock vara försiktig när den utvidgar avdragsmöjligheterna, och det ska finnas mycket goda skäl för att en tjänst ska gynnas. Skälen är inte tillräckligt starka för de fyra, små tjänster som regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2021.

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att rutavdraget avskaffas.

Kristdemokraterna konstaterar i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att regeringen följer Kristdemokraternas linje i fråga om utbyggt rutavdrag. Kristdemokraternas uppfattning är att ännu fler tjänster bör inkluderas. De anser att regeringens föreslagna breddning av inkluderade tjänster är otillräcklig och menar att även plantering, matlagning och gravvård bör tillföras.

Utskottets ställningstagande

Syftet med rutereformen var att fler hushåll skulle köpa hushållsarbete på marknaden i stället för att utföra arbetet själva eller köpa det svart. Även det obetalda omsorgsarbete som anhöriga till äldre utför ingick i motivbilden. Syftet med reformen var även att förbättra kvinnors möjlighet att öka arbetsinkomsterna och att delta i arbetslivet på lika villkor genom att obetalt arbete i hemmet ersattes med betalt arbete på marknaden. Utskottet anser att utvidgningen av rutavdraget till att omfatta fler tjänster kan ge positiva arbetsutbudseffekter. Vidare menar utskottet att de tjänster som omfattas är sådana som kan bidra till fler arbetstillfällen för personer med svag anknytning till arbetsmarknaden. Därmed finns det enligt utskottet skäl att utvidga rutavdraget med fler tjänster, och det är motiverat att höja taket för rutavdraget eftersom det ska omfatta fler tjänster.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen om att på andra sätt förändra rutavdraget.

Återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förändringar i systemet med återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete.

Bakgrund

Fakturamodellen för skattereduktion för hushållsarbete är uppbyggd så att utföraren av en tjänst fakturerar köparen med ett lägre belopp än den faktiska kostnaden, för att sedan av Skatteverket begära utbetalning av mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren före begäran om utbetalning. Skatteverket ska skyndsamt fatta beslut om utbetalning till den utförare som begär utbetalning.

Om Skatteverket har betalat ut ett belopp utan att mottagaren har varit berättigad till det, ska Skatteverket enligt 14 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete snarast besluta att det felaktigt utbetalda beloppet ska betalas tillbaka. Skatteverkets beslut om återbetalning är en sådan exekutionstitel som får ligga till grund för verkställighet enligt utsökningsbalken. Av utsökningsbalken framgår dock att en dom eller ett beslut, varigenom någon har dömts att utge böter eller vite eller har ålagts en sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet, inte får verkställas förrän domen eller beslutet har fått laga kraft. En annan exekutionstitel i ett allmänt mål får verkställas innan den har fått laga kraft, om det är särskilt föreskrivet. Det är inte särskilt föreskrivet att beslut om återbetalning får verkställas omedelbart.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 26) att beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete ska gälla omedelbart. Anstånd med återbetalning av felaktigt utbetalda belopp ska dock kunna medges i vissa fall. Lagändringarna om att beslut om återbetalning ska gälla omedelbart och om att anstånd ska kunna medges i vissa fall ska träda i kraft den 1 januari 2021. Bestämmelserna ska tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2020.

Förslaget är en mindre och mer begränsad förändring som riktar sig mot de allvarligaste bristerna i den nuvarande lagstiftningen. Om förslaget inte genomförs kommer de problem som Skatteverket ser i dag sannolikt kvarstå oförändrade eller rent av öka. Skatteverkets skyndsamma utbetalningar är viktiga för systemets legitimitet och för förtroendet hos de branscher vars tjänster omfattas av skattereduktion för hushållsarbete. Skyndsambetskravet kan dock innebära att Skatteverket inte gör tillräckligt djupa kontroller och att utbetalningar kan göras utan att förutsättningarna varit uppfyllda. En effektiv kontroll behövs därför.

Om ett företag inte gör en återbetalning i rätt tid efter att Skatteverket har beslutat att en utbetalning varit felaktig ska Skatteverket överlämna fordran till Kronofogdemyndigheten för indrivning, förutsatt att det inte är fråga om ett ringa belopp. För beslut om återbetalning gäller i dag att beslutet måste ha fått laga kraft för att det ska kunna göras gällande. Det innebär att Skatteverket måste delge samtliga berörda parter beslutet för att en obetald fordran ska kunna lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning.

För att säkerställa återbetalning av felaktiga utbetalningar bedömer regeringen därför att det nu finns anledning att föreslå att beslut om återbetalning ska gälla omedelbart. Detta gäller inte minst för att öka effektiviteten i den kontroll som Skatteverket bedriver av fel och fusk inom systemet med skattereduktion för hushållsarbete. Enligt regeringen kan detta antas leda till en bättre kontrolleffektivitet eftersom obetalda återkrav kan verkställas

snabbare än vad som nu är fallet. Att tiden från det att en fordran fastställs till dess att den kan överlämnas för indrivning är kort är en viktig faktor för en effektiv uppbörd. Risken för utebliven betalning ökar med tiden eftersom risken för att den betalningsskyldige saknar tillgångar eller försätts i konkurs ökar över tid. Vidare undanröjs risken för att en fordran preskriberas innan verkställighetsåtgärder hinner vidtas.

I sammanhanget bör också rättssäkerheten för enskilda beaktas. Ett beslut som gäller omedelbart innebär att enskildas skyldighet att betala ett återkrävt belopp gäller även om beslutet överklagas. Att ett beslut om återbetalning föreslås gälla omedelbart innebär dock inte att beslutet måste verkställas omgående. Återbetalningsfristerna i 16 § lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete ska tillämpas även i fortsättningen. Dessutom ska en betalningsuppmaning enligt 3 § indrivningsförfordningen (1993:1229) skickas innan indrivning begärs. Att ett beslut om återbetalning gäller omedelbart påverkar inte heller den enskildes möjlighet att överklaga beslutet. Det kan även framhållas att en allmän förvaltningsdomstol antingen på begäran av den enskilde eller självant kan besluta om inhibition, dvs. att det överklagade återbetalningsbeslutet tills vidare inte ska gälla. Regeringen bedömer sammanfattningsvis att enskildas rättssäkerhet alltjämt kan säkerställas.

En inte oväsentlig effekt av förslaget är att det bedöms fungera som ett mildt påtryckningsmedel för att öka regelefterlevnaden. En ökad regelefterlevnad är viktig eftersom närmare 7 procent av besluten om återbetalning inte följs (2019). Bestämmelser som kan leda till ökad regelefterlevnad är dessutom viktiga för acceptansen för systemet i stort.

Regeringen föreslår även att en möjlighet till anstånd ska införas. För att säkerställa ett rättssäkert förfarande vid beslut om återbetalning som gäller omedelbart bör det vara möjligt att medge anstånd med betalning under vissa förutsättningar. Regeringen föreslår att anståndsreglerna enligt skatteförfarandelagen ska tillämpas även i dessa fall. Dessa regler är väl inarbetade och medför att nödvändiga rättssäkerhetsgarantier kan tas till vara. Förslaget innebär inte att en fordran avseende beslut om återbetalning jämföras med en skatt eller avgift, men den enskilde ges motsvarande möjligheter till anstånd som gäller för en fordran avseende en skatt eller avgift (se prop. 2014/15:10 s. 31–33). Av 63 kap. 16 § skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, framgår att anstånd beviljas med ett skäligt belopp, om inte annat framgår av 63 kap. 17–21 a §§ SFL.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är positivt att det nuvarande regelverket förbättras genom att Skatteverket ges bättre möjlighet till kontroll och indrivning och genom att man också säkerställer ett rättssäkert förfarande för den enskilde, bl.a. genom att ge möjlighet till anstånd med betalning.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Skattereduktion för installation av grön teknik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om skattereduktion för installation av grön teknik.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 20, 23, 24 och 28) att en ny skattereduktion för installation av grön teknik införs. Skattereduktionen ersätter stödet till fysiska personer enligt förordningen om statligt stöd till solceller, förordningen om bidrag till lagring av egenproducerad elenergi och förordningen om bidrag till privatpersoner för installation av laddningspunkt till elfordon.

Skattereduktionen för installation av grön teknik utformas som ett system med en s.k. fakturamodell med preliminär och slutlig skattereduktion. Fakturamodellen innebär att en privatperson som köper en installation av grön teknik endast behöver betala en del av kostnaden till utföraren. Resterande belopp utgör en skattelättnad för köparen och tillgodoräknas denne som preliminär skattereduktion i samband med att motsvarande belopp utbetalas till utföraren efter begäran hos Skatteverket. Skatteverket administrerar den preliminära och slutliga skattereduktionen samt utbetalningen till utföraren.

För rätt till skattereduktion för installation av grön teknik krävs att den som utför installationen är godkänd för F-skatt. Om installationen har utförts utomlands och utföraren inte har bedrivit någon näringsverksamhet i Sverige, ska utföraren när avtalet om installationen träffas eller när ersättningen betalas ut ha ett intyg eller någon annan handling som visar att företaget i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland genomgår motsvarande kontroll som den som är godkänd för F-skatt.

Underlaget för skattereduktionen för installation av grön teknik utgörs av utgifter för material och arbete för installation av grön teknik. Installationen måste ha utförts i Sverige eller i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Med installation av grön teknik avses följande:

1. Installation av ett nätanslutet solcellssystem eller, om installationen är hänförlig till en byggnad under uppförande, av solcellssystem som ska anslutas till elnätet. Om systemet är ett system för samtidig produktion av solel och solvärme ska elproduktionen uppgå till minst 20 procent av systemets beräknade sammanlagda årliga el- och värmeproduktion.
2. Installation av ett system för lagring av egenproducerad elenergi som är kopplat till en anläggning för egenproduktion av förnybar el som är ansluten till eller, om installationen är hänförlig till en byggnad under uppförande, som ska anslutas till elnätet och där systemet bidrar till att

- a. lagra elenergi för användning vid ett annat tillfälle än produktions-tillfället
 - b. öka den årliga andelen egenproducerad elenergi som används inom fastigheten för att tillgodose det egna elbehovet.
3. Installation av en laddningspunkt till elfordon som är förberedd för el-mätning och debitering av elkostnad och utrustas med minst de uttag eller anslutningsdon som beskrivs i
- a. standarden EN 62196-2 för elfordon av typ 2, eller
 - b. Standarden EN 62196-3 för elfordon av typ Combo 2.

Som installation av grön teknik räknas bara en installation som är hänförlig till

1. ett småhus eller en ägarlägenhet som ägs av den som begär skatte-reduktion
2. en lägenhet som upplåtits med bostadsrätt och som innehas av den som begär skattereduktion eller
3. en byggnad under uppförande som ägs av den som begär skattereduktion och som när den är uppförd ska vara ett småhus eller en ägarlägenhet.

Med ägare avses även den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen ska likställas med ägare.

Som installation av grön teknik räknas inte åtgärder för vilka skatte-reduktion för hushållsarbete har beviljats. Inte heller arbete eller material för vilket det har lämnats en försäkringsersättning eller ett bidrag eller ett annat ekonomiskt stöd från staten, en kommun eller en region räknas in i underlaget för skattereduktion. Skattereduktion för hushållsarbete ges inte för åtgärder för vilka skattereduktion för installation av grön teknik har beviljats.

För rätt till skattereduktion ska krävas att den utförda installationen är hänförlig till hushållet för den som begär skattereduktionen eller dennes förälder. Föräldern ska vara bosatt i Sverige. Om installationen är hänförlig till en byggnad under uppförande krävs att den utförda installationen ska vara hänförlig till hushållet för den som begär skattereduktionen eller dennes förälder när byggnaden är uppförd. Förslaget motiveras av regeringen med skattereduktionens snarlikhet med rotavdraget, för vilket ett motsvarande krav finns.

Skattereduktion för installation av grön teknik ges med 15 procent av de debiterade arbets- och materialkostnaderna för installation av solceller och med 50 procent av de debiterade arbets- och materialkostnaderna för installation av ett system för lagring av egenproducerad elenergi och installation av en laddningspunkt till elfordon. Skattereduktionen får för ett beskattningsår uppgå till högst 50 000 kronor. Ordningssmässigt räknas skattereduktionen av direkt efter skattereduktionen för hushållsarbete och direkt före skattereduktionen för en gåva.

Köpare och utförare kan komma överens om att betalning endast ska göras med 85 respektive 50 procent av arbets- och materialkostnaderna inklusive

mervärdesskatt. För rätt till skattereduktion krävs att den utförda installationen av grön teknik har betalats elektroniskt.

Betalningen ska anses ha skett elektroniskt endast om den har förmedlats av en betaltjänstleverantör enligt lagen om betaltjänster och innehåller uppgifter om avsändare, mottagare, belopp och tidpunkt.

En utförare ska kunna begära utbetalning från Skatteverket med ett belopp motsvarande den del av installationen av grön teknik (inklusive mervärdesskatt) som köparen inte har betalat, dock högst med tre sjuttondelar av det belopp som köparen har betalat om det är fråga om installation av solceller och med högst samma belopp som köparen har betalat om det är fråga om installation av ett system för lagring av egenproducerad elenergi eller installation av en laddningspunkt. En utbetalning ska kunna begäras först när installationen har utförts och betalats.

Utförarens begäran om utbetalning ska lämnas elektroniskt och ska ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari året efter det beskattningsår då arbetet betalades. Begäran ska vara undertecknad av utföraren eller av den som är ombud eller en annan behörig företrädare för utföraren. Begäran ska innehålla uppgifter om

1. namn, adress och, om ett sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren
2. personnummer eller samordningsnummer i de fall ett sådant nummer finns för köparen
3. småhusets eller ägarlägenhetens beteckning eller beteckningen på lägenheten som upplåtits med bostadsrätt, samt vad gäller lägenheten som upplåtits med bostadsrätt även föreningens eller bolagets organisationsnummer eller motsvarande
4. debiterad ersättning för installation av grön teknik, debiterad ersättning för annat än installation av grön teknik, betalt belopp för installation av grön teknik och den dag som betalningen för installationen kommit utföraren tillhanda
5. vad installationen av grön teknik har avsett och antalet arbetade timmar
6. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.

Skatteverket ska till en utförare som högst kunna betala ut 50 000 kronor per köpare och beskattningsår, dvs. ett belopp som motsvarar köparens maximala preliminära skattereduktion. Utbetalningen ska göras till utförarens bank- eller kreditmarknadsföretagskonto. Skatteverket ska snarast fatta beslut om utbetalning och så snart som möjligt meddela köparen om beslut om utbetalning. Den som begär en utbetalning ska ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för utbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. Utföraren ska ges tillfälle att yttra sig innan ett ärende avgörs, om det inte är uppenbart obehövligt.

Den som har fått en utbetalning från Skatteverket utan att vara berättigad till den ska snarast underrätta Skatteverket om denna utbetalning. Om

utföraren till köparen betalar tillbaka ett belopp som tidigare har legat till grund för beslut om utbetalning av ett belopp från Skatteverket ska utföraren snarast underrätta Skatteverket om denna återbetalning. Den som underrättar Skatteverket om återbetalningen ska ge Skatteverket tillfälle att granska underlaget för återbetalning och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

Om någon har fått en utbetalning utan att vara berättigad till den, ska Skatteverket snarast besluta att det felaktigt utbetalda beloppet ska betalas tillbaka till Skatteverket. Om utföraren till köparen återbetalar ett belopp, som tidigare har legat till grund för beslut om utbetalning av ett belopp från Skatteverket, ska Skatteverket snarast besluta att återbetalning ska ske med ett belopp som motsvarar vad som har betalats tillbaka till köparen.

Utföraren och en annan mottagare av en felaktig utbetalning ska ges tillfälle att yttra sig innan ett ärende avgörs, om det inte är uppenbart obehövt. Skatteverkets beslut om återbetalning ska meddelas före utgången av det sjätte året efter det beskattningsår som utbetalningen avser. Om Skatteverket har beslutat om återbetalning ska den tidigare tillgodoräknade preliminära skattereduktionen minskas med ett belopp som motsvarar den beslutade återbetalningen. Skatteverket ska så snart som möjligt meddela köparen om ett beslut om återbetalning.

Beslut om återbetalning gäller omedelbart. Skatteverket får dock under vissa förutsättningar bevilja anstånd med återbetalningen.

Återbetalning ska ske genom insättning på ett särskilt konto för återbetalning och göras senast den sista dagen i månaden efter den månad som Skatteverket fattat beslutet om återbetalning. Om en återbetalning inte görs i rätt tid, ska fordringen lämnas för indrivning. Regeringen får meddela föreskrifter om att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp.

Kostnadsränta tas ut på belopp som ska betalas tillbaka efter beslut av Skatteverket. Räntan beräknas från den dag beloppet betalades ut till och med dagen för Skatteverkets beslut om återbetalning. Räntan beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen. Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket helt eller delvis avstå från kravet på ränta.

Betalningssäkring får ske för att säkerställa återbetalning.

Köparen tillgodoräknas en preliminär skattereduktion motsvarande det belopp som Skatteverket har betalat ut till utföraren. Preliminära skattereduktioner tillgodoräknas i den ordning som registreringen sker. Skatteverket meddelar löpande köparen dels vilka preliminära skattereduktioner som har tillgodoräknats, dels den totala tillgodoräknade skattereduktionen. Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktion som han eller hon har tillgodoräknats dittills under året.

Den slutliga skattereduktionen tillgodoräknas med ett belopp motsvarande den tillgodoräknade preliminära skattereduktionen. Köparen begär en slutlig skattereduktion i sin inkomstdeklaration för det aktuella beskattningsåret.

Skattereduktionen hänförs till det beskattningsår då köparen har betalat installationen av grön teknik.

Skatteverkets beslut enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik överklagas hos en allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Rätt till skattereduktion för installation av grön teknik har de som

1. vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år
2. är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret
3. har haft utgifter för utförd installation av grön teknik.

Rätt till skattereduktion har även de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3 inkomstskattelagen, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder uteslutande eller så gott som uteslutande utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Dödsbon har rätt till skattereduktion för installation av grön teknik som har utförts före dödsfallet.

Vid beräkning av kapitalvinst ska utgifter för installation av grön teknik inte ingå i omkostnadsbeloppet till den del en skattereduktion har tillgodoräknats för installationen.

Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet ska även omfatta sådana bedrägeribrott där gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik.

Den behandling av personuppgifter som förslaget om skattereduktion för installation av grön teknik ger upphov till är förenlig med EU:s dataskyddsförordning. Den befintliga reglering som finns på personuppgiftsområdet utgör en tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som detta förslag leder till hos Skatteverket. Det behöver således inte införas någon ytterligare reglering om denna behandling.

Den nya lagen om förfarandet vid skattereduktion för installation av grön teknik och övriga lagändringar ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Bestämmelserna om skattereduktion i inkomstskattelagen ska tillämpas på installation av grön teknik som har utförts och betalats efter den 31 december 2020.

Bestämmelserna i skatteförfarandelagen ska tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

Tillströmningen av ansökningar har gjort att ansökningarna regelmässigt beloppsmässigt har överträffat de anslagna medlen, vilket har fått till följd att enskilda har fått vänta på beslut om stöd till nästa och ibland till och med nästnästa årsbudget. Regeringen föreslår nu att stödet ska ersättas av en skattereduktion för fysiska personer. Att subventionen på detta sätt görs till en rättighet som är oberoende av anslag kan medföra en starkare stimulanseffekt än vad som har varit fallet med stödet.

Det framstår som naturligt att låta denna nya skattereduktion ersätta även stödet till lagring av egenproducerad elenergi. Investering i solceller skapar ett behov av och kommer i de flesta fall att vara en förutsättning för lagring av

egenproducerad el. Även stödet till laddningspunkter till elfordon bör inkluderas i skattereduktionen.

Det nuvarande systemet med stöd för installation av solcellsanläggningar innebär att den som låter installera solceller måste betala hela kostnaden och särskilt ansöka om stöd i efterhand. Köparen kan då få ligga ute med pengarna i upp till 23 månader, beroende på när beslutet om slutlig skatt fattas. Fakturamodellen innebär att en privatperson som köper en installation av grön teknik endast behöver betala en del av kostnaden till utföraren. Resterande belopp utgör en skattelättnad för köparen och tillgodoräknas denne som preliminär skattereduktion i samband med att motsvarande belopp utbetalas till utföraren efter begäran hos Skatteverket.

Fakturamodellen innebär en viss påfrestning på utförarnas likviditet (som dock i viss mån torde kunna motverkas genom val av kredittider gentemot köparna) och ett visst administrativt merarbete. Detta kan vara besvärligt för mindre företag men måste samtidigt ställas i relation till de fördelar som utförarna får genom att köparna direkt vid köpet får en skattereduktion. Regeringen anser att fördelarna med fakturamodellen överväger nackdelarna och skattereduktionen för installation av grön teknik bör därför utformas enligt denna modell.

För rätt till stöd till solcellssystem och laddningspunkter till elfordon finns krav på godkännande för F-skatt eller ett intyg eller en annan handling som utvisar motsvarande kontroll i hemlandet för den som utför åtgärden. Bestämmelserna om rut- och rotavdrag innehåller krav på godkännande för F-skatt eller ett intyg om motsvarande kontroll. Enligt regeringens mening bör samma krav på godkännande för F-skatt alternativt ett intyg eller en annan handling som uppställs för rätt till rut- och rotavdrag ställas även för den nya skattereduktionen för installation av grön teknik.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det ska vara enklare och mer lönsamt att investera i förnybar energi för eget bruk. Statligt stöd till solceller, stöd för installation av system för lagring av egenproducerad elenergi och bidrag för installation av laddningspunkter till elfordon enligt de tre stödförordningarna är samtliga beroende av att det finns medel anslagna för stöden. Regeringen uppger att tillströmningen av ansökningar har gjort att ansökningarna regelmässigt beloppsmässigt har överträffat de anslagna medlen, vilket har fått till följd att den enskilde får vänta på beslut om stöd till nästa och ibland till och med nästnästa årsbudget. Den enskilde kan genom att ett system med en skattereduktion införs få en subvention oberoende av anslagsnivå. Eftersom subventionen av solceller är drivande för subventionen för energilagring framstår det som naturligt att låta skattereduktion ersätta även denna stödform. För att förenkla för både de enskilda och de utförare som tillhandahåller dessa installationer bör även stödet till laddningspunkter utformas som en skattereduktion.

Utskottet har inte några invändningar mot den föreslagna utformningen av systemet och tillstyrker därför förslaget i dess helhet.

Ändrad beräkning av förmånsvärdet för fri kost

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrad beräkning av förmånsvärdet för fri kost.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 24) att en förmån av fri kost för en hel dag ska beräknas till ett belopp – avrundat till närmast femtal kronor – som motsvarar 0,52 procent av prisbasbeloppet. Ändringen ska träda i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

Skatteverket har tagit fram promemorian Ändrad beräkning av förmånsvärdet för fri kost. Genomsnittspriset i Sverige för en normal lunch meddelas i Skatteverkets föreskrifter. Statistiska centralbyrån (SCB) tar på uppdrag av Skatteverket fram genomsnittspriset för en normal lunch. SCB har nu meddelat att det har blivit allt svårare att ta fram ett genomsnittspris för lunch, bl.a. på grund av att lunchalternativen varierar mycket mer än tidigare. SCB har tagit fram ett genomsnittspris för en lunch för beskattningsåret 2019 och kommer att räkna upp genomsnittspriset för beskattningsåren 2020 och 2021 för Skatteverket. Därefter kommer SCB inte längre att bistå med att ta fram ett genomsnittspris. Bestämmelsen om värdering av kostförmån måste därför ändras så att värderingen inte längre baseras på genomsnittspriset för en lunch.

Regeringen delar Skatteverkets bedömning att en kostförmån fortsättningsvis bör beräknas utifrån ett mått som speglar det allmänna prisläget och att beräkningen därför ska ske med utgångspunkt i prisbasbeloppet. Prisbasbeloppet förekommer i andra bestämmelser om inkomst av tjänst i inkomstskattelagen. Det bedöms därför lämpligt att utgå från prisbasbeloppet även när det gäller beräkning av en kostförmån.

För att en värdering av en kostförmån med utgångspunkt i prisbasbelopp så långt som möjligt ska avspegla nuvarande värdering med utgångspunkt i genomsnittspriset för en lunch har Skatteverket föreslagit en faktor som motsvarar 0,5 procent av prisbasbeloppet.

Förmånsvärdet 2020 enligt den föreslagna beräkningen i promemorian blir lägre än enligt gällande reglering. I syfte att göra förslaget offentligfinansiellt neutralt under införandeåret bör därför den föreslagna faktorn för värdering av kostförmån i förhållande till prisbasbeloppet justeras. Regeringens förslag är att kostförmånen för en hel dag ska beräknas till ett belopp som motsvarar 0,52 procent av prisbasbeloppet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrad beräkning av förmånsvärdet av fri kost.

Skattereduktion för förvärvsinkomster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om att införa en skattereduktion för fysiska personer för förvärvsinkomster och avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M), 3 (V) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen bedömer bl.a. till följd av den gröna skatteväxlingen att en skattereduktion för fysiska personer med förvärvsinkomster bör införas. Skattereduktionen bör som huvudregel uppgå till 1 500 kronor per person och år och utgå för samtliga inkomster i inkomstslaget tjänst, dvs. både arbetsinkomster och inkomster från socialförsäkringsförmåner. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2021.

En utgångspunkt vid utformningen av skattereduktionen är att den ska kunna fungera som ett incitament att komma ut i heltidsarbete. Skattesänkningar riktade främst mot låga och medelhöga inkomster kan antas påverka den privata konsumtionen mer jämfört med andra typer av skattesänkningar. Skattereduktionen kan även bidra till att stärka hushållens ekonomiska trygghet.

Även inkomster av näringsverksamhet, som t.ex. kan komma från en enskild firma eller ett handelsbolag, bör omfattas. Det saknas däremot anledning att låta reduktionen omfatta inkomster av kapital.

För att skattereduktionen ska kunna fungera som ett incitament att komma ut i heltidsarbete behöver en infasning av skattereduktionens storlek göras. För att bestämma hur infasningen ska utformas måste en avvägning göras mellan att skattereduktionen ska komma så många som möjligt till del samtidigt som den ska kunna fungera som ett incitament att komma ut i arbete.

Det föreslås därför att infasningen påbörjas vid en beskattningsbar förvärvsinkomst om 40 000 kronor per år, vilket ungefär motsvarar den inkomstnivå då en person med enbart arbetsinkomster börjar betala skatt. Hela skattereduktionen bör ges vid en beskattningsbar förvärvsinkomst om 240 000 kronor per år, vilket ungefär motsvarar inkomsten av de lägsta kollektivavtalsenliga heltidslönerna. Skattereduktionen utformas därmed på ett sätt som gör att alla som arbetar heltid får samma skattesänkning om 1 500 kronor 2021. Skattesänkningen växer under de kommande åren.

Regeringen lämnade den 20 oktober 2020 en proposition till riksdagen om skattereduktion för förvärvsinkomster och en utvidgad tidsgräns för expertskatt (prop. 2020/21:37) som föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att förslaget om förvärvsavgift dras tillbaka. Förslaget om ett förvärvsavgift som beskrivs som både en stimulans och en jobbskapande åtgärd är dåligt konstruerat för båda syftena. Skattesänkningen är 8,5 miljarder kronor 2021 när behovet av stimulanser är som störst, och stiger till 17,5 miljarder kronor 2023 när lågkonjunkturen förväntas vara över. Värre är dock att sänkningen inte ökar utbytet av att arbeta, eftersom skattesänkningen är lika stor för den som lever på bidrag som för den som arbetar. Jobbeffekterna bedöms därför vara mycket begränsade. Dessutom gör ett ytterligare avgift att skattesystemet blir än mer komplicerat.

Vänsterpartiet anför i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att de medel som regeringen anslår till ett nytt jobbskatteavgift används för att sänka skatten lika mycket i kronor på alla inkomster upp till 30 000 kronor per månad vilket enligt Vänsterpartiet innebär att skattereduktionen är utfasad vid inkomster över 40 000 kronor per månad.

Kristdemokraterna anför i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att Kristdemokraterna prioriterar en egen bred skattesänkning för alla, med en dubbelt så stor sänkning för dem med inkomst av arbete eller pension jämfört med dem med försäkringsinkomster. Kristdemokraterna anför att det främjar drivkrafter till jobb också långsiktigt.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har inlett en kraftfull grön skatteväxling, där höjda miljöskatter växlas mot sänkt skatt på jobb och företagande. Som en del i den gröna skatteväxlingen föreslår regeringen en skattereduktion för fysiska personer med förvärvsinkomster.

Utskottet delar regeringens bedömning att en skattereduktion för förvärvsinkomster bör införas och avstyrker motionsförslagen.

Tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om att införa en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av covid-19-pandemin. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen anser att en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster bör införas för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin. Det kommande förslaget bör träda i kraft under 2021 och gälla för beskattningsåren 2021 och 2022.

Pandemin har drabbat Sverige och världen hårt. Hela det svenska samhället har under våren kraftsamlat för att begränsa spridningen av sjukdomen covid-19. En viktig del i att minska smittspridningen har varit att hålla avstånd och att ha få nära kontakter. I många verksamheter måste man befinna sig på sin arbetsplats, t.ex. om man har jobb inom servicesektorn eller arbetar inom vård och omsorg. För att färdas så säkert som möjligt är det viktigt att undvika trängsel under resan till arbetsplatsen. Folkhälsomyndigheten har därför rekommenderat att så många som möjligt arbetar hemifrån och att man vid resor till arbetet i första hand går, cyklar eller använder andra färdmedel än kollektivtrafiken.

För att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin bör en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster införas. Skattereduktionen ska ha en tydlig låginkomsttagarprofil och vara helt utfasad vid arbetsinkomster som uppgår till högst 50 000 kronor per månad. Skattereduktionen utgör både en kompensation och en konjunkturstimulans som i sin tur ska bidra till att få fler i arbete och ge fler arbetade timmar.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag som kan träda i kraft under 2021.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf KristerSSon och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att förslaget om en tillfällig skattereduktion för att hantera arbetskostnader dras tillbaka. Moderaterna anför att skattereduktionen för att kompensera för ökade kostnader under krisen såsom för inköp av cykel under 2021 och 2022 på 5 miljarder kronor per år åtminstone har två problem: dels är skatten retroaktiv 2022 och kan varken förväntas bidra med en ekonomisk stimulans eller ökade

drivkrafter att arbeta under 2021, dels sker det en tidig utfasning av reduktionen, vilket leder till att många löntagare i ganska breda inkomstlägen får en högre marginalsatt. Skattesänkningen skulle alltså kunna leda till färre antal arbetade timmar och därmed minskade skatteintäkter och ett sämre utbud av exempelvis läkare och sjuksköterskor i vården.

Kristdemokraterna anser i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att det jobbskatteavdrag som finns i regeringens budgetproposition är illa utformat och inte ger de drivkrafter till arbete och det stöd till konjunkturen som det skulle kunna om det betalades ut tidigare. Kristdemokraterna prioriterar därför sin egen breda skattesänkning för alla, med en dubbelt så stor sänkning för dem med inkomst av arbete eller pension jämfört med dem med försäkringsinkomster.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att underlätta för människor att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att minska smittspridningen av sjukdomen covid-19. Utskottet anser att en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster är ett lämpligt sätt att kompensera för de ökade arbetskostnader som pandemin orsakar.

Utskottet delar därför regeringens bedömning i fråga om att en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att hantera ökade arbetskostnader till följd av pandemin bör införas. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Utvidgad tidsgräns för expertskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om en utvidgad tidsgräns för expertskatt och avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Bestämmelserna om skattelättnader för utländska experter, forskare och andra nyckelpersoner innebär att 25 procent av deras lön, arvode eller liknande ersättning eller förmån av arbete är skattefria. Detta gäller bara om arbetet avser

- specialuppdrag med en sådan inriktning eller på en sådan kompetensnivå att det innebär betydande svårigheter att rekrytera inom landet
- kvalificerade forsknings- eller utvecklingsuppdrag med en sådan inriktning eller på en sådan kompetensnivå att det innebär betydande svårigheter att rekrytera inom landet eller

- företagsledande uppgifter eller andra uppgifter som medför en nyckelposition i ett företag.

Dessutom krävs att arbetsgivaren hör hemma i Sverige eller är ett utländskt företag med ett fast driftsställe i Sverige, att arbetstagaren inte är svensk medborgare och att arbetstagaren inte har varit bosatt eller stadigvarande vistats i Sverige någon gång under de fem kalenderår som föregått det kalenderår då arbetet påbörjas.

Den 1 januari 2012 kompletterades ovanstående regler med en förenklingsregel. Den innebär att villkoren för den lägre beskattningen alltid ska anses vara uppfyllda om den lön och annan ersättning som arbetstagaren får överstiger två gånger prisbasbeloppet per månad för det kalenderår då arbetet påbörjas. Det innebär att skattelättnaden ges utan någon prövning av den skattskyldiges kvalifikationer eller av arbetsgivarens associationsform. Prisbasbeloppet för inkomståret 2020 uppgår till 47 300 kronor. Vistelsen i Sverige ska vara avsedd att pågå i högst fem år. Skattelättnaderna gäller under de tre första åren.

Propositionen

Regeringen anser att skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner bör utvidgas från att gälla under de tre första åren av den tidsbegränsade vistelsen i Sverige till att i stället gälla under högst fem år räknat från den dag vistelsen i Sverige påbörjades. Det kommande förslaget bör enligt regeringen träda i kraft den 1 januari 2021.

Syftet med reglerna om skattelättnad för experter, forskare och andra nyckelpersoner (de s.k. expertskattereglerna) är att stärka Sveriges internationella konkurrenskraft, öka incitamenten för internationella företag att välja Sverige för nyetableringar och stimulera företag att förlägga eller behålla bl.a. koncernledande funktioner som kräver utländsk personal i Sverige. Ett annat syfte är att gynna svensk forsknings konkurrenskraft.

Det är mot bakgrund av pandemins effekter på ekonomin särskilt viktigt att Sverige kan attrahera experter, forskare och andra nyckelpersoner när verksamheterna drar igång igen. Sveriges expertskatteregler behöver vara konkurrenskraftiga för att syftet med reglerna ska uppnås. För att stärka Sveriges konkurrenskraft bör tidsgränsen för expertskatt i större utsträckning motsvara de tidsgränser som gäller i andra länder i Europa, exempelvis Finland och Danmark. Skattelättnaden för experter, forskare och andra nyckelpersoner bör därför utvidgas från att gälla under de tre första åren av den tidsbegränsade vistelsen i Sverige till att i stället gälla under högst fem år räknat från den dag vistelsen i Sverige påbörjades.

Regeringen lämnade den 20 oktober 2020 en proposition till riksdagen om skattereduktion för förvärvsinkomster och en utvidgad tidsgräns för expertskatt (prop. 2020/21:37) som föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Motionerna

Moderaterna anför i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf KristerSSon och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att Sverige bör göra mer för att locka hit högkvalificerad arbetskraft genom att bl.a. reformera expertskatten.

Vänsterpartiet säger i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 nej till lättnader i expertskatten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att Sverige har konkurrenskraftiga regler för experter, forskare och andra nyckelpersoner och att tidsgränsen i större utsträckning motsvarar andra länders tidsgränser.

Vidare delar utskottet regeringens bedömning i fråga om en utvidgad tidsgräns för expertskatt och avstyrker motionsförslagen.

Ändrade regler för kostförmån i särskilda fall

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om ändrade regler för kostförmån i särskilda fall.

Propositionen

Regeringen anser att det bör införas skattefrihet för förmån av kost i särskilda fall. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2021 och gälla förmåner som lämnas efter den 29 februari 2020.

Under spridningen av sjukdomen covid-19, och vid bekämpningen av skogsbränderna 2018, har det visat sig vara vanligt förekommande att matgåvor lämnas av allmänheten i syfte att visa anställda uppskattning och stöd. I vissa fall har den skänkta maten samlats in av arbetsgivare och sedan distribuerats vidare till arbetstagare på ett sådant sätt att bestämmelserna om beskattning av förmån av fri kost som erhålls på grund av tjänst har aktualiserats. Det bedöms inte vara rimligt att denna typ av matgåvor förmånsbeskattas. För att regelsystemet ska bli enkelt, tydligt och förutsebart bör det därför införas en bestämmelse som undantar förmån av kost i sådana situationer från beskattning. Skattefriheten bör gälla under förutsättning att måltiden kommer från någon som saknar samband med arbetsgivaren och att måltiden lämnas utan krav på motprestation.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att inkomstbeskattningen av löner och förmåner hålls likformig och neutral. Utskottet har därför tidigare bl.a. i betänkande 2019/20:SkU20

uttalat att det av hänsyn till enhetligheten i regelsystemet för beskattning av inkomst av tjänst inte har funnit skäl att se över förutsättningarna för undantag från förmånsbeskattningen inom den nationella insatsverksamheten eller för vårdpersonal inom äldreomsorgen.

Utskottet noterar att regeringen i en extra ändringsbudget som lämnades den 3 november 2020 föreslår ändrade regler för kostförmån i särskilda fall. Hela det svenska samhället har utsatts för hårda prövningar under sjukdomen covid-19. Mot bakgrund av det stöd och den uppskattning som allmänheten har visat vissa anställda i form av matgåvor under spridningen av covid-19 finner utskottet det lämpligt att göra undantag från förmånsbeskattning av fri kost.

Utskottet delar regeringens bedömning i fråga om ändrade regler för kostförmån i särskilda fall.

Justerad beräkning av bilförmån

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en justering bör göras av beräkningen av bilförmån. Utskottet avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen anser att schablonberäkningen för att fastställa värdet av bilförmån bör justeras för att bättre spegla kostnaden av privat bilinnehav och för att inte premiera innehav av fossildrivna bilar. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2021 och gälla för bilar som blir skattepliktiga enligt vägtrafikskattelagen fr.o.m. det datumet.

En grundläggande princip i skattelagstiftningen är principen om en likformig och neutral beskattning. Det innebär bl.a. att skatteuttaget ska vara detsamma oavsett om arbetsersättning utgår i form av kontant lön eller en förmån, som exempelvis förmån av fri bil.

Förmån av fri eller delvis fri bil beräknas på ett visst schabloniserat sätt. Avsikten är att förmånsvärdet i princip ska motsvara kostnaderna för en motsvarande privatägd bil, exklusive drivmedel. I dag resulterar dock schablonen i ett förmånsvärde som för de allra flesta bilmodeller klart understiger marknadsvärdet. Detta innebär att skattesystemet premierar fossildrivna bilar i förhållande till andra varor och tjänster. Det innebär likaså ett skattemässigt gynnande av bilförmån i förhållande till kontant lön. Schablonberäkningen för bilförmån bör därför justeras i syfte att bättre avspegla ett marknadsvärde. Detta bör ske genom att två delkomponenter i beräkningen – det ränterelaterade beloppet och det prisrelaterade beloppet – ändras. Förslaget påverkar inte den befintliga miljöstyrningen i beskattningen av bilförmån. Den

permanent nedsättningen av det förmånsgrundande priset för miljöanpassade bilar kommer alltså att finnas kvar.

Motionerna

Moderaterna avvisar i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del förslaget om att försämra bilförmånen.

Sverigedemokraterna säger i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del nej till justerad förmånsbeskattning av tjänstebil. Sverigedemokraterna anför att en del arbetsgivare erbjuder anställda möjligheten att växla lön mot tjänstebil, vilket innebär att bilen leasas av arbetsgivaren mot att arbetstagaren får lägre lön. Därefter förmånsbeskattas arbetstagaren för bilen som löneförmån. Regeringens förslag om ett kraftigt ökat förmånsvärde innebär att ett antal arbetstagare, som i många fall är beroende av bilen, får en kraftigt höjd skatt.

Kristdemokraterna anför i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att förmånssystemet i dag snedvrider valet mellan privatägd bil och förmånsbil, samtidigt som många inte har möjlighet att få tillgång till en förmånsbil via sin arbetsgivare. Dock är möjligheten till förmånsbil viktig för många småföretagare, och en stor del av nybilsförsäljningen sker via förmånssystemet. Det är skäl till att inte förändra systemet för snabbt, att förändringar görs på ett klokt sätt och också balanseras med andra åtgärder. Kristdemokraterna föreslår därför att en större del av skattehöjningen betalas av de som har förmånsbilar som är värda över 7,5 prisbasbelopp (ca 356 000 kronor). De dyra förmånsbilarna körs i stor utsträckning av höginkomsttagare i storstäder, där fler alternativa transportmedel finns. Därmed anser Kristdemokraterna att det är rimligt att dessa bär en större del av skatteförändringen.

Utskottets ställningstagande

Det grundläggande syftet med reglerna om beskattning av bilförmån och andra förmåner är att upprätthålla neutraliteten gentemot andra ersättningsformer så att man undviker att skattemotiverade förmåner uppkommer. Den värderingsmodell som gäller för beskattning av bilförmån innebär att förmånsvärdet bestäms efter en schablon. Avsikten är att förmånsvärdet ska motsvara kostnaderna för en privatägd bil. Utskottet anser även att det är väsentligt att beakta både miljö- och fördelningspolitiska aspekter av sådana regelverk.

Utskottet delar regeringens bedömning att beräkningen för att fastställa värdet av bilförmån bör justeras för att bättre spegla kostnaden för ett privat bilinnehav och för att inte premiera innehav av fossildrivna bilar. Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen.

Vissa ändrade åldersgränser i skatte- och socialavgiftssystemet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget bör ändras 2023 från 65 till 66 år.

Propositionen

Regeringen bedömer att åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget bör ändras 2023 från 65 till 66 år. Avgifter enligt socialavgiftslagen bör betalas t.o.m. det år mottagaren av ersättningen fyller 66 år. På sikt bör åldersgränserna kopplas till riktåldern för pension, vilket innebär en ändring 2026 från 66 till 67 år. De kommande förslagen bör träda i kraft den 1 januari 2023 respektive den 1 januari 2026.

För att pensionsnivåerna ska kunna upprätthållas även när medellivslängden ökar behöver arbetslivet förlängas. För att uppnå långsiktigt trygga och höjda pensioner har Pensionsgruppen, med företrädare för de partier som står bakom pensionsöverenskommelsen, enats om en rad åtgärder för att förbättra pensionssystemet. I syfte att förlänga arbetslivet och på så vis höja pensionerna har Pensionsgruppen även enats om stegvisa justeringar av åldersgränserna i pensionssystemet och i angränsande trygghetssystem, och att därefter koppla alla åldersgränser till medellivslängdens utveckling.

När nuvarande åldersgränser i pensionssystemet justeras bör även åldersgränserna i närliggande skatte- och avgiftssystem ses över. Inledningsvis bör därför åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget ändras från 65 till 66 år och på sikt kopplas till riktåldern för pension vilket innebär en ändring 2026 från 66 till 67 år.

Socialförsäkringssystemet finansieras främst av avgifter. När de pensionsrelaterade åldersgränserna för bl.a. sjukersättning och arbetslöshetsersättning ändras och rätten att ta del av dessa trygghetssystem förlängs, behöver också reglerna för finansiering av trygghetssystemen ändras. Avgifter enligt socialavgiftslagen bör därför betalas t.o.m. det år mottagaren av ersättningen fyller 66 respektive 67 år.

Regeringen avser att under 2021 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget bör ändras 2023 från 65 till 66 år och att avgifter enligt socialavgiftslagen bör betalas t.o.m. det år mottagaren av ersättningen fyller 66 år.

Bred skattesänkning för jobb och pension

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en bred skattesänkning för jobb och pension.

Jämför avvikande mening 4 (KD).

Motionen

Kristdemokraterna anför i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Bush m.fl. yrkande 5 och 6 i denna del att Kristdemokraterna, förutom att säga ja till den skattesänkning på 2,36 miljarder kronor som nu görs i budgetpropositionen, även föreslår att skatten sänks med ytterligare ca 0,63 procent av inkomsten upp till 42 400 kronor för personer med arbetsinkomster, pension och näringsinkomster. För de med arbetslöshetsförsäkring, föräldrapenning samt sjuk- och aktivitetsersättning är skattesänkningen hälften så stor: 0,32 procent av inkomsten. På det här sättet får både arbetstagare och den som får ersättningar eller bidrag en skattesänkning, men den är större för arbetstagaren, vilket bidrar till att göra det mer lönsamt att arbeta.

Utskottets ställningstagande

Budgetpropositionen innehåller flera skatteförslag som utskottet tillstyrker och som innebär att inkomstskatten sänks.

Utskottet avstyrker därför motionsförslaget om en bred skattesänkning för jobb och pension.

Skiktgräns för statlig skatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en ändrad skiktgräns för statlig skatt.

Jämför avvikande mening 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Den övre skiktgränsen för statlig inkomstskatt, den s.k. värnskatten, avskaffades den 1 januari 2020. Från och med beskattningsår 2020 finns bara en skiktgräns, och den uppgår till 523 200 kronor för beskattningsåret 2021. På den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger 523 200, dvs. 43 600 kronor i månaden, är den statliga inkomstskatten 20 procent.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del höjd skatt för höginkomsttagare och sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare. Vänsterpartiet föreslår att två nya skiktgränser för statlig inkomstskatt införs. Dessa innebär ett påslag om 5 procentenheter på inkomster över 62 000 kronor per månad och ett ytterligare påslag med 5 procentenheter på inkomster över 85 000 kronor per månad. Vänsterpartiet föreslår att jobbskatteavdragen trappas av på inkomster över 40 000 kronor i månaden och föreslår att brytpunkten för statlig inkomstskatt sänks till 42 000 kronor per månad för 2021.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Bush m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att skiktgränsen för statlig skatt höjs till 46 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att utgångspunkten för när statlig inkomstskatt ska utgå ska vara den som slogs fast vid 1990 års skattereform: att det endast ska finnas ett skikt för statlig inkomstskatt. Vid tiden för reformen bedömdes en lämplig nivå vara 20 procent. Utskottet anser att detta fortfarande är en lämplig nivå och anser inte att det finns skäl att ändra beräkningsgrunden för skiktgränsen.

Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen.

Jobbskatteavdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om jobbskatteavdrag.
Jämför avvikande mening 1 (M) och 4 (KD).

Bakgrund

Jobbskatteavdrag är en skattelättnad i form av en skattereduktion grundad på arbetsinkomster. Storleken på jobbskatteavdraget beror på hur stora arbetsinkomsterna är och om personen har fyllt 65 år eller inte vid årets ingång. Fysiska personer som varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret har rätt till skattereduktion för arbetsinkomster. Med arbetsinkomster menas sådana inkomster av anställning eller av annat förvärvsarbete som anges i vissa uppräknade paragrafer i 67 kap. 6 § IL som i sin tur hänvisar till 59 kap. socialförsäkringsbalken. Med arbetsinkomst menas även inkomster från en aktivt bedriven självständig näringsverksamhet utomlands.

När man beräknar skattereduktionen ska tjänsteinkomsterna minskas med kostnader som dragits av i inkomstslaget tjänst. Överskottet i inkomstslaget näringsverksamhet ska minskas med sjukpenning hänförlig till inkomster av

annat förvärvsarbete. Arbetsinkomsterna ska också minskas med allmänna avdrag enligt 62 kap. IL och sjöinkomstavdrag enligt 64 kap. IL.

Jobbskatteavdragets storlek är olika beroende på åldern.

För dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år är jobbskatteavdraget högre än för dem som är yngre. För att beräkna jobbskatteavdraget för personer som inte fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång utgår man från prisbasbeloppet, arbetsinkomsten, grundavdraget och skattesatsen för kommunal inkomstskatt. Reduktionen varierar därför mellan åren eftersom prisbasbeloppet ändras, och mellan personer eftersom skattesatsen för den kommunala inkomstskatten skiftar från kommun till kommun. Procentuellt är reduktionen högre i de låga inkomsterna.

Jobbskatteavdraget räknas endast av mot den kommunala inkomstskatten.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del ett utökat jobbskatteavdrag med särskilt fokus på låga och medelstora inkomster. Moderaterna satsar 24 miljarder kronor för att det ska bli mer lönsamt att arbeta. Satsningen innebär sänkt skatt med upp till 550 kronor per månad för alla som arbetar.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Bush m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del ett dubbelt jobbskatteavdrag för personer som kommer från långvarig arbetslöshet eller sjukskrivning baserat på hur länge man varit frånvarande från arbetsmarknaden. Ett dubbelt jobbskatteavdrag föreslås även för alla unga upp till 23 år som omfattas av arbetsmarknadspolitiska åtgärder och för nyanlända under de fem första åren i Sverige. Kristdemokraterna föreslår även två år med dubbelt jobbskatteavdrag för den som tagit akademisk examen före 25 år samt ett extra förhöjt jobbskatteavdrag vid 69 års ålder. I motionen föreslås även en fast skatte-reduktion som när den införs 2022 uppgår till 100 kronor per förälder och vårdnadshavare per månad. Nivån 100 kronor ligger kvar även för 2023, men därefter ska reformen stegvis byggas ut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig i detta yttrande bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Budgetpropositionen innehåller flera skatteförslag som utskottet tillstyrker och som innebär att inkomstskatten sänks.

Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen med olika inriktning om att förändra jobbskatteavdraget.

Reseavdrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa ett omställningsavdrag och om ändrad milersättning i reseavdraget.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Skäliga utgifter för resor mellan bostaden och arbetsplatsen ska dras av, om arbetsplatsen ligger på ett sådant avstånd från den skattskyldiges bostad att han eller hon behöver använda något transportmedel. Avdrag för resor med allmänna transportmedel bör enligt de allmänna råden bara medges om avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen är minst två kilometer. Oavsett vilket färdmedel som använts eller typ av kostnad som den skattskyldige haft, ska kostnader för arbetsresor dras av bara till den del som de sammanlagt överstiger 11 000 kronor under beskattningsåret. Vid arbetsresor med egen bil gäller vissa krav för avdragsrätt. Det krävs att avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen är minst fem kilometer och att det klart framgår att den skattskyldige genom att använda egen bil i stället för allmänna transportmedel regelmässigt gör en tidsvinst på sammanlagt minst två timmar. Av förenklingsskäl har en schablon införts för arbetsresor med egen bil. Avdragsbeloppet är 1 krona och 85 öre för varje kilometer.

Regeringen tillsatte i december 2017 en kommitté för att undersöka hur systemet för avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats bör omarbetas för att på ett bättre sätt gynna resor med låga utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar och samtidigt vara enklare att tillämpa, administrera och kontrollera än nuvarande system. Den 26 juni 2019 lämnade reseavdragskommittén sitt betänkande Skattelättnad för arbetsresor (SOU 2019:36). I betänkandet föreslås att reseavdraget avskaffas i sin nuvarande form. Förslaget är att reseavdraget ersätts av en avståndsbasead och färdmedelsneutral skatte-reduktion för längre arbetsresor. Regeringen har remitterat betänkandet och uppgett att den kommer att noga studera förslagen och konsekvensanalysen.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del ett omställningsavdrag som innebär att en person kan få ett skatteavdrag för sina utbildningskostnader.

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att milersättningen i reseavdraget höjs från 18,50 kronor per mil till 23,50 kronor per mil. Sverigedemokraterna säger vidare nej till förändringarna av det befintliga reseavdraget som föreslås i januariöverenskommelsen.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Bush m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att milersättningen i reseavdraget höjs till 22 kronor och att taket för avdragsgränsen höjs till 13 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att en förändring av regelverket för reseavdrag i så stor omfattning som möjligt tar hänsyn till personer som bor eller arbetar i glesbygd och som inte har tillgång till kollektivtrafik. Frågan om reseavdragets utformning bereds för närvarande i Regeringskansliet, och utskottet är inte berett att föregripa denna beredning.

Därmed är utskottet inte berett att tillstyrka förslagen om en förändring av reseavdragets storlek, utformning och syfte.

Av hänsyn till enhetligheten i regelsystemet för beskattning av inkomst av tjänst anser inte utskottet att det finns något behov av en översyn av möjligheten att göra kostnader för utbildning avdragsgilla genom att föreslå ett omställningsavdrag. Utskottet noterar att regeringen i samarbete med Centerpartiet och Liberalerna lämnade en extra ändringsbudget för 2020 med innebörden att arbetslöshetsförsäkringen, som är en omställningsförsäkring, förstärktes tillfälligt för 2020.

Utskottet avstyrker därmed motionsförslagen.

Personaloptioner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om ändringar i regelverket för personaloptioner.

Jämför avvikande mening 4 (KD).

Gällande rätt

Om en person på grund av sin tjänst förvärvar ett värdepapper på förmånliga villkor, ska förmånen tas upp som intäkt det beskattningsår då förvärvet sker. Detta framgår av den s.k. värdepappersregeln i inkomstskattelagen.

Om en person får en förmån i form av en personaloption är huvudregeln att den är skattepliktig och ska tas upp som intäkt det beskattningsår då rätten utnyttjas eller överläts. Det som ska förmånsbeskattas är skillnaden mellan det marknadsvärde som den underliggande aktien har vid förvärvstidpunkten och det lösenpris som optionsinnehavaren betalar för den underliggande aktien inklusive en eventuell ersättning för optionsrätten.

I undantagsfall ska en förmån i form av personaloption inte tas upp till beskattning. För att förmånen ska vara skattefria måste dock ett stort antal villkor vara uppfyllda när personaloptionen utnyttjas för att förvärva en andel. Det är villkor som gäller för företaget som har ingått optionsavtalet och villkor

som gäller för personaloptionen och optionsinnehavaren. Om något villkor inte är uppfyllt ska förmånen tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst.

Motionen

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att regelverket kring personaloptioner ska förenklas och göras mer konkurrenskraftigt, samtidigt som grundläggande skatterättsliga principer ska beaktas, så att det blir lättare för växande företag att attrahera och behålla medarbetare.

Utskottets ställningstagande

I den sakpolitiska överenskommelse som träffats mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet ingår att förbättra reglerna för personaloptioner. Beskattningen av personaloptioner ska reformeras genom bl.a. en utvidgning av storleken och personkretsen så att svenska regler är konkurrenskraftiga i ett internationellt perspektiv.

Utskottet vill inte föregripa regeringens arbete med att reformera beskattningen av personaloptioner och avstyrker därför motionsförslaget.

SINK-skatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om ändringar i den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Bakgrund och gällande rätt

Inkomster från arbete i Sverige och vissa andra inkomster, som uppbärs av fysiska personer som är bosatta utomlands (med undantag för artister och idrottare), beskattas enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK-lagen). Med bosatt utomlands avses en fysisk person som är begränsat skattskyldig enligt inkomstskattelagen. Särskild inkomstskatt tas ut med 25 procent av de skattepliktiga inkomsterna, med undantag för sjöinkomst där skattesatsen är endast 15 procent. Den skattskyldige får inte göra några avdrag från inkomsterna. Inte heller får skattereduktion räknas av mot skatten. Den skattskyldige behöver inte deklarerat inkomsterna, eftersom skatten är definitiv.

Lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta trädde i kraft den 1 januari 1992. Den särskilda inkomstskatten var 25 procent av den skattepliktiga inkomsten. Denna skattesats var oförändrad fram t.o.m. 2013 (med undantag för skatten på sjöinkomster som fr.o.m. 1998 sänktes till 15

procent). Skattesatsen på skattepliktiga inkomster, med undantag av sjöinkomster, sänktes dock till 20 procent fr.o.m. 2014. I budgetpropositionen för 2018 gjordes bedömningen att det fanns offentligfinansiella skäl att återställa skattesatsen för utomlands bosatta till 25 procent.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta återställs från 25 procent till 20 procent. Boende i utlandet som är skattskyldiga i Sverige behöver ofta betala privat vårdförsäkring, beroende på vilket land de bor i, samtidigt som de inte nyttjar svensk välfärd i någon större utsträckning. Sverigedemokraterna anser därför att det är rimligt att utlandsboende betalar 20 procent i skatt på sina inkomster, vilket tidigare var fallet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställde sig bakom regeringens förslag i budgetpropositionen för 2018 att höja skattesatsen för särskild inkomstskatt för utomlands bosatta till 25 procent. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2017/18:1, 2017/18:SkU1y, 2017/18:FiU1, rskr. 2017/18:54). Utskottet ser inte någon anledning till att ändra sitt ställningstagande nu. Utskottet konstaterar i detta sammanhang att skatten för många som bor utomlands är lägre än för de som är bosatta i Sverige. Detta gäller även efter att SINK-skattesatsen har återställts. De som bor utomlands kan också alltid välja att bli beskattade enligt inkomstskattelagen. Utskottet avstyrker därför motionsförslaget.

Gåvor till ideell verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om avskaffad avdragsrätt för gåvor till ideell verksamhet och en höjd beloppsgräns.

Jämför avvikande mening 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Den 1 januari 2012 infördes en skattereduktion för penninggåvor till ideell verksamhet (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU1, ytt. 2011/12:SkU1y, rskr. 2011/12:32). Skattereduktionen var 25 procent och uppgick till högst 1 500 kronor för ett beskattningsår. Skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet slopades den 1 januari 2016 (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:FiU1, rskr. 2015/16:51). I betänkandet Statens budget 2019 Rambeslutet (bet.

2018/19:FiU1 res. 1 s. 131) ansåg Moderaterna och Kristdemokraterna att gåvoskatteavdraget skulle återinföras i enlighet med det förslag som presenterades i budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1). Riksdagen sa ja till Moderaternas och Kristdemokraternas gemensamma reservation om förslag till statens budget för 2019. Riksdagen sa ja till reservanternas förslag till utgiftstak för 2019–2021, utgiftsramar för 2019 samt beräkning av inkomster i statens budget för 2019.

Skattereduktion för gåvor återinfördes den 1 juli 2019. För att kunna få skattereduktionen ska vissa förutsättningar vara uppfyllda. Gåvomottagaren måste vara godkänd av Skatteverket innan gåvan lämnas. Det är organisationen som själv ansöker om att bli godkänd gåvomottagare. Organisationsformen ska vara stiftelse, ideell förening eller registrerat trossamfund som är inskränkt skattskyldigt. Organisationen ska främja ett godkänt ändamål eller bedriva en sådan verksamhet, och gåvor som kommer in till gåvomottagaren och som är grund för skattereduktion för givaren ska användas för något av ändamålen social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning. För givaren gäller att varje gåva måste vara minst 200 kronor till samma gåvomottagare vid ett och samma tillfälle, gåvorna måste uppgå till minst 2 000 kronor under året, och gåvan måste vara en penninggåva. Skattereduktionen är 25 procent av gåvobeloppet och får högst vara 1 500 kronor per år.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer tas bort.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att beloppsgränsen för skattereduktion för gåvor höjs till 12 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Skattereduktion för gåvor återinfördes fr.o.m. den 1 juli 2019 och har utformats i enlighet med tidigare bestämmelser, vilket bl.a. innebär att den organisation som är gåvomottagare, en svensk stiftelse, en svensk ideell förening eller ett svenskt registrerat trossamfund, ska vara inskränkt skattskyldig och ha som sitt ändamål att främja social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning eller helt eller delvis bedriva en sådan verksamhet.

Utskottet noterar att regeringen i samarbete med Centerpartiet och Liberalerna den 1 april 2020 lämnade en extra ändringsbudget för 2020 innehållande en miljard kronor till kultursektorn och idrottsrörelsen till följd av coronavirusets ekonomiska effekter, bl.a. med inställda evenemang. Det motionärerna har anfört föranleder inte utskottet att ställa sig bakom förslag om att ändra utformningen av gåvoskatteavdraget.

Utskottet avstyrker därför motionsförslagen.

Avgift till fackföreningar och arbetslöshetskassor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om skattereduktion för fackföreningsavgift och a-kasseavgift.

Jämför avvikande mening 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Huvudregeln för fysiska personer är att avdrag inte medges för medlemsavgifter i föreningar och andra sammanslutningar. Förbudet gäller inte bara avgifter till ideella organisationer utan också till fackliga organisationer, a-kassor, intresseorganisationer och vetenskapliga sammanslutningar av olika slag. Avdragsrätten för medlemsavgifter är enligt praxis ytterst restriktiv.

Den 1 januari 2002 infördes senast en skattereduktion för fackföreningsavgifter. Den uppgick till 25 procent av den avgift som betalats in under kalenderåret. En nedre beloppsgräns på 400 kronor infördes. Skattereduktionen för fackföreningsavgifter avskaffades den 1 januari 2007 av finansieringsskäl. Regeringen lämnade förslag på en återinförd skattereduktion för fackföreningsavgift 2018. Riksdagen ställde sig bakom regeringens förslag (prop. 2017/18:127, bet. 2017/18:SkU21, rskr. 2017/18:287) som innebar en skattereduktion med 25 procent av den sammanlagda avgift som en medlem under året hade betalat till en svensk eller motsvarande utländsk arbetstagarorganisation, förutsatt att den sammanlagda avgiften under året uppgick till minst 400 kronor. De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 juli 2018.

I betänkandet Statens budget 2019 Rambeslutet (bet. 2018/19:FiU1 res. 1 s. 131) ansåg Moderaterna och Kristdemokraterna att lägre skatt på arbete generellt är att föredra framför en skattereduktion som baseras på medlemskap i en förening. Moderaterna och Kristdemokraterna föreslog därför som en del i finansieringen av bl.a. det förstärkta jobbskatteavdraget att avdragsrätten för fackföreningsmedlemskap skulle avskaffas. Avdragsrätten avskaffades den 1 april 2019.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att en skattereduktion på 25 procent för avgiften till fackföreningar och arbetslöshetskassor införs.

Kristdemokraterna menar i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att det i väntan på en obligatorisk a-kassa är angeläget att stimulera fler att vara med i en a-kassa och få del av det inkomstskyddet vid arbetslöshet. Kristdemokraterna föreslår därför att en skattereduktion för a-kasseavgiften införs från 2021. Skattereduktionen ska

uppgå till 20 procent av avgiften till a-kassan och regleras som en reduktion av skatten på arbetsinkomster.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare i betänkande 2018/19:SkU15 tillstyrkt att avdragsrätten för fackföreningsmedlemskap avskaffades den 1 april 2019.

Regeringen beslutade i en extra ändringsbudget i april 2020 om en rad tillfälliga åtgärder som syftade till att fler skulle få rätt till arbetslöshetsersättning och att ersättningsnivåerna tillfälligt höjdes under 2020. I budgetpropositionen för 2021 föreslår regeringen att flera av de förändringar som gjordes i a-kassan under våren 2020 förlängs i ytterligare två år t.o.m. 2022.

Utskottet anser inte att frågan om skattereduktion för medlemsavgift till a-kasseavgift behöver utredas. Utskottet avstyrker därför motionsförslagen.

Skattereduktion för bosparande

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att utreda en skattereduktion för bosparande.

Jämför avvikande mening 4 (KD).

Gällande rätt

I 12 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) finns bestämmelser om vilka utgifter en person får dra av i inkomstslaget tjänst. Huvudregeln säger att den skattskyldige får dra av de utgifter som den skattskyldige har för att få inkomster eller behålla dem. En väsentlig inskränkning i avdragsrätten är t.ex. att en person inte får göra avdrag för sina levnadskostnader.

Motionen

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att ett förmånligt bosparande utreds och införs, som förval för alla unga i åldern 18–34 år med inkomst av tjänst. Skattereduktionen ska ges under de första 60 månaderna på inkomster som uppgår till 12 000 kronor eller mer per månad. Skattereduktionen ska beräknas på lön efter skatt som avsätts till ett bosparande, och skattereduktionen ska medges med 20 procent av beloppet.

Utskottets ställningstagande

Att göra det möjligt för unga att flytta till ett eget boende är viktigt, men insatserna för att kunna förbättra dessa förutsättningar bör fokusera på ett ökat

bostadsbyggande och att unga kommer i arbete. Av hänsyn till enhetligheten i regelsystemet för beskattning av inkomst av tjänst finner utskottet inte skäl att se över förutsättningarna för ett särskilt skatteavdrag för unga som sparar till egen bostad.

Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen för 2021 föreslår att schablonintäkten på uppskovsbelopp avskaffas, vilket antas öka utbudet av bostäder till försäljning och skapa flyttkedjor som underlättar rörligheten på bostadsmarknaden. Utskottet anser inte att frågan om skattereduktion för bosparande behöver utredas. Utskottet avstyrker därför motionsförslaget.

Förmåner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att förmånsbeskattningen av privata sjukvårdsförsäkringar ska avskaffas.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Bakgrund och gällande rätt

Grundprincipen för inkomstbeskattningen är att lön, förmåner och andra inkomster som en person får på grund av sin tjänst är skattepliktiga om inte förmånen är undantagen från beskattning i inkomstskattelagen. Värderingen ska i normalfallet göras till marknadsvärde. Det innebär att om en arbetsgivare erbjuder en anställd förmån av hälso- och sjukvård är detta en skattepliktig förmån som ska beskattas hos den anställda. Detsamma gäller sjukvårdsförsäkringar som tecknats av arbetsgivaren. Den del av förmånen som är skattepliktig är också avgiftspliktig.

Förmån av icke offentligt finansierad hälso- och sjukvård som arbetsgivaren har betalat för den anställdes räkning var t.o.m. den 30 juni 2018 en skattefri förmån för den anställda. Den 1 juli 2018 slopades skattefriheten och den som får fri hälso- och sjukvård ska beskattas för förmånen enligt vanliga regler (prop. 2017/18:131, rskr. 2017/18:275). Sedan detta datum är alltså såväl offentligt som icke offentligt finansierad hälso- och sjukvård en skattepliktig förmån.

Följande förmåner är dock undantagna från skatteplikt även efter den 1 juli 2018:

- vård utomlands vid insjuknande i samband med tjänstgöring utomlands
- läkemedel vid vård utomlands vid insjuknande i samband med tjänstgöring utomlands
- företagshälsovård, förebyggande behandling eller rehabilitering
- vaccinationer som beror på tjänsten

- tandbehandlingar som har bedömts som nödvändiga med hänsyn till tjänstens krav för Försvarsmaktens submarina och flygande personal och för andra med i huvudsak likartade arbetsförhållanden.

Hälso- och sjukvård som arbetsgivaren tillhandahåller men som inte avser rehabilitering, företagshälsovård eller förebyggande behandling är en skattepliktig förmån. Skatteverket anser att till skattepliktig hälso- och sjukvård hör vanliga läkarundersökningar, provtagningar, röntgen, operationer m.m.

Regeringen har gett Myndigheten för vård- och omsorgsanalys i uppdrag att beskriva riskerna med att patienter med privata sjukvårdsförsäkringar ges företräde till hälso- och sjukvården framför patienter som får offentligt finansierad hälso- och sjukvård. Uppdraget redovisades den 31 mars 2020 i rapporten Privata sjukvårdsförsäkringar 2020:3.

Regeringen har även gett en särskild utredare i uppdrag att beskriva privata sjukvårdsförsäkringars påverkan på offentligt finansierad hälso- och sjukvård. Utredaren ska föreslå åtgärder som ska se till att patienter med privat sjukvårdsförsäkring inte får snabbare tillgång till vård eller bättre vård i den offentligt finansierade hälso- och sjukvården framför patienter utan försäkring. Detta ska säkerställa att alla patienter i den offentligt finansierade hälso- och sjukvården får vård på lika villkor (dir. 2020:83). Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2021.

Motionen

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att förmånsbeskattningen av privata sjukvårdsförsäkringar avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att beskattningen av löner och förmåner hålls likformig och neutral och att avdrag för kostnader som inte har med inkomsternas förvärvande att göra undviks så långt som möjligt. Utskottet anser att det är viktigt att privata sjukvårdsförsäkringar beskattas till den del de innehåller vårdinsatser som utgör hälso- och sjukvård.

Mot denna bakgrund är inte utskottet berett att föreslå några ändringar när det gäller förmånsbeskattning av privat sjukvårdsförsäkring. Motionsförslaget avstyrks därför.

Rotavdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en höjning av subventionsgraden för rotavdraget och om att avskaffa rotavdraget 2022.

Jämför avvikande mening 2 (SD) och 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Skattereduktionen för husavdrag omfattar sedan den 30 juni 2009 även reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder, s.k. rotarbeten (prop. 2008/09:178, bet. 2008/09:SkU32, rskr. 2008/09:246). Skattereduktion ges bara för arbetskostnaden. Den 1 januari 2016 sänktes subventionsgraden för rottjänster från 50 till 30 procent. Från den 1 januari 2019 gäller att skattereduktionen för rot- och rutavdrag får uppgå till sammanlagt högst 50 000 kronor per person och beskattningsår.

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att avdraget för arbetskostnaden vid renovering, ombyggnad och tillbyggnad ska höjas från 30 till 50 procent under 2021.

Vänsterpartiet föreslår i sin partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att rotavdraget avskaffas. Med tanke på konjunkturläget väljer Vänsterpartiet att avskaffa skattereduktionen för rottjänster först 2022. För 2021 föreslår Vänsterpartiet halverat tak för skattereduktionen.

Utskottets ställningstagande

I budgetpropositionen 2015/16 redovisades offentligfinansiella skäl som motiv för en sänkning av subventionsgraden från 50 till 30 procent med anledning av den höga och ökande kostnaden för rotavdrag. Vidare anfördes att man genom en begränsning av subventionen för reparation, underhåll och om- och tillbyggnad av befintliga bostäder frigjorde medel för att bl.a. öka byggandet av nya bostäder. Sänkningen motiverades även med att rotavdraget främst borde ses som en konjunkturåtgärd och att skattereduktionen vid tidigare tidsbegränsade rotavdrag hade uppgått till 30 procent av underlaget.

Utskottet finner inte någon anledning att göra någon annan bedömning utan anser att 30 procent får anses vara en lämplig subventionsgrad för rotavdraget och att taket för rotavdraget bör behållas. Motionsförslagen avstyrks därför.

Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden – regional skattereduktion

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att dra tillbaka förslaget om skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden – regional skattereduktion.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Riksdagen beslutade den 21 oktober 2020 i enlighet med proposition 2019/20:175 Skattereduktion för boende i vissa glest befolkade områden – regional skattereduktion. Kristdemokraterna avstod från att delta i beslutet. Förslaget innebär att boende i glest befolkade områden får en skattereduktion med 1 675 kronor per år. Lagändringen börjar gälla den 1 december 2020 och gäller retroaktivt för hela 2020.

Motionerna

Moderaterna föreslår i sin partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson yrkandena 4 och 5 i denna del att skattereduktionen i stödområde A och B dras tillbaka. Moderaterna anför att en skattereduktion på upp till 137 kronor per månad för boende i främst i Norrland och nordvästra Svealand som minskar statens intäkter med 1,35 miljarder kronor gör systemet mer komplext och förväntas inte leda till några nya jobb alls.

Kristdemokraterna anför i sin partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att det i grunden är mycket tveksamt att från statlig nivå dela upp inkomstskatten utifrån var invånarna bor, och att det strider mot principen om enhetlig beskattning. Kristdemokraterna säger därför nej till sänkt inkomstskatt för boende i stödområde A och B, till förmån för en bred inkomstskattesänkning för alla.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att Sveriges långsiktiga tillväxt och utveckling är beroende av levande landsbygder. De lägesnackdelar som finns i vissa delar av landet påverkar inte bara företagen utan också fysiska personers möjligheter att bo och arbeta i dessa områden. Till följd av det geografiska läget får invånarna i vissa fall bära en större del av energi- och miljöskatterna än genomsnittet av befolkningen. Kommunalskatten är ofta högre än i övriga landet, och tillgången till gemensamt finansierade välfärds-tjänster är lägre än på andra platser.

Utskottet anser att den regionala skattesänkningen som införts för fysiska personer som bor i vissa glest befolkade områden för att överbrygga de effekter som lägesnackdelarna medför är väl avvägd.

Därmed är utskottet inte nu berett att tillstyrka förändringar av reglerna och avstyrker motionsförslagen.

Avskaffad schablonintäkt på uppskovsbelopp

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att avskaffa schablonintäkten på uppskovsbelopp.

Bakgrund och gällande rätt

Som en del i finansieringen av omläggningen av bostadsbeskattningen är uppskovsbeloppen räntebelagda fr.o.m. 2009 års taxering genom att den som har fått uppskov ska ta upp en schablonintäkt i inkomstslaget kapital. Schablonintäkten beräknas till 1,67 procent av det uppskovsbelopp som finns vid ingången av inkomståret. Skatten är sedan 30 procent av schablonintäkten. Skatten motsvarar därmed ca 0,5 procent av uppskovsbeloppet.

Propositionen

Regeringen föreslår att den som har ett uppskovsbelopp enligt 47 kap. inkomstskattelagen inte ska ta upp en schablonintäkt till beskattning. Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

Avsikten med uppskovsreglerna vid avyttring av privatbostad är främst att öka rörligheten på bostadsmarknaden. Detta uppnås genom att en kapitalvinst från en avyttring, helt eller delvis, utan beskattning hos den skattskyldige kan investeras i en ny bostad. Syftet med att införa en schablonintäkt var bl.a. att finansiera det bortfall av skatteintäkter som den kommunala fastighetsavgiften medförde när den infördes samt att begränsa de ökade skattecrediterna (prop. 2007/08:27 s. 121). Schablonintäkten kan dock föranleda inlåsnings- och oönskade boendesituationer eftersom den innebär en kapitalkostnad som påverkar förmågan och viljan att köpa en ny bostad. För den som har ett uppskovsbelopp kan enligt regeringen ett avskaffande av schablonintäkten ge ökade ekonomiska möjligheter att köpa en ny bostad. Ett avskaffande av schablonintäkten kan dessutom ge skattskyldiga med stora kapitalvinster incitament att genomföra ett tänkt bostadsbyte genom att utnyttja möjligheterna till uppskov, något som man i dagsläget valt att avstå på grund av schablonintäkten. Att slopa schablonintäkten kan således antas öka utbudet av bostäder till försäljning och skapa flyttkedjor som underlättar rörligheten på bostadsmarknaden.

Utskottets ställningstagande

Syftet med att införa en schablonintäkt på uppskovsbelopp var bl.a. att finansiera det bortfall av skatteintäkter som den kommunala fastighetsavgiften medförde samt att begränsa de ökade skattekedrerna.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är angeläget att öka rörligheten på bostadsmarknaden och att schablonintäkten, som kan leda till inlåsnings effekter i oönskade boendesituationer och minskad ekonomisk möjlighet att köpa en ny bostad, ska avskaffas. Utskottet tillstyrker därmed förslaget.

Kapitalvinst vid fastighetsförsäljning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändrad kapitalvinstbeskattning vid fastighetsförsäljning.

Jämför avvikande mening 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

En kapitalvinst som uppkommer vid försäljning, byte och liknande överlåtelser av en tillgång beskattas utan hänsyn till hur länge man har haft tillgången. Den allmänna skattesatsen för kapitalvinster är 30 procent. Till följd av kvoteringsregler som anger hur stor del av vinsten som ska tas upp till beskattning blir den faktiska beskattningen lägre för vissa slag av tillgångar. När det gäller fysiska personers avyttringar av privatbostadsfastigheter medför kvoteringsreglerna att 22 procent av kapitalvinsten beskattas. Av kapitalförlusten vid avyttring av en privatbostadsfastighet ska 50 procent dras av (45 kap. 33 § IL).

Vid avyttring av en fastighet beräknas kapitalvinsten som skillnaden mellan ersättningen för den avyttrade tillgången (försäljningspriset) minskad med utgifterna för avyttringen (försäljningsutgifterna) och omkostnadsbeloppet. Om den sålda fastigheten är en ersättningsbostad ska vinsten vid kapitalvinstberäkningen ökas med det uppskovsbelopp säljaren har fått. Som ersättning eller försäljningspris räknas det pris som avtalats mellan säljare och köpare. Utgifter för avyttringen ska avräknas från ersättningen och inte räknas in i omkostnadsbeloppet (44 kap. 13 § IL). Som försäljningsutgifter räknas mäklarutgifter och annan försäljningsprovision, advokatutgifter, utgifter för värdering av fastigheten och andra utgifter som säljaren har haft för försäljningen. De principer för kapitalvinstbeskattning av fastigheter som beskrivits ovan gäller också för bostadsrätter. Icke yrkesmässig avyttring av bostadsrätter beskattas alltså i kapital, medan yrkesmässig avyttring beskattas i näringsverksamhet.

För vinster från fysiska personers avyttringar av permanentbostäder i småhus och äkta bostadsrätter, dvs. i princip bostäder där avyttringen beskattas

med 22 procents kapitalvinstskatt, kan uppskov med vinstbeskattningen beviljas om den avyttrade bostaden (ursprungsbostaden) ersätts med en annan bostad (ersättningsbostaden) inom en viss tid från avyttringen. Som villkor gällde tidigare att både ursprungsbostaden och ersättningsbostaden skulle ligga i Sverige. Genom en lagändring hösten 2006 utvidgades uppskovsmöjligheten till att också avse bostäder som ligger i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). De nya bestämmelserna gäller för avyttringar fr.o.m. den 1 februari 2007, men får på begäran av den skattskyldige tillämpas även på avyttringar som skedde under tiden den 1 januari 2006–31 januari 2007. Samtidigt anpassades systemet för att göra det möjligt för Skatteverket att följa upp att obeskattade vinster på ersättningsfastigheter i utlandet återförs till beskattning i Sverige.

I samband med att den statliga fastighetsskatten på bostäder avskaffades 2008 och ersattes med en kommunal fastighetsavgift höjdes kapitalvinstskatten för privatbostäder från 20 till 22 procent av vinsten. Möjligheten att skjuta upp beskattningen av kapitalvinsten genom uppskov kvarstod, men nya uppskovsbelopp begränsades till högst 1,6 miljoner kronor. Vidare ändrades beräkningen av uppskovsbeloppets storlek när ersättningsbostaden var billigare. Möjligheten till fortsatt uppskov när en bostad övergår genom arv, testamente, gåva eller bodelning slopades med undantag för vissa övergångar inom familjen.

Som en del i finansieringen av den nyssnämnda omläggningen av bostadsbeskattningen är uppskovsbeloppen räntebelagda fr.o.m. 2009 års taxering genom att den som har fått uppskov ska ta upp en schablonintäkt i inkomstslaget kapital. Schablonintäkten beräknas till 1,67 procent av det uppskovsbelopp som finns vid ingången av inkomståret. Skatten är sedan 30 procent av schablonintäkten. Skatten motsvarar därmed ca 0,5 procent av uppskovsbeloppet. Vidare sänktes taket för uppskovsbeloppet från 1,6 miljoner kronor till 1,45 miljoner kronor för avyttringar som görs fr.o.m. den 1 januari 2010.

Den 1 januari 2017 beslutade riksdagen att enligt regeringens förslag införa tidsbegränsade förändringar av reglerna för uppskov med beskattningen av kapitalvinsten. För försäljningar som genomfördes under perioden den 21 juni 2016 till 30 juni 2020 slopades taket för uppskovsbeloppet vid försäljning av privatbostäder. Dessutom infördes samtidigt en ändring av metoden för att beräkna uppskovsbeloppet vid köp av en billigare bostad, som bl.a. innebär att uppskov alltid kan ges på någon del av vinsten. Denna beräkningsmetod är en återgång till det system som gällde fram till 2008. Syftet med ändringarna är att öka rörligheten på bostadsmarknaden.

För att öka rörligheten på bostadsmarknaden höjdes taket för uppskovsbeloppet för avyttringar som har gjorts efter den 30 juni 2020 från 1,45 miljoner kronor till 3 miljoner kronor den 1 juli 2020.

Motionen

I partimotion 2020/21:3341 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del anfördes bl.a. att en bromskloss på bostadsmarknaden är den bristande rörligheten. Genom ökad rörlighet kan ett stort antal bostäder tillgängliggöras på kort sikt. Kristdemokraterna föreslår därför att taket för uppskov på reavinstskatten ska tas bort om man köper ny bostad.

Utskottets ställningstagande

Syftet med att införa taket för uppskovsbeloppet vid avyttring av privatbostad var bl.a. att begränsa förekomsten av skattekrediter. Takbeloppet har dock under en begränsad tidperiod slopats för att på kort sikt bidra till ökad rörlighet på bostads- och arbetsmarknaden och för att bostadsbeståndet ska utnyttjas effektivare genom att skapa flyttkedjor som underlättar rörligheten. Utskottet konstaterar vidare att metoden för att beräkna uppskovets storlek vid köp av en billigare bostad har ändrats, så att den i de flesta fallen blivit mer generös.

I samband med att taket för uppskovsbeloppet höjdes från 1,45 miljoner kronor till 3 miljoner kronor för avyttringar som har gjorts efter den 30 juni 2020 delade utskottet regeringens bedömning att det är angeläget att även på längre sikt underlätta rörligheten på bostads- och arbetsmarknaden och att taket för uppskov med kapitalvinstbeskattning vid avyttring av privatbostad därför borde höjas. Utskottet uttalade vidare att det inte var berett att förorda att taket för uppskov helt ska slopas.

Utskottet vidhåller sin inställning och är heller inte nu berett att förorda att taket för uppskov ska slopas. Utskottet avstyrker därmed motionsförslaget.

Avdrag för ränteutgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en ändring av reglerna om ränteavdrag.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Gällande rätt

Till inkomst av kapital hänförs sådana intäkter och kostnader som inte ska hänföras till näringsverksamhet eller till tjänst (41 kap. 1 § inkomstskattelagen, IL). I huvudsak beskattas alla intäkter, och avdrag beviljas för alla utgifter som har samband med tillgångar. Det saknar betydelse om intäkterna eller utgifterna är löpande eller tillfälliga. Avdrag beviljas dock inte för personliga levnadskostnader (9 kap. 2 § IL).

I inkomstslaget kapital finns bara en beräkningsenhet och ingen uppdelning på förvärvskällor, vilket bl.a. innebär att kapitalförluster får dras av från alla slag av intäkter i inkomstslaget kapital.

Kapitalvinster beräknas nominellt och är med några undantag skattepliktiga till 100 procent. Bland undantagen kan nämnas de särskilda reduceringsregler som finns för beräkning av kapitalvinst vid avyttring av fastigheter och bostadsrätter. Avdrag för kapitalförluster beviljas mot samtliga övriga intäkter i kapital men är som huvudregel bara avdragsgilla till 70 procent. I 67 kap. IL finns bestämmelser om skattereduktion för fysiska personer. Enligt 10 § ska skatten vid ett underskott av kapital minskas med 30 procent av den del av underskottet som inte överstiger 100 000 kronor och med 21 procent av det återstående underskottet. För investeraravdrag gäller särskilda regler enligt samma paragraf.

En privatperson som har inkomst av tjänst och enbart utgiftsräntor får således skatten på tjänsteinkomsten nedsatt på grund av utgiftsräntorna, eftersom dessa medför ett underskott i inkomstslaget kapital. På samma sätt ger en kapitalförlust en sänkning av skatten på tjänsteinkomsten.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 5 i denna del anförs att Moderaterna gradvis vill avskaffa ränteavdragen för lån utan säkerhet.

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del anförs att ränteavdragen är problematiska eftersom staten subventionerar lånande samtidigt som beskattningen av sparande har höjts i två steg. Ränteavdragen bidrar samtidigt till att öka den finansiella stabiliteten eftersom det allt annat lika blir mer förmånligt att låna. Sverigedemokraterna föreslår därför att ränteavdragen successivt ska avvecklas genom en utfasning av ränteavdragen med 1 procentenhet per år under fem års tid under perioden 2021–2025.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del anförs bl.a. att ränteavdragen har bidragit till att blåsa upp bostadspriserna och dessutom har en tveksam fördelningsprofil. Vänsterpartiet föreslår därför en nedtrappning av ränteavdragen. Av konjunkturmässiga skäl ska den dock ske först 2022. Vänsterpartiet föreslår att ränteavdragen trappas ned till 28 procent 2022 och till 26 respektive 25 procent åren 2023 och 2024. Vänsterpartiet föreslår också att avdragsrätten för ränteutgifter ska begränsas till maximalt 100 000 kronor, dvs. att avdragsrätten för ränteutgifter därutöver ska avskaffas.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del anförs att kreditrestriktioner har införts samtidigt som Sverige har avdragsrätt för ränteutgifter på lån. Det innebär att staten gasar och bromsar kreditillväxten samtidigt. Kristdemokraterna föreslår därför att ränteavdraget ska sänkas med 1 procentenhet per år och att taket för fullt ränteavdrag ska sänkas från 100 000 kronor till 75 000 kronor per år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att den höga privata skuldsättningen medför en risk både för enskilda och samhällsekonomin i stort. Det är därför positivt att vidtagna makrotillsynsåtgärder bidragit till att öka hushållens motståndskraft.

Under flera år har regeringen arbetat med att stävja riskerna med skuldsättningen. En rad åtgärder har vidtagits under senare år för att stärka både hushållens och det finansiella systemets motståndskraft mot störningar i ekonomin, bl.a. skärpta kapitalkrav för bankerna, belåningsbegränsningar i form av bolånetak och ett förstärkt amorteringskrav. Finansinspektionen har också sedan den 1 februari 2018 ett utökat mandat för att kunna lägga fram förslag till ytterligare makrotillsynsåtgärder för att t.ex. minska hushållens skuldsättning.

Med anledning av effekterna av spridningen av covid-19 beslutade Finansinspektionen att banker ska ges möjlighet att bevilja både nya och befintliga bolånetagare undantag från kravet på amortering. Undantaget gäller betalningar av amorteringar under en begränsad tid.

Utskottet konstaterar vidare att den omfattande skattereform som enligt januariavtalet ska genomföras under mandatperioden bl.a. syftar till att minska hushållens skuldsättning och bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet inte att det finns skäl att nu tillstyrka ändringar av reglerna om ränteavdrag. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en förändring av reglerna om utdelning och kapitalvinster till delägare i fåmansföretag.

Jämför avvikande mening 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

De särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag tillkom vid 1990 års skattereform. Syftet är primärt att förhindra att arbetsinkomst omvandlas till en lägre beskattad kapitalinkomst (prop. 1989/90:110 s. 467). Utgångspunkten var att inkomster som härrör från ägarens egna arbetsinsatser i företaget ska beskattas på ungefär samma nivå som anställdas löneinkomster. De särskilda skattereglerna, som brukar kallas 3:12-reglerna, återfinns i 57 kap. IL.

Ett typiskt fåmansföretag är ett aktiebolag eller en ekonomisk förening där fyra eller färre delägare har mer än hälften av rösterna. Om en av delägarna

har den verkliga bestämmanderätten över en oberoende verksamhetsgren räknas bolaget eller föreningen som ett fåmansföretag även om det första villkoret inte är uppfyllt. Vid bedömningen av hur många personer som äger del i företaget ska personer som ingår i samma krets av närstående anses som en person.

De s.k. 3:12-reglerna om utdelning och kapitalvinst gäller enbart personer med s.k. kvalificerade andelar i fåmansföretaget. En andel är kvalificerad om delägaren eller någon närstående har varit verksam (aktiv) i betydande omfattning i företaget under beskattningsåret eller något av de fem föregående åren. En delägare eller en närstående anses vara verksam i betydande omfattning om hans eller hennes arbetsinsatser har stor betydelse för vinstgenereringen i företaget. Det är den ekonomiska betydelsen av arbetsinsatsen som är avgörande, inte delägarens formella ställning. Som närstående räknas maka eller make, föräldrar, far- och morföräldrar, barn, barnbarn osv. samt deras respektive maka eller make, syskon och deras makar, barn och barnbarn samt dödsbo som någon i närståendekretsen är delägare i.

Om en aktiv delägare tar ut lön från sitt eget bolag beskattas den på vanligt sätt och beläggs med arbetsgivaravgifter. De särskilda reglerna gäller inte löneuttag utan avser belopp som ägaren lyfter som utdelning eller tillgodogör sig som kapitalvinst vid försäljning av aktier i fåmansbolaget. I avsaknad av de särskilda reglerna skulle utdelning och avyttringar beskattas som inkomst av kapital. De s.k. 3:12-reglerna medför att den del av bolagets inkomster som ägaren tillgodogör sig som utdelning eller kapitalvinst i stället fördelas mellan inkomstlagen tjänst och kapital. När delägaren lyfter utdelningar från företaget eller säljer andelar i bolaget ska utdelningen respektive kapitalvinsten delas upp i en tjänsteinkomstbeskattad del och en kapitalinkomstbeskattad del. De s.k. 3:12-reglerna används för att bestämma hur mycket av en utdelning från företaget eller en kapitalvinst från sålda andelar som ska tas upp till progressiv beskattning i inkomstlaget tjänst och hur stor del som ska tas upp till proportionell beskattning i inkomstlaget kapital.

Upp till en viss nivå (ett schablonmässigt beräknat gränsbelopp), som bestäms med hänsyn till storleken av det insatta kapitalet och utbetalda löner, beskattas utdelning och aktiva delägars vinst vid försäljning av aktier i bolaget med skattesatsen 20 procent. Utdelning och kapitalvinst över gränsbeloppet tas upp i inkomstlaget tjänst.

Ändringar i reglerna den 1 januari 2006

Vid en reformering av reglerna den 1 januari 2006 utvidgades det utrymme som kan tas ut som kapitalbeskattad inkomst. Det infördes också en schablonregel, den s.k. förenklingsregeln, med tanke främst på företagare som har ett litet kapital och ett fåtal anställda, t.ex. nystartade företag. I stället för att beräkna utrymme för kapitalbeskattning enligt de ordinarie, mer komplicerade, reglerna tilläts en ägare av en kvalificerad andel att använda ett belopp motsvarande 1,5 inkomstbasbelopp som gränsbelopp, dvs. det

utrymme som anger hur mycket det är möjligt att ta ut ur bolaget till endast 20 procents kapitalinkomstskatt.

Därefter har schablonbeloppet höjts vid tre tillfällen, först till 2 inkomstbasbelopp från ingången av 2007, sedan till 2,5 inkomstbasbelopp från ingången av 2009 och nu senast till 2,75 inkomstbasbelopp fr.o.m. den 1 januari 2012. Syftet med höjningarna av schablonbeloppet har varit att stimulera nyföretagande och förenkla för företagare som har ett litet kapital och ett fåtal anställda.

En annan förändring som infördes den 1 januari 2009 gällde det löneuttagskrav som tillämpas för att nivån på företagets löneutbetalningar ska få tillgodoräknas aktiva delägare vid beräkningen av hur mycket som ska kapitalinkomstbeskattas hos ägaren. Löneuttagskravet hade av många företagare upplevts som alltför högt satt. Kritiken gick bl.a. ut på att höga löneuttag riskerar att leda till likviditetsproblem och att ett högt lönekrav leder till svårigheter för medarbetarägda konsultföretag. Vidare var det svårt för företagare som arbetade deltid att utnyttja löneunderlagsregeln. Det maximala löneuttagskravet sänktes från 15 till 10 inkomstbasbelopp den 1 januari 2009. Sedan samma tidpunkt gäller även enklare regler för beräkning av gränsbelopp och att rätten till årets gränsbelopp inte går förlorad efter förvärv genom arv, testamente, gåva, bodelning eller på liknande sätt.

I 57 kap. 22 § IL finns en takregel för hur mycket som ska beskattas i inkomstlaget tjänst. Denna s.k. 100-basbeloppsregel innebär att en kapitalvinst inte ska tas upp som inkomst av tjänst till den del det skulle medföra att den skattskyldige och närstående under avyttringsåret och de fem föregående beskattningsåren från ett företag sammanlagt i inkomstlaget tjänst tagit upp högre belopp än motsvarande 100 inkomstbasbelopp. Kapitalvinst härutöver beskattas utan kvotering till 30 procent i inkomstlaget kapital. Dessa regler infördes den 1 januari 2006. Sedan den 1 januari 2012 finns även en takregel för beskattning av utdelning i inkomstlaget tjänst som reglerar till vilken del utdelning under ett och samma beskattningsår ska beskattas som inkomst av tjänst. Regeln innebär att utdelning inte ska tas upp i inkomstlaget tjänst till den del det skulle medföra att den skattskyldige och närstående, som inräknas i samma närståendekrets, under beskattningsåret från ett företag sammanlagt i inkomstlaget tjänst tagit upp utdelning med högre belopp än motsvarande 90 inkomstbasbelopp. Den del av utdelningen som överstiger gränsbeloppet och takbeloppet ska beskattas på samma sätt som gäller för kapitalvinstbeskattningen, dvs. till 30 procent i inkomstlaget kapital.

Ändringar i reglerna den 1 januari 2014

Ytterligare en skärpning av 3:12-reglerna infördes den 1 januari 2014 till följd av att utformningen av löneunderlagsregeln har medfört att delägare i personalintensiva fåmansföretag trots relativt låga löneuttag har kunnat ta ut en stor andel av resultatet som lågt beskattad utdelning. Dessutom har kombinationen av en förmånlig löneunderlagsregel och bestämmelsen i

57 kap. 3 § IL, som inneburit att även företag med många verksamma delägare faller in under 3:12-reglerna, gjort att ersättningen för risk och avkastningen på insatt kapital inte stod i proportion till den avkastning som kunde fås i form av kapitalbeskattad utdelning. Reglernas utformning medförde därför att verksamma delägare i stora fåmansföretag med många anställda kunde tillgodoräkna sig mycket stora lönebaserade utrymmen.

Skärpningen av 3:12-reglerna innebär att det infördes ett kapitalandelskrav om 4 procent, vilket innebär att löneunderlagsregeln bara får tillämpas av delägare som äger en viss minsta andel av kapitalet i företaget. Det lönebaserade utrymmet begränsades också till att per år uppgå till högst 50 gånger den egna eller närståendes kontanta ersättning, samtidigt som det höjdes från 25 till 50 procent av underlaget. En sänkning av löneuttagskravet till 9,6 inkomstbasbelopp infördes. Vidare infördes en definition av dotterföretag. Slutligen höjdes den positiva räntefördelningsräntan.

Politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna

I den politiska överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna som slöts i januari 2019 anges bl.a. i punkterna 3 och 16 att 3:12-reglerna ska förenklas, att en utredning ska genomföras 2019–2020 och att lagstiftning ska finnas 2022.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del anförs att 3:12-reglerna har kommit att utnyttjas till det som de var tänkta att motverka, nämligen inkomstomvandling. Utdelningarna till delägare som har kvalificerade andelar har ökat med ca 400 procent under perioden 2004–2013 samtidigt som lönerna för delägarna har utvecklats svagare än för arbetskraften i stort. Vänsterpartiet föreslår därför att skattereglerna för delägare i fåmansbolag ska reformeras i enlighet med den lagrådsremiss som lämnats tidigare.

Utskottets ställningstagande

De särskilda reglerna för beskattning av utdelning från ett fåmansföretag och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett sådant företag tillkom vid 1990 års skattereform. Syftet är primärt att förhindra att arbetsinkomst omvandlas till lägre beskattad kapitalinkomst (prop. 1989/90:110 s. 467). Utgångspunkten var att inkomster som härrör från ägarens egna arbetsinsatser i företaget ska beskattas på ungefär samma nivå som anställdas löneinkomster. De särskilda skattereglerna, som kallas 3:12-reglerna, återfinns i 57 kap. IL.

Reglerna har reviderats i flera omgångar under senare år. Den senaste utredningen överlämnade sitt slutbetänkande om en översyn av 3:12-reglerna den 3 november 2016 (SOU 2016:75). Utredningens uppdrag var att dels se över beskattningen vid ägarskiftet i fåmansföretag, dels se över 3:12-reglerna

för att begränsa möjligheterna till skattemässig inkomstomvandling. Vid översynen av ägarskiften var syftet att säkerställa att avyttringar av kvalificerade andelar i så stor utsträckning som möjligt beskattas likformigt oberoende av om andelarna avyttras inom eller utom närståendekretsen. Vid översynen av 3:12-reglerna var det enligt direktiven viktigt att hitta en bra balans mellan syftet att förhindra inkomstomvandling och syftet att skapa positiva effekter som ökat entreprenörskap, fler arbetstillfällen och högre tillväxt.

Utskottet konstaterar att i den politiska överenskommelse som slöts mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i januari 2019 har bl.a. aviserats att 3:12-reglerna ska förenklas, att en utredning ska genomföras och att en ny lagstiftning ska finnas 2022.

Med hänsyn till det anförda är utskottet inte berett att nu förorda en förändring av lagstiftningen på det sätt som föreslagits. Motionsförslaget avstyrks därför.

Sänkt beskattning av sparande på investeringssparkonto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om sänkt beskattning av sparande på investeringssparkonto.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Bakgrund och gällande rätt

En ny schablonbeskattad sparform, investeringssparkonto, infördes 2012 (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU1). Syftet med investeringssparkontot är att ge möjlighet för människor att på ett enkelt sätt spara i finansiella instrument som aktier och fonder. Ett investeringssparkonto är en schablonbeskattad sparform, vilket betyder att skatten inte baseras på den faktiska avkastningen utan på en årlig skatt beräknad på värdet av tillgångarna på kontot. Av offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl höjdes skatten den 1 januari 2018. Schablonintäkten ska beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med statslåneräntan ökad med 1 procentenhet (tidigare 0,75 procentenheter).

Motionen

I partimotion 2012/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del anføres att många som i dag sparar i investeringssparkonto gör det som ett pensionssparande, vilket bör uppmuntras med förmånliga skattevillkor. Sverigedemokraterna föreslår därför att skatten på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar ska återställas till nivån före regeringens senaste höjning, från 0,75 till 1,0 procent.

Utskottets ställningstagande

Sparformen investeringsparkonto infördes 2012 för att ge möjlighet för människor att på ett enkelt sätt spara i finansiella instrument.

Av offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl höjdes schablonavkastningen från statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter till statslåneräntan ökad med 1 procentenhet den 1 januari 2018. I samband med att förslaget lades fram gjorde regeringen bedömningen att sparande på investeringssparkonto också fortsättningsvis kommer att vara skattemässigt gynnat i förhållande till konventionell kapitalbeskattning och att den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer kommer att öka. Utskottet hade ingen invändning mot höjningen av beskattningen och tillstyrkte förslaget (prop. 2017/18:1, ytr. 2017/18:SkU1y, bet. 2017/18:FiU1).

Utskottet finner inte skäl att förorda om ytterligare ändringar av beskattningen av sparande på investeringssparkonto. Motionsförslaget avstyrks därför.

Kapitalbeskattning, arvs- och gåvobeskattning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja kapitalbeskattningen och om att införa en arvs- och gåvoskatt respektive en förmögenhetsskatt.

Jämför avvikande mening 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Kapitalbeskattning

I samband med skattereformen 1991 fick beskattningen av inkomster från kapital den utformning den har i dag – ibland kallad den duala eller den skandinaviska modellen. Den innebär att man beskattar inkomster av kapital separerat från den generella inkomstbeskattningen. Skatt på kapital är skatt på avkastningen på kapitalinnehav. Inkomsträntor, utdelningar samt kapitalvinster vid försäljning av aktier, andelar, fastigheter, bostadsrätter och övrig lös egendom förs i individbeskattningen samman till en inkomst av kapital. Som kapitalinkomst beskattas även inkomster av uthyrning av privatbostad. För näringsidkare görs en s.k. räntefördelning för att få en riktig fördelning av beskattningen av näringsidkares egna kapital mellan inkomstslagen kapital och näringsverksamhet. Avdrag i inkomstslaget kapital får göras på skuldräntor för lån på fastighet och andra lån, tomträttsavgäld, kapitalförluster samt vissa förvaltningskostnader. Skatten på kapitalinkomsten är proportionell med 30 procent. Om inkomsterna är större än utgifterna tas skatt ut på netto-beloppet. Är däremot utgifterna större än inkomsterna får man på motsvarande sätt en skattereduktion. Det finns dock en begränsning som innebär att skatte-

reduktionen i de fall underskottet överstiger 100 000 kronor endast görs med 21 procent för den överskjutande delen.

Arvs- och gåvobeskattnings m.m.

Riksdagen beslutade att de tidigare arvs- och gåvoskatterna skulle avskaffas den 1 januari 2005 (bet. 2004/05:SkU18, rskr. 2004/05:134 och 136). Utskottet anförde vid sitt tillstyrkande av regeringens förslag att det liksom regeringen ansåg att det inte var möjligt att möta den kritik som riktats mot arvs- och gåvoskatten genom ändrade regler. Kostnaden för att administrera arvs- och gåvoskatten måste också sättas i relation till de intäkter som skatten ger. Mot denna bakgrund och för att underlätta generationsskiften i onoterade bolag ansåg såväl regeringen som utskottet att arvs- och gåvoskatten skulle slopas.

Förmögenhetsskatten avskaffades den 1 januari 2007 (bet. 2007/08:SkU15, rskr. 2007/08:92). Utskottet anförde vid sitt tillstyrkande av regeringens förslag bl.a. att förmögenhetsskattens oenhetliga värderingsregler och många undantag skapade kryphål och uppmuntrade till skatteplanering, framför allt bland dem med stora kapitaltillgångar och resurser. Samtidigt hade många småhusägare kommit att betala förmögenhetsskatt på grund av snabbt stigande taxeringsvärden. Därför uppfattades förmögenhetsskatten som både godtycklig och orättvis.

Politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna

I den politiska överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna som slöts i januari 2019 anges i punkt 4 bl.a. att en omfattande skattereform ska genomföras. Reformen ska öka sysselsättningen och antalet arbetade timmar med sänkt skatt på jobb och företagande, stärka Sveriges konkurrenskraft, utjämna dagens växande ekonomiska klyftor, sänka marginalskatten och uppnå att färre betalar statlig inkomstskatt, öka finanssektorns skatteandel och långsiktigt trygga välfärden.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del anfördes att en viktig förklaring till den ökade ojämlikheten i Sverige är kapitalinkomsternas ökade betydelse och dess ojämna fördelning. Normal-skattesatsen för kapitalinkomster är 30 procent, vilket är klart under den högsta skattesatsen för arbetsinkomster. Vänsterpartiet föreslår därför att skatten på stora aktieutdelningar och kapitalvinster på värdepappersförsäljning ska höjas till ett intervall om 32–45 procent på utdelningar och vinster fr.o.m. 75 000 kronor.

Vänsterpartiet föreslår vidare i yrkande 5 i denna del att det i likhet med många andra OECD-länder ska införas en arvs- och gåvoskatt i Sverige.

Förslaget innebär ett fribelopp på 3 miljoner kronor, dvs. arvs- och gåvobelopp upp till den gränsen inte ska beskattas.

För att minska ojämlikheten och få in pengar till nödvändiga reformer föreslår Vänsterpartiet också i yrkande 5 i denna del att en ny förmögenhetsskatt ska införas i Sverige. Förmögenhetsskatten ska gälla på hushållsnivå och appliceras på hushållets nettoförmögenhet. Nettoförmögenheter under 6 miljoner kronor ska undantas från skatt. Vänsterpartiet föreslår följande gränsvärden: för 6–10 miljoner kronor en skattesats om 1,5 procent, för 10–15 miljoner kronor en skattesats om 3 procent och från 20 miljoner kronor och uppåt en skattesats om 5 procent.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid ett flertal tillfällen avstyrkt förslag om att återinföra arvs- och gåvoskatten respektive förmögenhetsskatten. Utskottet har bl.a. hänvisat till de förslag regeringen lagt fram i syfte att öka den ekonomiska jämlikheten och till att ifrågakvarande skatter ansetts godtyckliga, orättvisa, ineffektiva och svåradministrerade.

Utskottet konstaterar vidare att Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i den politiska överenskommelse som slöts i januari 2019 har aviserat att en omfattande skattereform ska genomföras.

Med hänsyn till det anförda är utskottet inte berett att nu tillstyrka förslagen om en förändrad kapitalbeskattning eller om att återinföra en arvs- och gåvoskatt respektive en förmögenhetsskatt. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Fastighetsskatt och fastighetsavgift

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändringar i reglerna om statlig fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift.

Jämför avvikande mening 2 (SD) och 4 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Den statliga fastighetsskatten betalas bl.a. för hyresfastigheter och industrifastigheter, enligt 1 och 3 §§ lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. För hyresfastigheter är den statliga fastighetsskatten 0,4 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för hyreshus, bostäder som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

Fastighetsskatten är 0,1 procent av taxeringsvärdet för alla byggnadsenheter med lokaler och tillhörande tomtmark.

För ägarlägenheter är den statliga fastighetsskatten 1,0 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för ägarlägenheter, ägarlägenheter som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

Politisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna

I den politiska överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna som slöts i januari 2019 anges i punkt 4 bl.a. att en omfattande skattereform ska genomföras. Reformen ska öka sysselsättningen och antalet arbetade timmar med sänkt skatt på jobb och företagande, stärka Sveriges konkurrenskraft, utjämna dagens växande ekonomiska klyftor, sänka marginals-katten och uppnå att färre betalar statlig inkomstskatt, minska hushållens skuldsättning och bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt samt öka finanssektorns skatteandel och långsiktigt trygga välfärden.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del anføres att fastighetsavgiften på småhus som används som permanentbostad är begränsad för grupper som är ekonomiskt utsatta. Sverigedemokraterna föreslår därför att taket på fastighetsavgiften för småhus ska sänkas från 4 till 3 procent av inkomsten även för pensionärer och utsatta grupper.

Sverigedemokraterna föreslår vidare i yrkande 3 i denna del att den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder ska avskaffas genom att dessa bostäder klassificeras som elevhem.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del anføres att all nyproduktion av lägenheter och hus i dagsläget är undantagna från fastighetsavgiften i femton år. När dessa nyproducerade fastigheter ingår i den ordinarie beskattningen kommer ägarlägenheten dock skattemässigt att missgynnas. Kristdemokraterna föreslår därför att orättvisan i beskattningen ska tas bort genom att fastighetsavgiften för ägarlägenheten blir densamma som för en bostadsrätt.

Utskottets ställningstagande

I budgetpropositionen för 2021 föreslår regeringen flera åtgärder för en effektivare stadsutveckling och ett ökat bostadsbyggande.

Investeringsstödet för hyresbostäder och bostäder för studerande, som infördes 2016, har reformerats och gjorts effektivare, och en andel av stödet har avsatts till sociala kontrakt och till unga. För att minska risken för fallande bostadsinvesteringar och minskad sysselsättning inom byggbranschen avser regeringen att förstärka investeringsstödet så att det i ökad utsträckning bidrar till att planerade projekt kan fullföljas.

För att öka rörligheten på bostadsmarknaden höjdes taket för uppskovsbeloppet för avyttringar som har gjorts efter den 30 juni 2020 från 1,45 miljoner kronor till 3 miljoner kronor den 1 juli 2020.

Regeringen har tillsatt en utredning som ska göra en genomlysning av ansvarsfördelningen mellan stat och kommun samt lämna förslag på hur de bostadspolitiska verktygen kan utvecklas (dir. 2020:53). Regeringen har även tillsatt utredningar om hur bättre konkurrens i bostadsbyggandet kan uppnås (dir. 2019:31), om hur de kollektiva hyresförhandlingarna kan effektiviseras (Ju2020/00130) samt om fri hyressättning i nyproduktion (dir. 2020:42). Den nya modellen ska bidra till en långsiktigt välfungerande hyresmarknad och ett effektivt utnyttjande av det aktuella delbeståndet.

Utskottet konstaterar att Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i den politiska överenskommelse som slöts i januari 2019 har aviserat att en omfattande skattereform ska genomföras som bl.a. ska bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt.

Med hänsyn till det anförda är utskottet inte berett att tillstyrka ändringar i reglerna om fastighetsskatt respektive fastighetsavgift. Motionsförslagen avstyrks därför.

Andrahandsuthyrning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att höja schablonavdraget för andrahandsuthyrning till 60 000 kronor per år.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Bakgrund

För att utnyttja det befintliga bostadsbeståndet mer effektivt och på så vis stimulera till en rörligare arbetsmarknad höjdes schablonavdraget för uthyrning av privatbostäder från 21 000 kronor till 40 000 kronor den 1 januari 2013 (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:FiU1, yttr. 2012/13:SkU1y). Den 1 februari 2013 började lagen (2012:978) om uthyrning av egen bostad att gälla. Den största nyheten med lagen är att den ger hyresvärden och hyresgästen en större frihet att komma överens om hyran. Lagen gäller när en lägenhet hyrs för att användas som bostad under förutsättning att uthyrningen inte är en del av en näringsverksamhet. En person som hyr ut en bostad som

han eller hon under en tid inte har behov av bedriver normalt inte näringsverksamhet. En person som hyr ut tre bostäder eller fler anses normalt bedriva näringsverksamhet. Om en person upplåter flera bostäder gäller lagen bara för den första upplåtelsen. För de senare gäller i stället reglerna i 12 kap. jordabalken (hyreslagen). De bostäder som hyrs ut enligt lagen kan t.ex. vara villor, bostadsrättslägenheter som hyrs ut av bostadsrättshavaren, möblerade och omöblerade rum eller ägarlägenheter. En uthyrning av en hyresrätt i andra hand omfattas dock inte av lagen.

Motionen

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del anförs att när det är stor bostadsbrist tenderar informella andrahandsmarknader och mer eller mindre tvivelaktiga överenskommelser att uppstå. Laglig andrahandsuthyrning är då att föredra. Sverigedemokraterna föreslår därför att schablonavdraget för andrahandsuthyrning ska höjas från 40 000 kronor till 60 000 kronor per år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Sverige ska ha en långsiktig och hållbar bostadspolitik för alla. En väl fungerande bostadsmarknad i hela landet är en viktig förutsättning för en konkurrenskraftig ekonomi med tillväxt och ett ökat välbefinnande.

Investeringsstödet för hyresbostäder och bostäder för studerande har reformerats och gjorts effektivare, och en andel av stödet har avsatts till sociala kontrakt och till unga. För att minska risken för fallande bostadsinvesteringar och minskad sysselsättning inom byggbranschen har regeringen i budgetpropositionen för 2021 aviserat att man avser att förstärka investeringsstödet så att det i ökad utsträckning bidrar till att planerade projekt kan fullföljas.

För att öka rörligheten på bostadsmarknaden höjdes taket för uppskovsbeloppet för avyttringar som har skett efter den 30 juni 2020 från 1,45 miljoner kronor till 3 miljoner kronor den 1 juli 2020.

Utskottet noterar också att Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna i den politiska överenskommelse som slöts i januari 2019 har aviserat att en omfattande skattereform ska genomföras som bl.a. ska bidra till att förbättra bostadsmarknadens funktionssätt.

Regeringen har vidare föreslagit åtgärder mot handel med hyreskontrakt samt beslutat om skärpta regler för andrahandsuthyrning av hyreslägenheter och för uttag av hyror. De nya reglerna trädde i kraft den 1 oktober 2019.

Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet motionsförslaget.

Exitskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att införa en exitskatt.
Jämför avvikande mening 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Obegränsad och begränsad skattskyldighet

Bestämmelser om fysiska personers skattskyldighet i Sverige finns i 3 kap. IL. Fysiska personer som är bosatta i Sverige, som stadigvarande vistas här eller som har väsentlig anknytning hit är obegränsat skattskyldiga. En obegränsat skattskyldig person är enligt intern rätt skattskyldig för alla sina inkomster i Sverige och från utlandet.

De personer som inte är obegränsat skattskyldiga är begränsat skattskyldiga. Begränsad skattskyldighet innebär att det bara är vissa inkomster som har anknytning till Sverige som kan beskattas enligt inkomstskattelagen. Vilka inkomster det handlar om är uttömmande reglerat i 3 kap. 18–19 a §§ IL.

En obegränsat skattskyldig person som bosätter sig utomlands kan bli begränsat skattskyldig redan i och med avresan från Sverige. Har personen varit bosatt i Sverige kan han eller hon även efter flytten vara obegränsat skattskyldig på grund av väsentlig anknytning till landet. Den obegränsade skattskyldigheten gäller då till dess anknytningen inte längre kan betraktas som väsentlig. Om anknytningen är väsentlig bedöms utifrån ett antal omständigheter. Bostad, familj och ekonomiskt engagemang i landet talar starkt för att personen har väsentlig anknytning hit. Andra omständigheter som också beaktas är t.ex. om utlandsvistelsen är föranledd av studier eller av hälsoskäl samt om den som vistas utomlands är varaktigt bosatt på en viss utländsk ort.

Tioårsregeln

En begränsat skattskyldig fysisk person är som utgångspunkt inte skattskyldig i Sverige för kapitalvinst på värdepapper. För den som tidigare har varit obegränsat skattskyldig i Sverige kan dock sådan skattskyldighet följa av den s.k. tioårsregeln i 3 kap. 19 och 19 a §§ IL. Enligt tioårsregeln är en begränsat skattskyldig fysisk person skattskyldig för kapitalvinst på vissa angivna tillgångar och förpliktelser – förutsatt att han eller hon vid något tillfälle under det kalenderår då avyttringen sker eller under de föregående tio kalenderåren har varit bosatt i Sverige eller stadigvarande vistats här. Tioårsregeln innebär således en i tiden utsträckt skattskyldighet för inkomster som inte realiserats vid utflyttningsstillfället.

Bestämmelsen infördes 1983 för att säkerställa svensk beskattning av kapitalvinster som uppkommer när en fysisk person avyttrar aktier i samband med en utflyttning från Sverige. Innan dessa regler infördes förekom det att den som flyttade ut sköt upp beskattningen av kapitalvinsten till dess han eller hon blev begränsat skattskyldig och inte längre skattskyldig för kapitalvinsten i Sverige (se prop. 1982/83:144 s. 13).

Skatteavtal

Skattelagstiftningen i olika stater bygger i de allra flesta fall på principerna om hemviststatsbeskattning och källstatsbeskattning. Med hemviststatsbeskattning avses att en stats beskattningsanspråk grundas på att den skattskyldige har sin skatterättsliga hemvist i staten, se t.ex. 3 kap. 3 och 8 §§ IL. Med källstatsbeskattning avses att en stats beskattningsanspråk grundas på att den skattskyldige har inkomster som förvärvats i, härrör från och i vissa fall även utbetalats från rättssubjekt i denna stat, se t.ex. 3 kap. 17 och 18 §§ IL.

Om man tillämpar två eller flera olika principer kan det medföra att samma skattskyldige kan beskattas för samma inkomst i flera stater, s.k. internationell juridisk dubbelbeskattning.

Skatteavtalen syftar till att lösa sådan dubbelbeskattning genom att fastställa vilken stat – hemviststaten eller källstaten – som ska ha rätt, åtminstone i första hand, att beskatta olika slags inkomster samt hur dubbelbeskattning ska undanröjas. Skatteavtalen erbjuder två olika metoder för att undanröja den dubbla beskattningen. Undantagandemetoden (exemptmetoden) innebär att inkomsten undantas från beskattning. Avräkningsmetoden (creditmetoden) innebär att den utländska skatten avräknas från den nationella skatten. Staterna är fria att välja vilken av metoderna man vill använda. Bestämmelser i ett skatteavtal kan begränsa men inte utvidga den svenska beskattningsrätten.

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) har utformat en modell för skatteavtal (modellavtalet), att användas som förlaga till skatteavtal mellan stater. Av modellavtalet följer att kapitalvinster vid överlåtelse av aktier och andra delägarätter bara beskattas i hemviststaten (artikel 13 punkt 5). Här ska anmärkas att Sverige har reserverat sig mot artikel 13 punkt 5 på så sätt att vi förbehåller oss rätten att beskatta kapitalinkomster vid avyttring av aktier och andra delägarätter i svenska företag. Aktier och andra delägarätter vars värde till mer än 50 procent direkt eller indirekt härrör från fast egendom belägen i den andra avtalsslutande staten får dock beskattas i denna andra stat (artikel 13 punkt 4). Modellavtalet innehåller inga särskilda bestämmelser om utflyttningsbeskattning av en person som byter hemvist. Skatteavtalen är alltså avgörande för möjligheten att utöva den beskattningsrätt som följer av tioårsregeln. För närvarande har Sverige skatteavtal med ett 80-tal stater. Sveriges rätt att beskatta fysiska personers kapitalvinster efter utflyttning varierar mellan de olika avtalen.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del föreslår Vänsterpartiet att en exitskatt ska införas i enlighet med Skatteverkets promemoria Exitbeskattning för fysiska personer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att de skattepolitiska riktlinjer som riksdagen antog våren 2015 innebär att skattepolitiken bl.a. ska bidra till goda villkor för företagande och investeringar i Sverige. Vägledande för skattepolitiken är också att medborgare och företag ska ha ett högt förtroende för skattesystemet. Ett högt förtroende kräver bl.a. att skattereglema utformas på ett sådant sätt att utrymmet för skatteplanering begränsas.

För att säkerställa beskattning i Sverige av kapitalvinster som har upparbetats i Sverige finns i dag den s.k. tioårsregeln. Det har dock visat sig att det finns ett behov av att reformera tioårsregeln på ett sätt som säkerställer bl.a. konkurrenskraftiga och likformiga skatteregler. Frågan om reformering av tioårsregeln bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottet är inte berett att föregripa den pågående beredningen och avstyrker därför motionsförslaget.

Tillfällig skattereduktion för investeringar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det bör införas en tillfällig skattereduktion för fysiska och juridiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet samt handelsbolag och avslår motionsförslagen.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 3 (V).

Propositionen

Med anledning av covid-19-pandemin har enligt regeringen investeringstakten hos företagen minskat. Den förhöjda osäkerheten, främst kopplad till hur snabbt ekonomin återhämtar sig, medför att företag kan välja att skjuta upp investeringar. Mot denna bakgrund behövs det enligt regeringen åtgärder för att ge företagen incitament att öka och tidigarelägga sina investeringar. Det har i sin tur positiva effekter för återhämtningen av ekonomin. Regeringen gör därför bedömningen att en tillfällig skattereduktion för fysiska och juridiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet samt handelsbolag bör införas för att stimulera till nya investeringar.

Förslaget innebär en tillfällig skattereduktion om 3,9 procent av anskaffningsvärdet på inventarier som har anskaffats under perioden den

1 januari t.o.m. den 31 december 2021. Skattereduktionen innebär en skatteavräkning mot inkomstskatten för alla fysiska och juridiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet. Detta omfattar enligt förslaget bl.a. aktiebolag, enskild näringsverksamhet och ekonomiska föreningar. Även handelsbolag bör omfattas. Skattereduktionen kommer att gälla vid sidan av det ordinarie systemet för värdeminskningssavdrag. De inventarier som bör omfattas är maskiner och andra materiella inventarier som är avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten och som enbart får skrivas av genom årliga värdeminskningssavdrag. Bestämmelserna bör enligt regeringen utformas så att risken för missbruk motverkas. Det bör därför bl.a. införas bestämmelser om att inventarierna ska innehas under en viss tid samt bestämmelser som undantar transaktioner som genomförs inom en intressegemenskap. Skattereduktionen, som gäller för inventarier som köps under 2021, bör träda i kraft den 1 januari 2022.

Motionen

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 och 5 i denna del avvisas regeringens förslag om en tillfällig skattereduktion om 3,9 procent av anskaffningsvärdet för inventarier som är anskaffade under 2021. Eftersom reduktionen inte träder i kraft före 2022 riskerar den att öka osäkerheten, men framför allt kommer en tillfällig reduktion under ett år inte att göra särskilt stor skillnad. Moderaterna föreslår i stället en permanent sänkning med 1 procentenhet av bolagsskatten.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del föreslår Vänsterpartiet att skattereduktionen bör begränsas till små och medelstora företag. Vänsterpartiet anför att företagens investeringar bör stimuleras i det nuvarande osäkra ekonomiska läget, men att många av de större företagen uppvisade mycket goda vinster i samband med sina delårsrapporter, bl.a. som ett resultat av de olika statliga krisstöden. Vänsterpartiet finner därför ingen anledning till att staten ska subventionera deras investeringar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att covid-19-pandemin har medfört en ökad osäkerhet om ekonomins utveckling och en minskad investeringstakt hos företagen. Regeringen gör därför bedömningen att det bör införas en tillfällig skattereduktion för fysiska och juridiska personer som redovisar inkomst av näringsverksamhet samt för handelsbolag. Förslaget innebär en tillfällig skattereduktion om 3,9 procent av anskaffningsvärdet på inventarier som har anskaffats under perioden den 1 januari t.o.m. den 31 december 2021.

Utskottet delar regeringens bedömning att det är angeläget att vidta åtgärder för att ge företagen incitament att öka och tidigarelägga sina investeringar och

att skapa förutsättningar för återhämtningen av ekonomin. Motionsförslagen avstyrks därmed.

Justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att justerande bestämmelser bör införas som möjliggör ytterligare avdrag för koncernbidragsspärrade underskott om ett underskotts företag på grund av nekat avdrag för negativt räntenetto annars redovisar överskott.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att inte införa justerande bestämmelser.

Jämför avvikande mening 3 (V).

Propositionen

Koncernbidragsspärren inträder vid ägarförändringar enligt 40 kap. 10 och 14 §§ IL. Det innebär att koncernbidragsspärren inträder vid ägarförändringar då ett företag får det bestämmande inflytandet över ett underskotts företag, eller när ett underskotts företag, eller ett moderföretag till ett underskotts företag, får det bestämmande inflytandet över ett annat företag. Spärren inträder dock inte om ägarförändringen bara berör företag som före ägarförändringen ingick i samma koncern. Enligt 40 kap. 18 och 19 §§ IL får koncernbidragsspärrade underskott inte dras av med högre belopp än ett särskilt beräknat överskott. Det framgår vidare av samma bestämmelser att ett sådant överskott bl.a. ska beräknas som om underskotts företaget får dra av ett negativt räntenetto i sin helhet, dvs. före avdragsbegränsningen för negativa räntenetton.

Avdragsbegränsningen för negativa räntenetton framgår av 24 kap. 21–29 §§ IL. Av 24 kap. 24 § IL framgår EBITDA-regeln och förenklingsregeln. EBITDA-regeln anger att avdrag för ett negativt räntenetto bara får göras med högst 30 procent av ett särskilt avdragsunderlag. Detta avdragsunderlag motsvarar resultatmåttet EBITDA (earnings before interest, taxes, depreciation and amortization) som visar resultatet före finansiella poster, skatter samt avskrivningar. Förenklingsregeln anger att ett negativt räntenetto i stället får dras av upp till 5 miljoner kronor. För företag som ingår i en intressegemenskap gäller även, om något av företagen använder förenklingsregeln, att de sammanlagda avdragen för negativa räntenetton inom intressegemenskapen inte får överstiga 5 miljoner kronor.

Om ett underskotts företag helt eller delvis inte får dra av koncernbidragsspärrade underskott och helt eller delvis inte får dra av ett negativt

räntenetto, kan företaget – trots de återstående underskotten – redovisa ett överskott av näringsverksamheten som inte motsvaras av mottagna koncernbidrag. Avsikten med koncernbidragsspärren är dock inte att förhindra att underskottsföretag drar av tidigare års underskott mot ett eget överskott eller att förhindra att underskott kvittas mot koncernbidrag från företag som redan innan ägarförändringen ingick i samma koncern (prop. 1993/94:50 s. 267). Mot den bakgrunden finns det enligt regeringen ett behov av ändrade regler.

Avsikten med de justerande bestämmelserna är att möjliggöra ytterligare avdrag för koncernbidragsspärrade underskott för underskottsföretag som på grund av nekat avdrag för negativt räntenetto annars redovisar överskott av näringsverksamheten. Regeringen avser att under 2020 återkomma till riksdagen med ett förslag. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2021. Med hänsyn till att en retroaktiv lagstiftning kan vara till den skattskyldiges nackdel och därför träffas av retroaktivitetsförbudet (2 kap. 10 § RF) samt eftersom en sådan tillbakaverkande lagstiftning ska tillämpas mycket restriktivt, bör de föreslagna reglerna inte tillämpas retroaktivt.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del anför Vänsterpartiet att de avvisar förslaget om justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto. Vänsterpartiet anser, i likhet med Skatteverket, att de nya reglerna ökar komplexiteten i ett redan komplext system.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att det av förarbetena framgår att avsikten med koncernbidragsspärren inte är att förhindra att underskottsföretag drar av tidigare års underskott mot ett eget överskott eller att förhindra att underskott kvittas mot koncernbidrag från företag som redan innan ägarförändringen ingick i samma koncern (prop. 1993/94:50 s. 267). Regeringen föreslår nu justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto för att möjliggöra ytterligare avdrag för koncernbidragsspärrade underskott för underskottsföretag som på grund av nekat avdrag för negativt räntenetto annars redovisar överskott av näringsverksamheten.

Utskottet delar regeringens bedömning att det finns ett behov av ändrade regler som under vissa förutsättningar möjliggör ytterligare avdrag för koncernbidragsspärrade underskott. Motionsförslaget avstyrks därmed.

Höjd skatt på finanssektorn

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att höja skatten på finanssektorn. Motionsförslaget om att inte införa en bankskatt avstyrks.

Jämför avvikande mening 1 (M).

Propositionen

Med hänsyn till de samhällskostnader som kan uppkomma i händelse av en finansiell kris aviserade regeringen i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 12.12 s. 225 och 226) att skatten på finanssektorn bör öka med 5 miljarder kronor från 2022. Regeringen gör bedömningen att skatten på finanssektorn bör öka med ytterligare 1 miljard kronor från 2023. Skatteuttaget från finanssektorn bör således enligt regeringen öka med 5 miljarder kronor 2022 och 6 miljarder kronor 2023 jämfört med i dag.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2023.

Motionen

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf KristerSSon och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 5 i denna del anförs att Moderaterna säger nej till en bankskatt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att skatten på finanssektorn bör höjas med hänsyn till de samhällskostnader som kan uppkomma i händelse av en finansiell kris.

Utskottet finner inte skäl att föregripa regeringens arbete och avstyrker därför motionsförslaget.

Ändrad bolagsbeskattning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändrad bolagsbeskattning.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

I juni 2018 biföll riksdagen regeringens förslag om nya skatteregler för företagssektorn. Reglerna innebär bl.a. att bolagsskatten sänktes från 22 procent till 20,6 procent (prop. 2017/18:245, bet. 2017/18:SkU25, rskr. 2017/18:398). De nya reglerna trädde i kraft den 1 januari 2019.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 5 i denna del anføres att det är avgörande för vårt välstånd att företag väljer att etablera sig i Sverige och att de företag som är etablerade här har tillgång till kapital och kompetens. Vidare anføres att bolagsskatter och kapitalskatter behöver vara konkurrenskraftiga och uppmuntra till investeringar i Sverige. Moderaterna föreslår därför att bolagsskatten sänks med 1 procentenhet.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del anføres att den svenska bolagsskatten ligger under OECD-snittet på 23,4 procent. Vidare anføres att de svenska avskrivningsreglerna dessutom är mycket förmånliga i ett internationellt perspektiv. Vänsterpartiet föreslår därför att bolagsskatten ska höjas och återgå till 22 procent. Av konjunkturella skäl ska höjningen göras först 2022.

Utskottets ställningstagande

Bolagsskattens storlek har stor betydelse för tillväxt och investeringar i landet. För att förbättra ramvillkoren och stärka konkurrenskraften för företagen i Sverige biföll riksdagen i juni 2018 regeringens förslag om att sänka bolagsskatten och expansionsfondsskatten från 22 procent till 20,6 procent.

Utskottet finner inte skäl att ändra sitt ställningstagande och avstyrker därför motionsförslagen.

Investeraravdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att avskaffa investeraravdraget.

Jämför avvikande mening 3 (V).

Bakgrund och gällande rätt

Investeraravdraget infördes den 1 december 2013 för att främja tillgången till kapital för mindre företag och tillväxtföretag. Investeraravdraget ger tillväxtföretagen goda villkor att växa, utvecklas och anställa i Sverige. Genom att skapa incitament att tillföra eget kapital till dessa företag ökar soliditeten i

företagen, vilket gör företagen mer robusta och livskraftiga. Vidare bidrar investeraravdraget till att jämna ut den skattemässiga behandlingen av investeringar som finansieras med eget respektive lånat kapital och till att sänka småföretagens kapitalkostnader. Riksdagen antog i november 2015 regeringens förslag till anpassning av investeraravdraget till kommissionens riktlinjer om statligt stöd för riskfinansieringsinvesteringar. Investeraravdrag får därmed inte göras om den skattskyldige eller någon närstående direkt eller indirekt innehar eller har innehaft andelar i det företag i vilket andelar har förvärvats eller i ett annat företag inom samma koncern. Detta gäller under något av de två beskattningsåren närmast före det år när förvärvet sker (förvärvsåret) eller under förvärvsåret fram till tidpunkten för förvärvet. Den nya bestämmelsen trädde i kraft den 1 januari 2016.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 5 i denna del föreslår Vänsterpartiet att investeraravdraget av fördelningspolitiska skäl ska avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Tillgången till kapital är en avgörande faktor i nystartade och mindre företag samt i expansiva och innovativa företag. Investeraravdraget infördes den 1 december 2013 för att främja tillgången till kapital för mindre företag och tillväxtföretag. En förutsättning för avdraget är att det överensstämmer med bestämmelserna om statligt stöd i förslaget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

I juli 2014 antog kommissionen nya riktlinjer för statligt stöd för att främja riskfinansiering. I november 2015 antog riksdagen regeringens förslag om att anpassa investeraravdraget till kommissionens riktlinjer om statligt stöd för riskfinansieringsinvesteringar. Reglerna trädde i kraft den 1 januari 2016.

Med hänsyn till det anförda finner utskottet inte skäl att nu förorda ytterligare förändringar och avstyrker därmed motionsförslaget.

Avdrag för utbildningskostnader

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om skattelättnader för företag vid inköp av utbildning.

Gällande rätt

Enligt långvarig praxis beskattas inte utbildning som är betingad av arbetsgivarens verksamhet — även om utbildningen medfört högre

kompetens. Att delta i utbildning har i praxis jämförts med att man utför sitt arbete i anställningen. Det avgörande för skattefriheten är nyttan av utbildningen i företaget och inte kostnadens storlek eller var utbildningen genomförs.

En utbildning som är betald av arbetsgivaren, som inte är helt nödvändig men ändå är av väsentlig betydelse för arbetet, kan även hanteras enligt reglerna i 11 kap. 8 § IL om förmån av begränsat värde (arbetsredskap). Den eventuella privata förmånen man kan ha av utbildningen, t.ex. om man senare söker ett nytt arbete, ska då vara svår att särskilja från nyttan i den aktuella anställningen. Förmånen är i det läget av underordnad betydelse, och det blir ingen skattepliktig förmån. Att bestämmelsen även kan tillämpas på utbildning har förutsatts i förarbetena (jfr prop. 1995/96:152 s. 40).

Om en utbildning eller studieresa som har bekostats av arbetsgivaren saknar samband med arbetsgivarens verksamhet och inte kan anses vara till nytta för företaget ska utbildningen eller studieresan förmånsbeskattas enligt 11 kap. 1 § IL.

Det finns inte heller några särskilda bestämmelser om en skattskyldigs rätt till avdrag för utbildning som han eller hon själv har bekostat. Avdragsfrågan bedöms enligt allmänna regler om avdrag för inkomsternas förvärvande och bibehållande i 12 kap. 1 § IL. Avdrag för egna utbildningskostnader medges om utbildningen är nödvändig för tjänsten. Om kostnaden inte anses som nödvändig, betraktas kostnaden i stället som en privat levnadskostnad för vilken avdragsrätt saknas enligt 9 kap. 2 § IL.

Motionen

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 5 i denna del anförs att möjligheterna för arbetsgivarna att investera i sina anställda behöver förbättras. Moderaterna vill därför införa en skattelättnad för företag som köper utbildning till sina anställda så att det blir mindre kostnadskrävande att investera i sina medarbetare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att kompetensförsörjning är en central fråga och att det är viktigt att de svenska företagen är konkurrenskraftiga och har personal med rätt kompetens. Avdrag för kostnad för utbildning medges i dag om utbildningen kan anses ha ett samband med och vara till nytta för verksamheten. Kostnad för utbildning där den privata nyttan överväger anses i normalfallet utgöra en privat levnadskostnad och är därmed inte avdragsgill.

Utskottet är i dagsläget inte berett att förorda en förändring av de skattekonsekvenser som gäller för utbildningskostnader. Motionsförslaget avstyrks därför.

Pausad BNP-indexering för drivmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att skatten på bl.a. bensin och diesel under 2021 och 2022 bör bestämmas utan hänsyn till förändringar i BNP.

Motionsförslaget om att avskaffa indexeringen avstyrks.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Bakgrund

Sedan 1994 ska såväl koldioxid- som energiskattesatserna på bl.a. bensin och diesel räknas om årligen utifrån förändringar i konsumentprisindex (KPI). Syftet med KPI-indexeringen är att realvärdesäkra skattesatserna. För bensin och diesel beaktas sedan 2016 även utvecklingen av bruttonationalprodukten (BNP) vid den årliga omräkningen genom ett schabloniserat årligt tillägg om 2 procentenheter. Såväl energiskatten som koldioxidskatten räknas om men uttrycks som en höjning av energiskatten.

Propositionen

Reduktionsplikten, som infördes 2018, syftar till att minska växthusgasutsläppen från bensin och diesel genom inblandning av hållbara biodrivmedel med bra klimatprestanda. Regeringen avser att föreslå att reduktionsnivåerna inom reduktionsplikten höjs till 2030. Biodrivmedel är än så länge dyrare än bensin och diesel. För att möta ökade drivmedelspriser till följd av ökad inblandning av biodrivmedel bör därför BNP-indexeringen av bensin och diesel pausas fram till kontrollstationen för reduktionsplikten 2022. Detta medför att energiskatten på bl.a. bensin och diesel enbart räknas om med hänsyn till förändringar i KPI 2021 och 2022. Ändringen omfattar även övriga bränslen som träffas av BNP-regeln, dvs. olika slag av bensin, flygbensin, flygfotogen samt vissa oljor med hög svavelhalt, för att säkerställa att ändringarna i beskattningen inte ska anses som statligt stöd. Regeringen föreslår att skatten på bl.a. bensin och diesel under 2021 och 2022 ska bestämmas utan hänsyn till förändringar i BNP.

Motionen

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkade 3 och 4 i denna del föreslås att hela indexuppräknningen på bensin- och dieselskatten avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att BNP-indexeringen av skatten på bensin och diesel bör pausas under 2021 och 2022 för att möta de ökade drivmedelspriser som förändringar i reduktionsplikten kan förväntas leda till. Motionsförslaget att avskaffa hela indexuppräknningen avstyrks.

Sänkt koldioxid- och energiskatt på bensin och diesel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att sänka skatten på bensin och diesel.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD) och 4 (V).

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkande 4 och 5 i denna del föreslås att skatten på bensin och diesel sänks med 1 krona per liter.

I partimotion 2020/21:3350 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 3 och 4 i denna del föreslår motionärerna att samtliga skattenedsättningar för biodrivmedel och beskattningen för diesel miljöklass 1 och diesel miljöklass 3 likställs.

I partimotion 2020/21:3150 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 och 6 i denna del föreslås en skattenedsättning på dieselbränsle i jordbrukssektorn på 3 kronor per liter. Ett villkor för att få ta del av sänkningen ska vara att jordbrukaren i fråga till minst 30 procent använder icke-fossilt bränsle.

Utskottets ställningstagande

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2020 att energiskatten på bensin och diesel skulle sänkas. Syftet med förslaget var att motverka ökade pumppriser på bensin och diesel som kan uppstå när inblandningen av biodrivmedel ökar till följd av reduktionsplikten och genom indexering av drivmedelsskatter. Regeringen föreslog även att skatten på koldioxid skulle sänkas, vilket medförde att den generella skattenivån på fossilt kol upprätthölls även 2020 när andelen biodrivmedel i bensin och diesel blev högre. Förslagen syftade till att skatten vid pump, utöver vad som följde av indexeringen med konsumentprisindex, inte höjdes 2020. I budgetpropositionen för 2021 bedömer regeringen att BNP-indexeringen för drivmedel behöver pausas för att möta ökade drivmedelspriser till följd av ökad inblandning av biodrivmedel, en bedömning som utskottet delar. Därmed anser utskottet inte att skatten på bensin och diesel behöver förändras ytterligare, och motionsförslagen avstyrks därför i denna del.

Höjd energiskatt på viss elektrisk kraft

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att skattenivån på el som förbrukats i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, datorhallar och yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet etc. höjs till 0,6 öre per kilowattimme.

Motionsförslaget om att avskaffa energiskattenedsättningen för datorhallar avstyrks.

Jämför avvikande mening 3 (V).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att skattenivån i lagen om skatt på energi höjs till 0,6 öre per kilowattimme avseende el som förbrukats i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, datorhallar och yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet samt för el som förbrukats för framställning av värme eller kyla som levererats till sådana verksamheter. Skattenivån föreslås höjas även till 0,6 öre per kilowattimme för viss egenproducerad förnybar el från mindre anläggningar samt el som förbrukats som landström.

Lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, reglerar skatter på bränslen och el. Skattereglerna är anpassade till energiskattedirektivet. Regeringen anför att beskattningen av el som förbrukas i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet (11 kap. 9 § första stycket 6 och 14 § LSE), el som förbrukas i en datorhall (11 kap. 9 § första stycket 7 och 15 §), egenproducerad förnybar el från mindre anläggningar om elen inte har överförs till ett koncessionspliktigt nät (11 kap. 10 §), el som förbrukas i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet (11 kap. 12 §), el som förbrukas i yrkesmässig vattenbruksverksamhet (11 kap. 12 a §) samt el som förbrukas som landström (11 kap. 12 b §) omfattas av det krav på minimi-skattenivå för yrkesmässig användning som följer av energiskattedirektivet, dvs. 0,5 euro per megawattimme. Historiskt har den svenska minimi-skattenivån på 0,5 öre per kilowattimme haft en viss marginal till direktivets minimiskattenivå. Till följd av senare års kronförsvagning på den internationella valutamarknaden finns inte längre denna marginal. Den 1 oktober 2019 uppgick eurons officiella växelkurs till 10,8043 kronor.

Energiskattedirektivets minimiskattenivå för 2020 avseende yrkesmässig användning motsvarar därmed drygt 0,54 öre per kilowattimme. Som flera remissinstanser har påpekat för regeringen har den svenska kronan förstärkts gentemot euron under sommaren 2020. Regeringen konstaterar att det är den officiella växelkursen första arbetsdagen i oktober föregående år som är avgörande för vilken svensk skattenivå som minimiskattenivån i energiskattedirektivet motsvarar. Hur eurokursen löpande utvecklas under året

påverkar inte bedömningen av den svenska skattenivån. Det är inte praktiskt möjligt att, som ett par remissinstanser har föreslagit, justera minimiskattenivån för kommande år efter att den officiella växelkursen för första arbetsdagen i oktober har fastställts. Regeringen anser därför att det är angeläget att tillförsäkra att en viss marginal i förhållande till direktivets miniminivå bibehålls.

Den 1 juli 2004 slopades den tidigare nollskattesatsen för el som förbrukas inom tillverkningsindustrin och för växthusuppvärmning. I stället infördes skattesatsen 0,5 öre per kilowattimme. Bakgrunden till förändringen var att uppnå den minimiskattenivå som föreskrivs i energiskattedirektivet (prop. 2003/04:1 s. 215 f.). Fram till den 1 januari 2017 gällde att skattesatsen för industriell tillverkningsprocess, växthusuppvärmning och landström skulle indexeras. Till följd av att avrundning endast skulle ske till hela tiondels ören och att basåret för beräkningen vid flera tillfällen ändrades blev det i praktiken aldrig någon uppräknings. Till skillnad från normalskattenivån har minimiskattenivån enligt LSE inte justerats sedan 2004. Mot denna bakgrund, och med hänsyn till behovet av att tillförsäkra en marginal gentemot energiskattedirektivets minimiskattenivå, föreslår regeringen att den nuvarande skattenivån på 0,5 öre per kilowattimme höjs till 0,6 öre per kilowattimme. Detta skulle tillförsäkra en god marginal mot direktivets minimiskattenivå utan att ha mer än marginella konsekvenser för näringslivets internationella konkurrenskraft. Vid en sammanvägd bedömning framstår en sådan höjning därför som väl avvägd.

Motionen

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del anför motionärerna att energiskatten för datorhallar i Sverige sänktes under 2017, men med en kostnad på upp till 230 miljoner kronor per år har satsningen inte lett till de ökade antalet anställda som utlovades. Motionärerna föreslår att energiskatteavdraget för datorhallar avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag att höja energiskatten på viss elektrisk kraft från 0,5 öre per kilowattimme till 0,6 öre per kilowattimme. Utskottet anser inte att energiskattenedsättningen för datorhallar nu ska avskaffas, och motionsförslaget avstyrks i denna del.

Elförbrukare vid spårbunden trafik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag som bl.a. innebär att infrastrukturförvaltare respektive spårinnehavare anses förbruka den el som förbrukas inom förvaltad järnvägsnät respektive innehavd spåransläggning vid tillämpningen av regeln om skattskyldighetens inträde för energiskatt på el, regeln om godkännande som frivilligt skattskyldig samt regeln om nedsättning av skatt på el som förbrukas vid spårbunden trafik.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att vid tillämpningen av reglerna om skattskyldighetens inträde för energiskatt på el, godkännande som frivilligt skattskyldig samt nedsättning av skatt på el som förbrukas vid spårbunden trafik ska infrastrukturförvaltare respektive spårinnehavare anses förbruka den el som förbrukas inom förvaltad järnvägsnät respektive innehavd spåransläggning. Den el som förbrukats inom ramen för en grundläggande tjänst, tilläggstjänst eller extratjänst i ett järnvägsfordon som befinner sig i ett järnvägsnät ska dock anses förbrukad av den tjänsteleverantör som tillhandahåller elen. Ordningen ska gälla om den utpekade förbrukaren är skattskyldig såsom producent, nätinnehavare eller frivilligt skattskyldig.

Vidare föreslår regeringen att skyldigheten för den som är producent, nätinnehavare eller frivilligt skattskyldig att betala skatt för viss el, inte ska inträda vid överföring till ett järnvägsfordon om någon som är producent, nätinnehavare eller frivilligt skattskyldig ska anses förbruka elen. Förslaget innebär också att det införs definitioner av infrastrukturförvaltare, järnvägsnät, tjänsteleverantör, spårinnehavare och spåransläggning. Slutligen föreslår regeringen att införsel av el till Sverige via Öresundsbronns icke-koncessionspliktiga nät inte ska föranleda att den som för in elen blir skattskyldig.

Lagförslaget träder i kraft den 1 januari 2021. Äldre bestämmelser i lagen om skatt på energi gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Som skäl anför regeringen bl.a. följande. Lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, reglerar skatter på bränslen och el. Enligt LSE finns möjlighet till avdrag och återbetalning av skatt på el som förbrukats i tåg eller annat spårbundet transportmedel eller för motordrift eller uppvärmning i omedelbart samband med sådan förbrukning (se 11 kap. 9 § första stycket 1 och 13 a § första stycket 1 LSE). För att anknyta till befintliga regler i LSE och för att förenkla skrivningarna, kallas den el som förbrukats för sådant ändamål nedan för el som förbrukas vid spårbunden trafik och nedsättningsberättigande elförbrukning vid spårbunden trafik.

Om el som förbrukas vid spårbunden trafik har förbrukats av någon som är skattskyldig för energiskatt på el, uppnås skattenedsättningen genom att denne yrkar avdrag i sin punktskattedeklaration. I de fall elen förbrukats av någon som inte är skattskyldig uppnås skattenedsättningen efter att denne ansökt om återbetalning. Motsvarande ordning gäller för samtliga nedsättningar av energiskatt för el, med undantag för den särskilda nedsättning som gäller för viss elförbrukning i vissa kommuner i norra delar av Sverige.

För att reducera den administrativa bördan och undanröja eventuell osäkerhet om vem som kan beviljas skattenedsättningen för elförbrukning vid spårbunden trafik, bedömer regeringen det vara lämpligt att reglera vem som anses förbruka den el som förbrukas för detta ändamål i vissa fall. En reglering av vilken aktör som ska anses förbruka den berörda elen innebär samtidigt att andra aktörers eventuella möjlighet att söka skattenedsättningen utsläcks. För att en sådan reglering ska vara möjlig är en förutsättning att det är möjligt att dels peka ut en väl avgränsad grupp som ska ges rätten att söka skattenedsättning, dels säkerställa att flera aktörer inte kan göra anspråk på nedsättning för samma elförbrukning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att det är angeläget att minska den administrativa bördan och undanröja eventuell osäkerhet om vem som kan beviljas skattenedsättningen för elförbrukning vid spårbunden trafik. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag.

Avskaffad skattebefrielse för vissa biobränslen för uppvärmning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att avskaffa skattebefrielsen för andra skattepliktiga biobränslen för uppvärmning än biogas och biogasol.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att skattebefrielsen för andra skattepliktiga biobränslen för uppvärmning än biogas och biogasol avskaffas.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Som skäl anför regeringen bl.a. följande. Sverige har för närvarande tre statsstödsgodkännanden för skattebefrielse för biobränslen. Det är statsstöds-godkännande för skattebefrielse för biogas som motorbränsle (SA.43302), biogas, vegetabiliska oljor och fetter samt FAME m.m. för uppvärmning

(SA.49893) samt höginblandade och rena flytande biodrivmedel (SA.48069). Dessa tre statsstödsgodkännanden löper ut den 31 december 2020. Statsstöds-godkännandena har sin rättsliga grund i Europeiska kommissionens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020 (nedan EEAG). Riktlinjerna innehåller ett stoppdatum som innebär att statligt stöd inte får ges till livsmedelsbaserade biobränslen efter den 31 december 2020. Kommissionen beslutade den 2 juli 2020 att förlänga tiden för tillämpningen av EEAG utan att ändra detta stoppdatum. Följaktligen kommer inte stöd till livsmedelsbaserade biobränslen att godkännas efter den 31 december 2020.

Både energiskatten och koldioxidskatten är att anse som miljörelaterade skatter. Nedsättning av eller befrielse från skatterna kan vara utformade så att åtgärderna definitionsmässigt utgör statligt stöd enligt reglerna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, förkortat EUF-fördraget. I artikel 26 i energiskattedirektivet klargörs att skatteåtgärder som uppfyller energiskattedirektivets bestämmelser kan omfattas av EU:s regler om statligt stöd. Genom att skattebefrielse för biobränslen är en möjlighet och inte en skyldighet enligt energiskattedirektivet omfattas denna skattebefrielse av EU:s regler om statligt stöd. Europeiska kommissionen har i EEAG angett villkoren för när stöd för energi- och miljöändamål kan anses vara förenliga med artikel 107.3 c i EUF-fördraget.

Sveriges statsstödsgodkännande för skattebefrielse för animaliska och vegetabiliska fetter och oljor, icke-syntetisk metanol, FAME och vissa andra blandningar av estrar och glycerol samt biogas för uppvärmning (SA.49893) löper ut den 31 december 2020 och det bedöms inte möjligt att få ett förnyat godkännande.

Bränslen som inte är skattepliktiga berörs inte av förslaget. Detta medför att biobränslen inte kommer att beskattas på ett likvärdigt och teknikneutralt sätt. Vilka bränslen som är skattepliktiga framgår av energiskattedirektivet och motsvarande bestämmelser i LSE. Regeringen anser att det inte finns anledning att föreslå beskattning av fler biobränslen än de som i dag är skattepliktiga även om detta skulle medföra en mer likvärdig beskattning.

I likhet med vad många remissinstanser har framfört anser regeringen att det är önskvärt med skatteregler som inte missgynnar biobränslen i förhållande till fossila bränslen. Regeringen har därför under flera år försökt få kommissionen att förändra sin syn på biobränslen som framställts av livsmedels- och fodergrödor och tillåta statligt stöd till dessa biobränslen. Det arbetet pågår fortfarande, och regeringens ambition är att i det kommande arbetet med nya statsstödsriktlinjer, och exempelvis ett reviderat energiskattedirektiv, uppnå bättre förutsättningar för samtliga biobränslen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot förslaget som tillstyrks.

Skattebefrielse för biogasol som förbrukas för uppvärmning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att införa en definition av begreppet biogasol i lagen om skatt på energi samt att biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning befrias från energi- och koldioxidskatt.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att en definition av begreppet biogasol införs i lagen om skatt på energi. Biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning befrias från energi- och koldioxidskatt. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2021. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Regeringen anför att Energigas Sverige har kommit in med en skrivelse (Fi2015/05128/S2) med en begäran om att en lagändring genomförs för att säkerställa att biogasol och bio-DME ges samma energi- och koldioxid-skattebefrielse som andra biobränslen. Vidare begär Energigas Sverige att det klargörs hur olika blandningar av gasol, biogasol och bio-DME beskattas och att bränslena i en sådan blandning inte bör beskattas utifrån olika enheter (exempelvis viktenheter eller volymenheter). Energigas Sverige anser även att en lagändring bör genomföras så att den skattemässiga bedömningen av gasol, biogasol och bio-DME sker utifrån avtal i stället för via faktisk leverans.

I juni 2017 beslutade riksdagen om ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige (prop. 2016/17:146, bet. 2016/17:MJU24, rskr. 2016/17:320), vilket bl.a. omfattar det långsiktiga, nationella klimatmålet att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativt utsläpp. Klimatet är en av regeringens prioriterade frågor.

Biogasol (dvs. biopropan och biobutan) och bio-DME har under de senaste åren introducerats på den svenska marknaden. Dessa bränslen produceras från förnybara råvaror (exempelvis glycerin respektive svartlut) och kan, i likhet med biogas, användas både som motorbränsle och som bränsle för uppvärmning i exempelvis tillverkningsindustrins processer.

I syfte att avgränsa och förtydliga vilka produkter som omfattas av skattebefrielsen bör en definition av biogasol införas i lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE. Regeringen föreslår att biogasol definieras som ett vätskeformigt eller gasformigt bränsle som framställts av biomassa och vars energiinnehåll till övervägande del härrör från propan eller butan.

Skattebefrielsen för biogas som förbrukas som bränsle för uppvärmning regleras i dag i 6 a kap. 2 c § LSE. Skälet till skattebefrielsen är att minska utsläppen av koldioxid från svenska anläggningar och bidra till en omställning till nettonollutsläpp av växthusgaser till atmosfären senast 2045. Biogasol

omfattas inte av definitionen av biogas eftersom energiinnehållet i biogasol inte härrör från metan. Detta medför att full energiskatt och koldioxidskatt enligt gällande regler tas ut för gasol som tillverkats av biomassa och som används som bränsle för uppvärmning. Regeringen föreslår att befrielsen från energiskatt och koldioxidskatt utvidgas till att även omfatta biogasol för uppvärmning. Den 29 juni 2020 beslutade kommissionen att godkänna Sveriges skattebefrielse för bl.a. biogasol för uppvärmning (SA.56125). Godkännandet begränsas till icke livsmedelsbaserade bränslen och gäller i tio år, t.o.m. den 31 december 2030.

Bio-DME som förbrukas som bränsle för uppvärmning faller utanför tillämpningsområdet för LSE, och är därmed inte en skattepliktig produkt. Några lagändringar för att undanta detta bränsle från beskattning bedöms därför inte vara nödvändiga. När bio-DME används som motorbränsle beskattas bränslet med de skattebelopp som gäller för likvärdigt bränsle. De avdragsregler som gäller för övriga motorbränslen där en eller flera beståndsdelar framställts av biomassa gäller även för biogasol och bio-DME. Därmed bedöms inte några lagändringar vara nödvändiga för att dessa bränslen ska medges skattebefrielse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att en konkurrenskraftig biogasproduktion är en viktig del i omställningen till ett fossilfritt samhälle.

Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om att införa en definition av biogasol i lagen om skatt på energi samt att befria biogasol som förbrukas som bränsle för uppvärmning från energi- och koldioxidskatt.

Ändrade förutsättningar för skattebefrielse för biogas och biogasol

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att bl.a. begränsa befrielse från energiskatt och koldioxidskatt för biogas och biogasol till att endast gälla för biogas eller biogasol som inte är framställd av livsmedels- eller fodergrödor.

Motionsförslag om att avskaffa all skattebefrielse för biodrivmedel avstyrks.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22 och 27) att befrielse från energiskatt och koldioxidskatt för biogas och biogasol begränsas till att endast gälla för biogas eller biogasol som inte är framställd av livsmedels- eller fodergrödor. En

förutsättning för att skattebefrielse ska kunna medges är att bränslet vid skattskyldighetens inträde omfattas av ett anläggningsbesked.

Vidare föreslår regeringen att anläggningsbesked införs för gasformiga biobränslen och andra motorbränslen som framställts av biomassa för andra ändamål än transportändamål. Den som är skattskyldig för dessa bränslen ska enligt regeringens förslag kunna ansöka om anläggningsbesked. För att få ett anläggningsbesked för gasformiga biobränslen krävs ett kontrollsystem som visar att bränslet inte är framställt av livsmedels- eller fodergrödor. Detta gäller även gasformiga bränslen som används för transportändamål. Med livsmedels- eller fodergrödor avses stärkeiserika grödor, sockergrödor eller oljegrödor som produceras på jordbruksmark som huvudgrödor. Detta innefattar inte restprodukter och avfall, material som innehåller både cellulosa och lignin, eller mellangrödor som inte kräver att ytterligare mark tas i anspråk. För att få ett anläggningsbesked för andra motorbränslen som framställts av biomassa, för andra ändamål än transportändamål, är kraven desamma som för biodrivmedel.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2021. Äldre bestämmelser i lagen om skatt på energi ska dock fortfarande gälla i fråga om förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Regeringen anför att förslaget innebär en anpassning i enlighet med statsstödsbesluten från den 29 juni 2020 så att den som genom avdrag eller återbetalning vill få del av skattebefrielsen ska visa att den biogas eller biogasol som förbrukats för uppvärmning eller förbrukats eller sålts som motorbränsle inte är framställd av livsmedels- eller fodergrödor.

Motionen

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att alla kvarvarande skattelättnader på biodrivmedel avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag, som tillstyrks. Utskottet anser inte att alla skattelättnader på drivmedel ska avskaffas och därför avstyrks motionsförslag med denna innebörd.

Slopad nedsättning av energiskatt på bränslen i vissa sektorer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att man bör slopa nedsättningen av energiskatt för bränslen som förbrukas för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet och i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet, och även slopa återbetalning av energiskatt för bränslen som förbrukas för framställning av värme eller kyla som levererats för sådana ändamål.

Propositionen

Regeringen bedömer att nedsättningen av energiskatt för bränslen som förbrukas för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet och i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet bör slopas. Även återbetalning av energiskatt för bränslen som förbrukas för framställning av värme eller kyla som levererats för sådana ändamål bör slopas.

Regeringen anser att förändringarna bör genomföras i två steg med en sänkning av skattenedsättningen från 70 procent till 35 procent den 1 juli 2021 samt ett helt slopande av skattenedsättningen den 1 januari 2022.

Riksdagens antagna mål är att Sverige år 2030 ska ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005. För att uppnå målet krävs att samtliga sektorer i samhället genomför en omställning av sin energianvändning. I syfte att skapa incitament för detta bör dagens nedsättning av energiskatten på bränsle som förbrukas för uppvärmning eller drift av stationära motorer i vissa sektorer slopas. De sektorer som avses är tillverkningsindustrin samt yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet.

I fråga om tillverkningsindustrin gäller det bränslen som förbrukas för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverkningsprocessen i industriell verksamhet. Full energiskatt bör tas ut oavsett om förbrukningen sker inom eller utanför EU:s system för handel med utsläppsrätter, EU ETS. Skälet till detta är att uppdelningen i handlande respektive icke handlande sektor endast är av betydelse när det gäller styrningen mot minskade utsläpp av växthusgaser.

I fråga om yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks-, och vattenbruksverksamhet bör energiskattenedsättning på förbrukning av bränslen för annat ändamål än drift av motordrivna fordon slopas, dock inte avseende förbrukning i skepp eller båtar.

Det är vidare angeläget att det i möjligaste mån inte ska spela någon roll om värme eller kyla produceras i egen regi eller om den tillhandahålls av en

extern leverantör. Därmed bör även möjligheten till återbetalning av energiskatt på bränslen som förbrukats för framställning av värme eller kyla som levererats för de ovan aktuella ändamålen slopas.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag under 2021. Det kommande förslaget bedöms kunna träda i kraft den 1 juli 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att energiskatt i princip bör tas ut på all energi på ett likformigt sätt. Det förslag om att slopa energiskattenedsättningen för vissa sektorer som regeringen aviserar är enligt utskottet ett steg i den riktningen.

Förstärkt och förenklad miljöstyrning i bonus–malus-systemet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förstärkt och förenklad miljöstyrning inom ramen för systemet med bonus–malus och avstyrker motionsförslag om att på annat sätt förändra beskattningen av lätta fordon.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen anför att för bensin- och dieseldrivna lätta fordon bör koldioxidbeloppet under de tre första åren från det att fordonet blir skattepliktigt för första gången vara summan av 107 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 90 gram och upp t.o.m. 130 gram och 132 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 130 gram. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 april 2021.

Regeringen anför att enligt den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna (januariavtalet) ska bonus–malus-systemet för lätta fordon förstärkas och förenklas under 2021. För att nå målet att minska växthusgasutsläppen från inrikes transporter med 70 procent till 2030 jämfört med 2010 och att nå noll nettoutsläpp av växthusgaser senast år 2045, behöver omställningen till en fossiloberoende fordonsflotta påskyndas. Reduktionsplikten och koldioxid-skatten är centrala styrmedel för att nå dessa mål. Bonus–malus-systemet är ett komplement till dessa och syftar till att öka andelen miljöanpassade lätta fordon i nybilsförsäljningen.

En grundläggande princip i bonus–malus-systemet är att intäkterna ska täcka kostnaderna. Att systemet är självfinansierat och därigenom inte belastar de offentliga finanserna är en viktig utgångspunkt. Ett underskott i systemet

innebär en nettosubventionering av nybilsköp. Andelen laddbara bilar i nybilsförsäljningen ökar just nu snabbt, vilket är positivt för omställningen av fordonsflottan men också en indikation på att den tekniska utvecklingen går framåt och att laddbara fordon blir mer konkurrenskraftiga. Av dessa skäl behöver bonus–malus-systemet kontinuerligt anpassas i takt med den tekniska utvecklingen.

Regeringen anser att malus bör höjas för att förstärka miljöstyrningen och finansieringen av systemet. Det bör enligt regeringens förslag ske genom att beloppen som ingår i beräkningen av det förhöjda koldioxidbeloppet höjs med 25 kronor. Av samma anledning bör den nedre gränsen för när det förhöjda koldioxidbeloppet tas ut sänkas från 95 till 90 gram per kilometer och gränsen för när den högre nivån på det förhöjda koldioxidbeloppet tas ut sänkas från 140 till 130 gram per kilometer. Detta innebär sammantaget för bensin- och dieseldrivna lätta fordon att koldioxidbeloppet under de tre första åren från det att fordonet blir skattepliktigt för första gången bör vara summan av 107 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 90 gram och upp t.o.m. 130 gram och 132 kronor per gram koldioxid som fordonet vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 130 gram.

Med en snabbt ökande andel laddbara bilar i nybilsförsäljningen bedömer regeringen att behovet av ekonomiskt stöd för inköp kommer att minska samtidigt som kostnaden för stödsystemet successivt ökar. Bonus–malus-systemet kommer att analyseras löpande och vid behov justeras. Regeringen avser återkomma till detta i budgetpropositionen för 2022.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 4 och 5 i denna del anför motionärerna att man vill ersätta bonus–malus-systemet med ett mer effektivt styrmedel för att minska utsläppen från bilar och att Moderaterna i den här budgeten avvisar regeringens förslag om skärpt bonus–malus.

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att bonus–malus-systemet för personbilar ska avskaffas.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del avvisas regeringens förslag delvis. Kristdemokraterna halverar i sitt förslag den aviserade malus-effekten och genomför inte de föreslagna skärpningarna för att uppnå bonus. Vidare föreslår motionärerna att fordonsskatten höjs på äldre bilar i trafik, för att påskynda uppgraderingen av den svenska personbilsflottan underifrån så att trafiksäkerhet och miljö bättre främjas. Motionärerna föreslår vidare att skattehöjningen kombineras med en skrotningspremie. Enligt förslaget höjs fordonsskatten 2021 med 1 800 kronor för bilar av årsmodell 1986–2002. Året efter höjs fordonsskatten för bilar av årsmodell 1987–2003 osv.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att fossilfria transporter och resor ska främjas. Det system med bonus–malus för nya lätta fordon, som infördes den 1 juli 2018, med bonus för fordon med låga utsläpp och höjd fordonsskatt för dem som har höga utsläpp, var enligt utskottet ett steg i rätt riktning. Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag om förstärkt och förenklad miljöstyrning inom ramen för systemet med bonus–malus.

Utskottet ser inte något skäl att ompröva beslutet om att införa bonus–malus-systemet eller att förorda ändringar på fordonsskatteområdet enligt motionärernas förslag, som avstyrks.

Beskattning av tung vägtrafik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om att införa ett nytt system för beskattning av tung vägtrafik.

Jämför avvikande mening 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/62/EG av den 17 juni 1999 om avgifter på tunga godsfordon för användningen av vissa infrastrukturer (Eurovinjettdirektivet) reglerar hur skatter och avgifter för bl.a. användandet av vägar får utformas inom EU. Direktivet omfattar vägtullar och vägavgifter för tunga godsfordon (som väger mer än 3,5 ton). I direktivet används begreppet vägtull i betydelsen avståndsbaserad avgift och begreppet vägavgift i betydelsen tidsbaserad avgift. Direktivet tvingar inte medlemsstaterna att införa vägtullar och vägavgifter, men om sådana tas ut på det transeuropeiska vägnätet och på andra delar av medlemsstaternas vägnät måste direktivets villkor vara uppfyllda. I direktivet anges dock att det inte påverkar medlemsstaternas rätt att tillämpa vägtullar och vägavgifter på andra vägar, förutsatt att det inte diskriminerar internationell trafik och inte resulterar i en snedvridning av konkurrensen mellan operatörerna. Direktivet innehåller vidare detaljerade bestämmelser om bl.a. hur vägtullar får tas ut, vilka kostnader som får räknas in vid uttaget och hur differentieringar och rabatter får utformas. Direktivet ses för närvarande över.

Den nuvarande vägavgiften omfattar motorfordon eller ledad motorfordonskombination med en totalvikt på minst 12 ton, om fordonet är avsett uteslutande för godstransport på väg. För ett svenskt fordon med draganordning grundas avgiftsplikten på den högsta tillåtna totalvikt som fordonskombinationen kan ha. För svenska fordon betalas vägavgift för rätten att använda hela det svenska vägnätet. För utländska fordon betalas vägavgift för rätten att använda motorvägar och för hela eller delar av europavägarna (hela

E10, E12 och E14 och delar av E4, E22 och E65). Betalning av vägavgift är för svenska fordon samordnat med betalningen av fordonsskatt.

Ordningen med vägavgifter för tunga fordon är ett tidsbaserat system. Avgift för svenska fordon betalas årsvis, oberoende av i vilken utsträckning vägnätet används. För utländska fordon betalas avgiften i förskott för kalenderdag, vecka, månad eller år.

I budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1) aviserade regeringen att en utredning skulle tillsättas för att utreda hur en avståndsbaserad vägslitageskatt för tunga fordon kan utformas. Regeringen beslutade den 30 april 2015 att ge Vägslitageskattekommittén ett sådant uppdrag (dir. 2015:47). Kommittén lämnade sitt betänkande Vägskatt (SOU 2017:11) den 28 februari 2017. Betänkandet remitterades inte utan frågan om en vägslitageskatt bereddes vidare inom Regeringskansliet. I 2017 års ekonomiska vårproposition (prop. 2016/17:100 s. 43) angavs att regeringen avser att arbeta vidare med ett förslag om en avläsningsbar och, bl.a. utifrån ett regionalpolitiskt perspektiv, differentierad vägslitageskatt och att återkomma till riksdagen före mandatperiodens slut. Den 6 juli 2017 gav regeringen Skatteverket, Transportstyrelsen och Trafikverket i uppdrag att delta i arbetet. Utredningen presenterade i mars 2018 sitt resultat i promemorian En ny inriktning för beskattning av tung lastbilstrafik (Fi2018/01103/S2).

Regeringen beslutade den 16 april 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera utformningen av ett nytt miljöstyrande system som ett alternativ till den nuvarande eurovinjettavgiften för godstransporter på väg och som kan bidra till att miljö- och klimatmålen nås, användas för uttag av skatt och bidra till förbättrad kontroll av regelefterlevnaden av yrkestrafiken (dir. 2020:38).

Enligt direktiven ska vid utformningen samtidigt Sveriges olika geografiska förutsättningar beaktas och näringslivets hållbara omställning och konkurrenskraft främjas. Ett sådant system kan även på ett bättre sätt fånga upp s.k. externa kostnader som godstransporter ger upphov till, exempelvis kostnader för miljöbelastning, trängsel och vägslitage. Syftet med ett nytt miljöstyrande system som ett alternativ till den nuvarande eurovinjettavgiften är inte att sammantaget höja beskattningen eller avgiftsuttaget för godstransporter på väg utan att inom ramen för ett miljöstyrande system kunna kompensera för den budgetförsvagning som uppstår om den nuvarande eurovinjettavgiften tas bort. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2021.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del anför motionärerna att regeringen skyndsamt bör återkomma med förslag på avståndsbaserad vägslitageskatt för tung lastbilstrafik. Promemorian En ny inriktning för beskattning av tung lastbilstrafik har remitterats och därmed har redan en god grund lagts för att ett förslag på

avståndsbaserad beskattning av tung lastbilstrafik bör kunna läggas fram i riksdagen i närtid.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del anføres att den tunga vägtrafiken är en stor källa till koldioxidutsläpp. Den nuvarande beskattningsmodellen bör ersättas med en modell som tar hänsyn till vilken miljöbelastning fordonets körande har i hela trafiksystemet. Modellen måste ta hänsyn till stad och land, trängsel, tid på dygnet samt fordonens miljöpåverkan. Med dagens moderna teknik kan vi skapa en modell som är avsevärt mer rättvis än dagens modell. Om varje fordon har en uppkoppling till ett digitalt trafikövervakningssystem kan man betala skatt månadsvis utifrån vilken zon fordonet har befunnit sig i.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen har tillsatt en utredning av hur ett nytt system för beskattning av tung vägtrafik kan utformas, som bl.a. ska bidra till att klimat- och miljömålen uppnås samt förbättra kontrollen av regelförlevnaden inom yrkestrafiken. Utskottet anser inte att detta arbete ska föregripas och avstyrker motionsförslagen.

Förmånligare villkor för återbetalning av fordonsskatt för husbilar vid avställning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag på förmånligare villkor för återbetalning av fordonsskatt vid avställning av husbilar.

Gällande rätt

Bestämmelser om fordonsskatt finns i vägtrafikskattelagen (2006:227) och i lagen (2006:228) med särskilda bestämmelser om fordonsskatt. Den nuvarande fordonsskatten enligt vägtrafikskattelagen för personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar är baserad på fordonets uppmätta eller beräknade koldioxidutsläpp. Miljöstyrningen i fordonsskatten har skärpts ytterligare genom införandet av det s.k. bonus–malus-systemet. I vägtrafikskattelagen finns också bestämmelser om viktbaserad fordonsskatt för tunga lastbilar och bussar, traktorer, släpvagnar m.m. Bestämmelser om fordonsskatt för äldre personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar som fortfarande har en viktbaserad skatt finns i lagen med särskilda bestämmelser om fordonsskatt (2006:228).

Husbilar som blivit skattepliktiga för första gången den 1 juli 2018 eller senare och som är av fordonsår 2018 eller senare omfattas av bonus–malus-systemet. Huvudmotivet för bonus–malus-systemet är att öka andelen miljöanpassade fordon med lägre koldioxidutsläpp. Tanken är att systemet ska komplettera de mer generellt verkande drivmedelsskatterna och bidra till att

minska transportsektorns oljeberoende och klimatpåverkan. Bonus–malus-systemet innebär att den som förvärvar ett fordon med låga utsläppsvärden premieras med en bonus vid anskaffningen medan den som väljer att köpa ett fordon med högre utsläpp får betala ett förhöjt koldioxidbelopp under fordonets första tre år.

Det förhöjda koldioxidbeloppet tas ut under de första tre åren från det att fordonet blir skattepliktigt för första gången (2 kap. 9 a § vägtrafikskattelagen). För tid därefter gäller för husbilar som omfattas av bonus–malus-systemet samma regler för beräkning av koldioxidbeloppet som för husbilar som blivit skattepliktiga före den 1 juli 2018.

Det följer av 2 kap. 1 § vägtrafikskattelagen att fordon som är avställda inte är skattepliktiga. Fordonsskatt tas bara ut för den tid då fordonet är skattepliktigt, men om skatteplikt föreligger under en del av en kalendermånad är huvudregeln att skatt tas ut för hela månaden (2 kap. 13 § första stycket vägtrafikskattelagen). Fordonsskatt tas dock ut per dag under vissa förutsättningar (2 kap. 13 § andra stycket vägtrafikskattelagen). Bestämmelserna om beskattning per dag gäller bara i fråga om fordon med en skatt om minst 4 800 kronor per år. För sådana fordon gäller att skatt tas ut per dag under den månad då skatteplikten första gången inträder eller om skatteplikten upphör av annan anledning än avställning. Om ett sådant fordon har varit avställt och avställningstiden har omfattat minst 15 dagar eller om fordonet har gått över till en ny ägare under avställningstiden, tas skatt ut för dag under den månad då avställningen började eller upphörde.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 27) att för husbilar av fordonsår 2018 eller senare som blir skattepliktiga för första gången den 1 juli 2018 eller senare ska den tid som en avställning minst måste vara för att medföra lägre fordonsskatt sänkas från 15 till 4 dagar. Det gäller dock bara för avställningsperioder som påbörjas under de tre första åren från det att husbilen blir skattepliktig för första gången, dvs. under den tid då det förhöjda koldioxidbeloppet i bonus–malus-systemet tas ut.

Ändringarna ska enligt regeringens förslag träda i kraft den 1 mars 2021. Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid bestämmande av fordonsskatt för fordon som har ställts av före ikraftträdandet. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för fordonsskatt som avser tid före ikraftträdandet.

Regeringen anför att husbilar skiljer sig från andra fordon genom att de inte enbart är fordon för person- och godsbefordran, utan även används som boende- och fritidsfordon. Många husbilsägare missgynnas av dagens regler då användningsmönstret för husbilar är annorlunda än för andra fordon samtidigt som kortare avställningsperioder med medföljande begränsning av skatteuttaget inte medges. Den nya EU-gemensamma testmetoden (worldwide harmonised light vehicles test procedure, förkortad WLTP) leder generellt till högre uppmätta utsläppsvärden. Effekten på beskattningen av WLTP på

husbilar är betydligt större än vad som kunde antas när bonus–malus-systemet infördes. Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns skäl att ändra reglerna för återbetalning av skatt för husbilar (personbil klass II) vid avställning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag på förmånligare villkor för återbetalning av fordonsskatt vid avställning av husbilar och tillstyrker förslaget.

Trängselskatt i Mariefholmstunneln

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att trängselskatt ska börja tas ut i samband med att Mariefholmstunneln öppnar för trafik.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Propositionen

Regeringen anför att riksdagen har beslutat att trängselskatt ska tas ut för resor genom Mariefholmstunneln i Göteborg (prop. 2019/20:30, bet. 2019/20:SkU16, rskr. 2019/20:176). Syftet med förändringen är att förbättra framkomligheten och miljön i Göteborg, men även att bidra till finansieringen av investeringar i kollektivtrafik, järnväg och väg.

Av regeringens proposition 2019/20:30 framgår att förslaget att ta ut skatt för resor genom Mariefholmstunneln bedöms medföra 25 miljoner kronor i ökade årliga bruttoskatteintäkter jämfört med om passagerarna är skattefria. Vidare framgår att skatteintäkterna bedöms öka med omkring 15 miljoner kronor per år jämfört med nuvarande intäkter. Eftersom det inte var möjligt att säga när tunneln skulle öppna för trafik föreslogs lagändringarna gälla den dag som regeringen bestämmer.

Regeringen avser att under 2020 besluta att trängselskatt ska börja tas ut i samband med att Mariefholmstunneln öppnar för trafik, vilket bedöms ske vid årsskiftet 2020/21.

Motionen

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkaderna 3 och 4 i denna del anför motionärerna att det är värdefullt att genom att möjliggöra för fler resvägar skydda resenärerna men även all personal som jobbar inom kollektivtrafiken, från att sitta på överfulla bussar och tunnelbanor. För att öka incitamenten att välja ett annat färdmedel föreslår motionärerna att trängselskatten pausas under det första halvåret 2021.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har beslutat att trängselskatt kan tas ut för resor genom Marieholmstunneln i Göteborg i samband med att tunneln öppnar för trafik. Utskottet delar regeringens bedömning att trängselskatt ska tas ut när så sker.

Utskottet anser inte att trängselskatten nu bör pausas och motionsförslaget avstyrks därför i denna del.

Utökad befrielse från energiskatt för egenproducerad el

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att undantaget från skatteplikt för egenproduktion av el i mindre anläggningar bör utvidgas genom höjda effektgränser, och att skattenedsättningen i form av avdrag för förnybar el, inklusive solel, bör utvidgas till fullständig skattebefrielse med en motsvarande höjning av effektgränserna och träda i kraft den 1 juli 2021.

Propositionen

Regeringen bedömer att undantaget från skatteplikt för egenproduktion av el i mindre anläggningar bör utvidgas genom höjda effektgränser. Därutöver bör skattenedsättningen i form av avdrag för förnybar el, inklusive solel, utvidgas till fullständig skattebefrielse med en motsvarande höjning av effektgränserna.

I linje med regeringens ambition att det ska vara enklare och mer lönsamt att investera i förnybar energi för eget bruk avser regeringen att återkomma med förslag på andra ändringar i bestämmelserna om skattenedsättning och undantag från skatteplikt.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag under 2021. Det kommande förslaget bedöms kunna träda i kraft den 1 juli 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att undantaget från skatteplikt för egenproduktion av el i mindre anläggningar bör utvidgas genom höjda effektgränser, samt att skattenedsättningen i form av avdrag för förnybar el, inklusive solel, bör utvidgas till fullständig skattebefrielse med en motsvarande höjning av effektgränserna.

Övriga miljöskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avskaffa flygskatten och skatten på avfallsförbränning.

Utskottet avstyrker vidare förslag på att införa skatt på handelsgödsel.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Bakgrund

Flygskatt

En punktskatt på flygresor infördes den 1 april 2018. Skatten har utformats som en skatt på kommersiella flygresor som ska betalas för passagerare som reser från en flygplats i Sverige i ett flygplan som är godkänt för fler än tio passagerare. Skatt ska inte betalas för barn under två år eller för passagerare som på grund av teknisk störning, väderförhållanden eller någon annan oförutsedd händelse inte har nått destinationsflygplatsen och som medföljer vid förnyad avgång, flygande personal som är i tjänst under flygningen samt transit- och transferpassagerare. Det flygföretag som utför flygningen ska vara skattskyldigt. Skyldighet att betala skatt ska inträda när flygplanet lyfter från en flygplats i Sverige. Skatten ska tas ut med olika nivåer beroende på om passageraren reser till en slutdestination i ett land som ligger helt inom Europa, helt eller delvis i en annan världsdel än Europa med ett avstånd om högst 6 000 kilometer från Arlanda flygplats eller i en annan världsdel än Europa med ett avstånd längre än 6 000 kilometer från Arlanda flygplats. Vidare ska det göras en årlig omräkning av skattesatserna för kalenderåret 2019 och efterföljande kalenderår grundad på faktiska förändringar i konsumentprisindex.

Riksdagen biföll den 12 december 2018, vid behandlingen av regeringens förslag i proposition 2018/19:1 Förslag till statens budget för 2019, finansplan och skattefrågor två reservationer till finansutskottets förslag till riksdagsbeslut. Riksdagen gjorde ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen skulle återkomma med ett förslag om att avskaffa flygskatten från den 1 juli 2019.

I januariavtalet anförs (punkt 32) att flygets klimatpåverkan ska minska, att krav på obligatorisk inblandning av förnybart bränsle ska införas och att ett förslag om miljöstyrande start- och landningsavgifter ska tas fram. När ett system för flygbränsleskatt finns på plats bör det ersätta dagens biljettskatt på flyget. Vidare har partierna i avtalet enats om att förstärka insatser för den biologiska mångfalden (punkt 39).

Skatt på gödselmedel

Skatten på gödselmedel slopades den 1 januari 2010 (bet. 2009/10:FiU1 och bet. 2009/10:SkU21). Beskattningen av handelsgödselkväve bedömdes ha haft liten påverkan på användningen inom jordbruket eftersom prisförändringar på gödselmedel påverkar användandet relativt lite.

Regeringen tillsatte 2018 en utredning för att stärka drivkrafterna för lokalt åtgärdsarbete och med uppdrag att bl.a. föreslå hur övergödning effektivt kan minskas (dir. 2018.11). Övergödningsutredningen (M 2018:02) överlämnade i januari 2020 betänkandet Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet Ingen övergödning (SOU 2020:10) till regeringen. Utredningen har bl.a. haft i uppdrag att lämna förslag till etappmål som bidrar till genomförandet av miljökvalitetsmålet Ingen övergödning och att föreslå nya eller förstärkta styrmedel som leder till ökad användning av lokalt anpassade, kostnads-effektiva åtgärder. Utredningens förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Skatt på avfallsförbränning

En ny punktskatt på avfall som förbränns infördes den 1 april 2020 (prop. 2019/20:32, bet. 2019/20:SkU12, rskr. 2019/20:91). Skatten tas ut med 125 kronor per ton avfall. Under 2020 är dock skattesatsen nedsatt till 75 kronor per ton avfall och under 2021 är skattesatsen 100 kronor per ton avfall. Lagen innehåller även en årlig omräkning av skattesatsen grundad på faktiska förändringar i konsumentprisindex. Avdrag för skatten får göras för avfall som förs ut från en förbränningsanläggning. Undantag från skatteplikten införs för biobränsle, farligt avfall, animaliska biprodukter samt viss produktion av material som innehåller avfallet eller dess restprodukter.

I Skatteverkets regleringsbrev för 2020 gavs myndigheten i uppdrag att utvärdera effekterna av skatten på avfallsförbränning i enlighet med vad som angavs i regeringens proposition. Utvärderingen skulle även omfatta skattens effekter på utsläppen av växthusgaser, effekter för avfallsflöden, effekter för import och export av avfall samt effekter på omställningen till en cirkulär ekonomi och dess effekter för att nå klimatmålen. Vidare skulle utvärderingen omfatta hur investeringar i produktionskapacitet i avfallsförbränningssektorn påverkas. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 1 oktober 2021.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 4 och 5 i denna del föreslås att flygskatten pausas. Också i partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 i denna del anförs att flygskatten ska avskaffas. Sverigedemokraterna föreslår i samma motion även att skatten på avfallsförbränning avskaffas.

I partimotion 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår motionärerna att en beskattning av konstgödsel i likhet med den som avskaffades 2009 införs, men med en något högre beskattning

på kvävekomponenten för att minska läckaget av kväve. Skattesatsen på kväve höjs med 10 procent jämfört med den gamla skatten.

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår motionärerna att flygskatten tas bort under nästa år för att stödja flygnärings återhämtning i spåren av pandemin. I samma motion föreslås även att skatten på avfallsförbränning avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att flyget i större utsträckning ska bära sina egna klimat-kostnader och att det är nödvändigt med styrmedel som uppmuntrar konsumenterna att välja mer miljövänliga alternativ som kan leda till minskade koldioxidutsläpp, mindre klimatpåverkan och en ökad möjlighet att uppnå målen i det klimatpolitiska ramverket.

Utskottet är därför inte nu berett att tillstyrka förslag om flygskattens avskaffande.

Skatten på avfallsförbränning syftar till att på lång sikt uppnå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering, uppfyllande av riksdagens mål att Sverige ska gå före på klimat- och miljöområdet och bli världens första fossil-fria välfärdsland. Regeringen har gett Skatteverket i uppdrag att utvärdera avfallsförbränningsskatten.

Utskottet anser inte att denna utredning bör föregripas och avstyrker förslagen om skattens avskaffande.

Regeringskansliet bereder för närvarande utredningsförslag till hur övergödning ska motverkas.

Utskottet anser inte att detta arbete ska föregripas och avstyrker motions-förslaget om en ny skatt på handelsgödsel.

Beskattning av högkoncentrerade e-vätskor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att undantaget från beskattning för akut toxiska produkter begränsas så att det inte omfattar e-vätskor med en koncentration av nikotin samt att e-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket inte ska utlösa skattskyldighet för lagerrhållare.

Bakgrund

Lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter trädde i kraft den 1 juli 2018. I den undantogs sådana produkter som vid klassificering och märkning enligt förordning (EG) nr 1272/200811 tillhör faroklassen akut toxicitet i farokategorierna 1, 2 eller 3 från beskattning. Detta motiverades med att hanteringen

av sådana produkter är reglerad i annan lagstiftning och att de inte lagligen får säljas till konsumenter. Undantaget tillstyrktes av Kemikalieinspektionen.

Kemikalieinspektionen inkom den 28 maj 2019 till Finansdepartementet med en hemställan om ändring i lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter. I hemställan gjorde Kemikalieinspektionen bedömningen att det i vissa fall skulle strida mot EU-rätten att tillämpa de svenska regler som hindrar försäljning till privatpersoner och utvecklade sitt resonemang enligt följande. Våren 2018 påbörjade Kemikalieinspektionen en utredning av om de svenska reglerna om försäljning av särskilt farliga kemiska produkter (tillståndsreglerna) strider mot EU-rätten, i detta fall tobaksproduktdirektivet. Vissa e-vätskor som innehåller högre halter av nikotin omfattas av tillståndsreglerna. Dessa regler innebär bl.a. krav på ett särskilt tillstånd för privat hantering av särskilt farliga kemiska produkter. Enligt Kemikalieinspektionen innebär kravet, med hänsyn till de begränsade möjligheterna att få sådant tillstånd, i praktiken ett förbud. Tobaksproduktdirektivet tillåter e-vätskor med ett nikotininnehåll om upp t.o.m. 20 mg per ml, vilket innebär att frågan om högsta tillåtna nikotinhalt i e-vätskorna får anses harmoniserad genom direktivet. En medlemsstat har därför enligt Kemikalieinspektionen inte rätt att avvika från dessa krav, genom att exempelvis tillämpa nationella bestämmelser som i praktiken hindrar marknadsutträdet för vissa e-vätskor, åtminstone inte utan att anmäla en begränsning eller ett förbud under åberopande av ”specifika förhållanden” i Sverige vad gäller e-cigarett. Kemikalieinspektionens bedömning är därför att de svenska tillståndsreglerna inte kan tillämpas på e-vätskor som omfattas av tobaksproduktdirektivet. Kemikalieinspektionen anser därmed att det inte längre finns något skäl för undantaget.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 21 och 29) att undantaget från beskattning för akut toxiska produkter begränsas så att det inte omfattar e-vätskor med en koncentration nikotin som uppgår till minst 15 men inte överstiger 20 milligram per milliliter vätska. Sådana vätskor benämns ”högkoncentrerade e-vätskor” och beskattas med 4 000 kronor per liter vätska. Vidare föreslår regeringen att e-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket inte ska utlösa skattskyldighet för lagerhållare.

Det skäl för att undanta de aktuella produkterna från beskattning som angavs när lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter infördes finns inte längre. Det finns därmed tre frågor att ta ställning till: Ska de aktuella e-vätskorna beskattas? Om de ska beskattas, ska de beskattas högre än övriga e-vätskor? Och om de ska beskattas högre, vilken skattenivå ska de ha?

Ingen av remissinstanserna har motsatt sig att de aktuella e-vätskorna över huvud taget ska beskattas, utan de invändningar som har inkommit har rört skattenivån. Tobaksproduktdirektivet omfattar e-vätskor med en koncentration om upp t.o.m. 20 milligram nikotin per milliliter vätska.

Regeringen anser att undantaget för akut toxiska produkter i farokategorierna 1, 2 eller 3 bör begränsas så att det inte längre omfattar e-vätskor med en koncentration om upp t.o.m. 20 milligram nikotin per milliliter vätska. Kemikalieinspektionen har föreslagit att ett alternativ är att undantaget för akut toxiska produkter helt stryks. Vätskor med en högre koncentration än 20 milligram nikotin per milliliter vätska omfattas inte av tobaksprodukt-direktivet, varför sådana vätskor i praktiken inte får säljas till privatpersoner. Regeringen anser därför att dessa även fortsättningsvis bör omfattas av undantaget.

För en godkänd lagerhållare är en av omständigheterna som utlöser skattskyldighet att varan tas i anspråk för annat ändamål än försäljning. Liknande regler finns både för lagerhållare och upplagshavare i fråga om andra punktskattepliktiga varor. För vissa andra punktskattepliktiga varor finns för upplagshavare undantag från skatteplikt för varor som blivit fullständigt förstörda under tillsyn av Skatteverket. Ett sådant undantag kan exempelvis bli aktuellt om rester från en tillverkningsprocess fortfarande räknas som en skattepliktig vara men i praktiken ändå inte kan säljas. Att förstöra varorna innebär att de tas i anspråk, vilket normalt skulle utlösa skattskyldighet. Upplagshavaren behöver därför ett sätt att bli av med restprodukterna utan att det utlöser skattskyldighet. Genom att varorna förstörs och det sker under tillsyn av Skatteverket försäkras att varorna inte konsumeras. Någon sådan möjlighet finns i dag inte i lagen om skatt på vissa nikotinhaltiga produkter. Eftersom definitionen av "e-vätskor" i lagen omfattar alla vätskor som innehåller nikotin kan det dock inträffa att restprodukter från tillverkning fortfarande uppfyller kraven för att räknas som en skattepliktig e-vätska. Det kan därför finnas ett behov för tillverkaren att kunna förstöra dessa restprodukter utan att det utlöser skattskyldighet. Det skulle även kunna förekomma situationer då det finns ett liknande behov för andra nikotinhaltiga produkter. Regeringen föreslår därför att det införs ett undantag som innebär att e-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket inte utlöser skattskyldighet för godkända lagerhållare.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2021. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i samband med hanteringen av budgetpropositionen för 2018 prövat frågan om beskattning av elektroniska cigaretter. Utskottet delade då regeringens bedömning att det finns skäl att behandla elektroniska cigaretter på ett likartat sätt som tobaksvaror och att en hög folkhälsoskyddsnivå därmed måste tas i beaktande vid regleringen av elektroniska cigaretter (ytr. 2017/18:SkU1y). I samband med att utskottet beredde regeringens förslag till lag om skatt på elektroniska cigaretter och vissa andra nikotinhaltiga produkter delade utskottet också regeringens bedömning när det gäller andra nikotinhaltiga produkter. Regeringens bedömning när det gäller dessa är att det med

beaktande av folkhälsoskäl och utifrån likabehandlingsprincipen är svårt att motivera varför andra tobaksfria nikotinhaltiga produkter för konsumtion skulle beskattas på ett annat sätt än elektroniska cigaretter. Utskottet har i övrigt inget att invända mot att e-vätskor eller andra nikotinhaltiga produkter som förstörts under tillsyn av Skatteverket inte utlöser skattskyldighet för lagerhållare.

Med det ovan anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag.

Beskattnings av övrig tobak

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en skatt på sådan tobak som i dag inte beskattas bör införas och träda i kraft den 1 juli 2021.

Propositionen

Finansdepartementet har remitterat en promemoria med förslag om att införa en skatt på sådan tobak som i dag inte beskattas, Ny punktskatt på övrig tobak (Fi2020/02469/S2). Syftet med förslaget är enligt promemorian framför allt att komma till rätta med de problem som gränsdragningen och skillnaderna mellan skattepliktig röktoak och tobak som inte är skattepliktig medför, och att motverka fusk.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag. Det kommande förslaget bedöms kunna träda i kraft den 1 juli 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte någon invändning mot de bedömningar som regeringen redovisar.

Höjd skatt på alkohol och tobak

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att alkohol- respektive tobaksskatten bör höjas fr.o.m. den 1 januari 2023 och avstyrker motionsförslag om att införa höjningen tidigare.

Jämför avvikande mening 4 (KD).

Propositionen

Skatt på alkohol

Regeringen anför att den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska de medicinska och sociala skadorna av alkohol (prop. 2010/11:47, bet. 2010/11:SoU8, rskr. 2010/11:203). Den bygger på kunskapen om att minskad total konsumtion leder till minskade alkoholskador i befolkningen. Sambandet mellan pris på alkohol och konsumtion av alkohol medför att efterfrågan på alkoholprodukter tenderar att minska när priset på alkohol ökar. Alkoholskatten utgör därför ett viktigt alkoholpolitiskt instrument. Höjd skatt på alkohol bidrar till att uppnå alkoholpolitikens mål och därmed också till att främja en god hälsa i befolkningen.

Alkoholskatten höjdes senast den 1 januari 2017. Enligt en undersökning från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) minskade den totala alkoholkonsumtionen mellan 2017 och 2018. Den registrerade delen av alkoholkonsumtionen (försäljning på Systembolaget och restauranger samt folkölsförsäljning) ökade något samtidigt som den oregistrerade delen (resandeförsäljning, smuggling, internethandel och hemtillverkning) minskade. Samma trend kan ses ända från 2004. Sedan den senaste höjningen har dock det allmänna prisläget ökat, vilket minskat skattens styrande effekt. Det bedöms därmed finnas både behov av och utrymme för en väl avvägd höjning av alkoholskatten.

Regeringen anser därför att alkoholskatten bör höjas fr.o.m. den 1 januari 2023. Regeringen avser återkomma med ett förslag om detta i budgetpropositionen för 2023.

Skatt på tobak

Regeringen anför att ett övergripande mål för samhället och regeringen är att främja folkhälsan. Pris- och beskattningsåtgärder lyfts i Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll fram som viktiga och effektiva medel för att sänka tobakskonsumtionen, speciellt bland unga. Den totala tobakskonsumtionen tenderar att minska när priset ökar.

Senast tobaksskatten höjdes förutom de årliga indexomräkningarna var den 1 januari 2015. Sedan dess har flera av Sveriges grannländer höjt skatten, i vissa fall flera gånger. Enligt en rapport från Europeiska kommissionen 2020 har den svenska tobaksskatten sedan 2010 närmast sig genomsnittet inom EU

och i förhållande till invånarnas köpkraft har Sverige bland de lägsta cigarettpriserna i EU.

Regeringen anser därför att tobaksskatten bör höjas fr.o.m. den 1 januari 2023. Regeringen avser återkomma med ett förslag om detta i budgetpropositionen för 2023. Det kommande förslaget bedöms öka skatteintäkterna med ca 0,41 miljarder kronor 2023.

Motionen

I partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6 i denna del anförs att regeringen höjer skatten på alkohol och tobak från 2023. Kristdemokraterna anser att höjningen bör ske redan 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens förslag är väl avvägt och delar bedömningen att alkoholskatten och tobaksskatten bör höjas fr.o.m. den 1 januari 2023.

Utskottet är därmed inte berett att stödja förslaget om att införa höjningen tidigare, varför motionen avstyrks i denna del.

Skatt på kemikalier i kläder och skor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en skatt på kemikalier i kläder och skor bör införas den 1 januari 2022 och motionsförslagen avstyrks.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen anser att en skatt på kemikalier i kläder och skor bör införas. Skatten bör enligt regeringen konstrueras som en skatt på alla kläder och skor med möjlighet till avdrag om varorna inte innehåller vissa ämnen. För vissa varugrupper bör en högre skattesats tas ut. Skattskyldig bör vara den som yrkesmässigt tillverkar skattepliktiga varor i Sverige och den som yrkesmässigt för in eller tar emot skattepliktiga varor från annat EU-land. Skattskyldig för import som är yrkesmässig för någon av de inblandade parterna bör vara den som är eller skulle ha varit skyldig att betala tullen. Även distansförsäljning av varor, dvs. försäljning där varorna transporteras till Sverige från ett annat EU-land av säljaren eller någon annan för säljarens räkning och där köpet inte är yrkesmässigt för köparen, bör omfattas av skatten. En sådan skatt bör kunna införas den 1 januari 2022.

Regeringen beslutade i april 2019 att en särskild utredare skulle analysera och lämna förslag på hur en skatt på skadliga kemikalier i kläder och skor kan

utformas. Syftet med skatten skulle vara att minska förekomsten av eller risken för exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen från kläder och skor. Vid utformningen av skatten skulle utredaren även beakta risken att skadliga kemikalier hamnar i naturen och där ger upphov till skadlig inverkan på miljön. Utredningen om skatt på skadliga kemikalier i kläder och skor överlämnade betänkandet Skatt på modet – för att få bort skadliga kemikalier (SOU 2020:20) till regeringen den 1 april 2020.

Enligt utredningen är det fråga om ett stort antal skadliga kemikalier som används i eller kan bildas vid tillverkningen av kläder och skor, och som därför i varierande grad kan återfinnas i de färdiga varorna. Problemet är således inte reducerat till ett fåtal specifika varor eller ett fåtal kemikalier. Utöver att kemikalierna kan orsaka stora problem i arbetsmiljön och i den yttre miljön i tillverkningsländerna, blir de problematiska för vårt samhälle när varorna används, tvättas, slits och slutligen kasseras. Vissa av de skadliga kemikalierna kan orsaka hälsoproblem genom att människor exponeras för dem under stora delar av dagen vid användandet av kläder och skor. En del miljö- och hälsoskadliga ämnen kommer ut i vattenmiljön genom tvätt av kläder, där de kan orsaka direkt skada på organismerna eller tas upp i näringskedjan. Andra, mer stabila ämnen, tvättas inte alltid ut men orsakar miljöproblem både i tillverknings- och i avfallsledet och motverkar en hög kvalitet i återvunnet material. Bland de aktuella kemikalierna finns även, enligt utredningen, ett betydande antal av sådana som utifrån sina inneboende egenskaper är att betrakta som särskilt farliga och vars användning därför bör fasas ut.

Regeringen är av uppfattningen att EU:s regler om kemikalier inte i tillräcklig utsträckning har begränsat skadliga kemikalier i kläder och skor. En skatt på kemikalier i kläder och skor har potential att påskynda en utfasning av ämnen som är särskilt farliga för människa och miljö.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 4 och 5 i denna del och i partimotion 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6 i denna del, anför motionärerna att man kommer att avvisa regeringens förslag på en skatt på kläder och skor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att en skatt på kemikalier i kläder och skor bör kunna införas den 1 januari 2022. Mot denna bakgrund avstyrks motionsförslagen i denna del.

Omvänd skattskyldighet vid omsättning av vissa varor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att omvänd skattskyldighet vid omsättning mellan beskattningsbara personer av mobiltelefoner, integrerade kretsanordningar, spelkonsoler, pekdatorer och bärbara datorer bör införas den 1 april 2021.

Propositionen

Regeringen anser att omvänd skattskyldighet för mervärdesskatt bör införas vid omsättning mellan beskattningsbara personer av mobiltelefoner, integrerade kretsanordningar, spelkonsoler, pekdatorer och bärbara datorer. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 april 2021.

Som skäl för sin bedömning anför regeringen bl.a. att Skatteverket har informerat Finansdepartementet om nya former av mervärdesskattebedrägerier med mobiltelefoner och s.k. Voice over Internet Protocol-tjänster (VoIP) som innebär telefoni över internet. Det rör sig om konstruerade transaktioner för att få pengar utbetalda av staten. Det förekommer även mervärdesskattebedrägerier med försäljning av mobiltelefoner där säljaren underlåter att betala in mervärdesskatten till staten. Samtidigt gör köparen avdrag för den ingående skatt som belöper på förvärvet. Därefter säljer köparen mobiltelefonerna vidare till företag i andra EU-länder. I vissa fall innebär denna typ av bedrägeri att samma varor därefter säljs vidare till bolaget som sålde varan från första början. Proceduren kan göras om och om igen. Varorna snurrar runt mellan samma företag i transaktionskedjan (s.k. karusell-handel) utan att mervärdesskatt betalas in till staten.

Bedrägerierna sker enligt Skatteverket i båda fallen på ett systematiskt sätt med ett flertal företag inblandade och med användande av olika mellanled för att försvåra upptäckt. Det är fråga om kvalificerad och organiserad ekonomisk brottslighet av mycket allvarlig karaktär.

Regeringen anför vidare att det redan i dag är många företag som redovisar mervärdesskatt med omvänd skattskyldighet. Omvänd skattskyldighet gäller bl.a. i många fall när en utländsk beskattningsbar person omsätter tjänster inom landet och vid varuhandel inom EU, s.k. unionsinternt förvärv av varor. Omvänd skattskyldighet gäller även vid vissa omsättningar av guld, bygg-tjänster, utsläppsrätter för växthusgaser samt avfall och skrot av vissa metaller.

Regeringen avser att under 2020 återkomma till riksdagen med ett förslag. Syftet med förslaget är att förhindra omfattande mervärdesskattebedrägerier som leder till stora skattebortfall. Skatteintäkterna bedöms öka med ca 0,75 miljarder kronor 2021 och därefter ca 1 miljard kronor årligen till följd av förslaget. Förslaget berör uppskattningsvis ca 300 000 företag som köper de berörda varorna och ca 7 000 företag som säljer varorna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att omvänd skattskyldighet bör införas vid omsättning mellan beskattningsbara personer av mobiltelefoner, integrerade kretsanordningar, spelkonsoler, pektdatorer och bärbara datorer.

Övriga åtgärder inom skatteförfarandet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömningar i fråga om det arbete som pågår inom skatteförfarandeområdet samt i fråga om att tillkännagivandet om det skatterättsliga företrädaransvaret är slutbehandlat.

Propositionen

Regeringen redovisar ett antal frågor som gäller övriga åtgärder inom skatteförfarandet.

Folkbokföring och samordningsnummer

Regeringen har vidtagit ett flertal åtgärder för att förhindra fel i folkbokföringen och förbättra samordningsnumren. Utredningen om folkbokföring och samordningsnummer (Fi 2019:05) fick under hösten 2019 i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder som förbättrar förutsättningarna för att fastställandet av en persons bosättning är korrekt och att rätt personuppgifter registreras i folkbokföringsdatabasen om dem som är folkbokförda. I uppdraget ingår även att lämna förslag om ett säkrare system för samordningsnummer i syfte att tillgodose behovet för både enskilda och andra aktörer av en tillförlitlig och användbar identitetsbeteckning för personer som inte är eller har varit folkbokförda. Utredningen ska lämna sitt betänkande senast den 1 april 2021. Inom Finansdepartementet har dessutom en promemoria tagits fram i vilken bl.a. föreslås en skyldighet för samtliga myndigheter att underrätta Skatteverket om det kan antas att en uppgift i folkbokföringen är oriktig eller ofullständig. I promemorian lämnas även förslag som bl.a. syftar till att stärka systemet med samordningsnummer. Promemorian har remitterats under våren 2020 och ärendet bereds nu inom Regeringskansliet (Säkrare samordningsnummer och bättre förutsättningar för korrekta uppgifter i folkbokföringen, Fi2020/00131/S3). Genom ett effektivt och ändamålsenligt informationsutbyte inom Skatteverket skapas bl.a. bättre förutsättningar för att öka kvaliteten i folkbokföringen. Regeringen har därför infört en sekretessbrytande bestämmelse i form av en uppgiftsskyldighet som gör det möjligt att elektroniskt lämna ut vissa uppgifter från beskattningsdatabasen till folkbokföringsverksamheten via medium för automatiserad behandling. Förordningsändringen trädde i kraft den 1 juni 2020. För att ytterligare effektivisera informationsutbytet inom Skatteverket infördes den 1 juni 2020 ömsesidiga

uppgiftsskyldigheter i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet mellan å ena sidan verksamheterna beskattning, folkbokföring och id-kort och å andra sidan den brotts-bekämpande verksamheten. Syftet med uppgiftsskyldigheterna är att förbättra brottsbekämpningen och att skattebesluten ska bli mer korrekta, att uppgifterna i folkbokföringen bättre ska återspegla verkligheten och att id-kort kan utfärdas på ett korrekt sätt. Uppgifter ska dock inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Uppgiftsskyldighet för rådgivare

Som ett led i det fortsatta arbetet för att förhindra skatteflykt infördes den 1 juli 2020 ett nytt regelverk som medför en uppgiftsskyldighet för bl.a. rådgivare som utformar, marknadsför, tillhandahåller eller organiserar ett rapporteringspliktigt arrangemang. Även användare av rapporteringspliktiga arrangemang kan bli uppgiftsskyldiga i vissa fall. För att ett arrangemang ska vara rapporteringspliktigt krävs att arrangemanget är gränsöverskridande och att det uppvisar ett av de s.k. kännetecknen, som indikerar att det kan finnas en risk för skatteflykt. Regelverket medför att rådets direktiv om ändring av direktivet om administrativt samarbete genomförs i svensk rätt. Upplysningar om de rapporteringspliktiga arrangemangen ska utbytas automatiskt mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter och till Europeiska kommissionen. En ny form av rapporteringsavgift kan tas ut om föreskrivna uppgifter inte har lämnats i rätt tid till Skatteverket (prop. 2019/20:74, bet. 2019/20:SkU14, rskr. 2019/20:292).

F-skatt

Som ytterligare en åtgärd för att bekämpa skatteundandragande och skatteflykt har F-skatteutredningen (dir. 2017:108) haft i uppdrag att se över F-skattesystemet. Slutbetänkandet F-skattesystemet – en översyn (SOU 2019:31) har remitterats. I betänkandet görs bl.a. bedömningen att F-skattesystemet kan missbrukas genom att personer som inte uppfyller näringskriterierna är godkända för F-skatt. Regeringen avser att återkomma i frågan under 2021.

Skatterättsligt företrädaransvar

Regeringen gav den 7 september 2017 Statskontoret i uppdrag att se över vissa bestämmelser i skatteförfarandelagen (2011:1244) som rör det skatterättsliga företrädaransvaret. Riksdagen begärde därefter i ett tillkännagivande att uppdraget borde utökas (bet. 2017/18:SkU12 punkt 12, rskr. 2017/18:202). Den 31 oktober 2019 tillsatte regeringen en utredning om det skatterättsliga företrädaransvaret (dir. 2019:74). Utredningen slutförde uppdraget i oktober 2020 och lämnade sitt slutbetänkande Det skatterättsliga företrädaransvaret – en översyn (SOU 2020:60). Det finns därför inte anledning att ge ett utökat

uppdrag till Statskontoret. Regeringen anser således att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp

Regeringen lämnade under hösten 2020 propositionen Reglerna om ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp (prop. 2019/20:190) till riksdagen. Riksdagen biföll propositionen den 4 november 2020.

Reglerna om ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp vid beskattning av utomlands bosatta personer som tillfälligt arbetar i Sverige träder i kraft den 1 januari 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på det arbete som regeringen gör på skatteförfarandeområdet och delar regeringens bedömningar.

Eftersom utredningen om det skatterättsliga företrädaransvaret har lämnat sitt slutbetänkande anser utskottet att tillkännagivandet i frågan är slutbehandlat.

Folkräkning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om att anslå medel under utgiftsområde 3 och till Skatteverket för att genomföra en nationell folkräkning.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 2 (SD).

Bakgrund

Mellan 1990 och 2011 genomfördes inga folkräkningar i Sverige. Statistiska Centralbyrån (SCB) genomförde 2011 en registerbaserad hushålls- och bostadsräkning som redovisas i rapporten Hushålls- och bostadsräkning.

Den 24 februari 2020 gav regeringen Statskontoret i uppdrag att definiera och kartlägga förekomsten av att kommuner och andra aktörer aktivt medverkar till att individer bosätter sig i en annan kommun, och lämna förslag på möjliga inriktningar för åtgärder som skulle vara verkningsfulla för att motverka problematiken på området. Statskontoret skulle senast den 1 september 2020 ha redovisat den del av uppdraget som avser att kartlägga och definiera sådan aktiv medverkan som anges ovan. Enligt uppgift på regeringens webbplats redovisas hela uppdraget den 15 november 2020 med anledning av den rådande situationen med pandemin.

Motionerna

I partimotion 2020/21:3422 av Ulf KristerSSon och Elisabeth Svantesson (båda M) yrkandena 4 och 5 föreslås att en nationell folkräkning genomförs. Motionärerna anför bl.a. följande. En folkbokföring som staten inte har kontroll över innebär en stor kostnad för skattebetalarna. En nationell folkräkning är en viktig åtgärd för att slå vakt om samhällskontraktet och upprätta ett tryggare Sverige. Följande moment bör vara utgångspunkter i genomförandet av folkräkningen:

1. Skatteverket bör ansvara för genomförandet av folkräkningen och samarbeta med kommunerna och relevanta myndigheter i genomförandet, så som Statistiska centralbyrån (SCB) och Polismyndigheten. Genomförandet kan ske med olika tillvägagångssätt. I de flesta fall bör personer kunna verifiera sin folkbokföring digitalt, eller exempelvis genom fysiskt formulär och brev. Det är angeläget att myndigheterna säkerställer att informationen till dem som är folkbokförda i Sverige, om att och hur folkräkningen ska genomföras, är tydlig och lättillgänglig.
2. Skatteverket, kommuner och övriga berörda myndigheter bör arbeta enligt riskprincipen. Det skulle innebära att fysiska besök görs på adresser och i områden som utmärker sig, där det finns misstanke om felaktig folkbokföring exempelvis där ovanligt många finns folkbokförda eller där omsättningen av folkbokföring är stor.
3. Det bör ses över hur regelverk och tillämpning bör förändras och hur berörda myndigheter effektivt kan säkerställa att de som inte verifierats i folkräkningen inte längre får ta del av de bidrag och andra välfärdsförmåner som kopplas till folkbokföringen.

I partimotion 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 anförS att ett utbrett bidragsfusk genom nyttjande av falska identiteter har uppmärksamrats de senaste åren. Sverigedemokraterna avSätter därför medel i budgeten för att påbörja en omfattande folkräkning.

Utskottets ställningstagande

Det har nyligen införts en sekretessbrytande bestämmelse i form av en uppgiftsskyldighet som möjliggör ett elektroniskt utlämnande av vissa uppgifter från beskattningsdatabasen till folkbokföringsverksamheten via medium för automatiserad behandling. Förordningsändringen trädde i kraft den 1 juni 2020. För att ytterligare effektivisera informationsutbytet inom Skatteverket infördes den 1 juni 2020 ömsesidiga uppgiftsskyldigheter i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet mellan å ena sidan verksamheterna beskattning, folkbokföring och id-kort och å andra sidan den brottsbekämpande verksamheten. Dessa åtgärder skapar ett effektivare och mer ändamålsenligt informationsutbyte inom Skatteverket, vilket bl.a. ger bättre förutsättningar för att öka kvaliteten i folkbokföringen.

Det pågår vidare ett flertal arbeten och utredningar för att ytterligare stärka kvaliteten i folkbokföringen både hos Skatteverket och inom Regeringskansliet.

Utskottet finner inte skäl att föregripa regeringens arbete och avstyrker motionsförslagen.

Utvärdering av utjämningsordningen med Danmark

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att det är viktigt att förhandlingar inleds med Danmark efter det att en utvärdering gjorts av den utjämningsordning som finns i 2003 års avtal mellan Sverige och Danmark.

Propositionen

Riksdagen gjorde under våren 2012 ett tillkännagivande till regeringen (bet. 2011/12:SkU13, rskr. 2011/12:170) om att förhandlingar bör inledas med Danmark i syfte att förbättra balansen mellan bosättningskommun och arbetskommun vid beskattning av gränspendlare i Öresundsregionen. För att möjliggöra ett ställningstagande i frågan pågår ett gemensamt arbete med Danmark för att utvärdera den utjämningsordning som finns i 2003 års avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor.

Arbetet sker i linje med de förutsättningar som anges i avtalet och bedömdes i regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2019 kunna slutföras under 2020 (skr. 2019/20:75). Arbetet har dock fördröjts med anledning av spridningen av covid-19, vilket också innebär att arbetet bedöms inte kunna slutföras under 2020. När utvärderingen är klar kan ställning tas till om det utjämningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige till sin storlek är tillräckligt för att möjliggöra kompensation för de kostnader för hemkommunerna som pendlarna medför.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer i regeringens bedömning och konstaterar att tillkännagivandet, mot bakgrund av det regeringen redovisat, inte är slutbehandlat.

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående tillstyrkt regeringens förslag till ändrade regler på olika områden och tillstyrker som en följd av detta att de lagförslag som lagts fram av regeringen antas av riksdagen.

Under beredningen behöver dock ett par lagtekniska justeringar göras. Utskottet har berett regeringens förslag i proposition 2019/20:190 om införande av ett ekonomiskt arbetsgivarbegrepp i sitt betänkande 2020/21:SkU5 som justerades den 13 oktober 2020. Riksdagen beslutade den 4 november 2020 i enlighet med utskottets förslag. Ändringarna i 3 kap. 18 § inkomstskattelagen (1999:1229) som görs med detta beslut behöver beaktas i finansutskottets beredning av budgetpropositionen för 2021 där regeringen också föreslår ändringar i samma paragraf, men utan att ta hänsyn till förslaget i proposition 2019/20:190.

Vidare har utskottet blivit uppmärksammat av Finansdepartementet på att det i regeringens förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200) samt regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1245) om särskilda ordningar för mervärdesskatt för telekommunikationstjänster, radio- och tv-sändningar och elektroniska tjänster, som lämnats i proposition 2019/20:122 Ändrade mervärdesskatteregler vid e-handel mellan företag och konsumenter, behövs vissa marginella kompletteringar. Utöver detta behöver ikraftträdandet av lagändringarna i samma proposition flyttas fram till den 1 juli 2021 för att anpassas till beslut om fattats i EU.

Ändringarna är av så enkel beskaffenhet att det inte behövs något yttrande från Lagrådet.

Offentliga sektorns skatteintäkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens inkomstberäkning för 2021 och preliminära inkomstberäkningar för 2022 och 2023 och avstyrker motionsförslagen om att godkänna Moderaternas, Sverigedemokraternas, Vänsterpartiets respektive Kristdemokraternas inkomstberäkningar.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 5 och 6) att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2021 som regeringen redovisar och de preliminära inkomstberäkningar som regeringen redovisar för 2022 och 2023.

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna föreslår i sina partimotioner att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i partimotionerna 2020/21:3422 av Ulf KristerSSon och Elisabeth Svantesson m.fl. (båda M) yrkandena 4 och 5, 2020/21:3128 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4, 2020/21:3170 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt 2020/21:3530 av Ebba Busch m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt regeringens förslag och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat. Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2021 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2022 och 2023 godkänns. Oppositionspartiernas inkomstberäkningar avstyrks.

Stockholm den 12 november 2020

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Hillevi Larsson (S), Eric Westroth (SD), Sultan Kayhan (S), Tony Haddou (V), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Gulan Avci (L), Johnny Skalin (SD), Rebecka Le Moine (MP), Kjell Jansson (M), Fredrik Schulte (M) och Sofia Westergren (M).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (M)

Niklas Wykman (M), Kjell Jansson (M), Fredrik Schulte (M) och Sofia Westergren (M) anför:

Moderaterna vill sänka skatten för dem som arbetar. Det ska löna sig bättre att slita och arbeta. Hårt arbetande människor måste få behålla mer av sin egen lön. Vi sänker skatten för att det är rätt; det ökar sysselsättningen, och vi gör det för att det är rättvist att en ansträngning lönar sig. Januaripartierna har sänkt eller vill sänka flera skatter och införa och förstärka ett stort antal skatteavdrag. Dessa förslag ökar dock komplexiteten i skattesystemet och väntas ge få nya jobb. Sysselsättningseffekten är mycket begränsad. Samtidigt har de genomfört skattehöjningar för att finansiera delar av sänkningarna. Dessa höjningar har mycket små effekter på miljön, men krånglar till och fördyrar vardagen för svenska folket desto mer. Skattesystemet behöver uppfattas som rättvist och legitimt samt vara enkelt att förstå för att människor och företag ska uppmuntras att följa det. Medborgarna ska i alla lägen kunna veta att deras skattepengar används på ett effektivt sätt och prioriteras till de områden där resurserna gör mest nytta. Att ge valuta för skattepengarna handlar både om att det offentliga ska leva upp till de förväntningar vi har rätt att ställa och om att utgifterna – och i förlängningen skatterna – inte blir för höga.

Vår budgetmotion innehåller en omfattande jobbskattereform där skatte-sänkningar utan syfte avskaffas. Syftet är att i stället ge plats åt den enkla men effektiva principen att det alltid ska löna sig att arbeta i Sverige. Vi är och har alltid varit för att skattetrycket sänks.

Förslaget om en skattereduktion i stödområde A och B gör systemet mer komplext och förväntas inte leda till några nya jobb alls, och ska därför dras tillbaka.

Förslaget om ett förvärvsavdrag som beskrivs som både en stimulans och en jobbskapande åtgärd är dåligt konstruerat för båda syftena och ska därför dras tillbaka. Jobbeffekterna är sannolikt mycket begränsade och dessutom gör ett ytterligare avdrag skattesystemet än mer komplicerat.

Förslaget om en tillfällig skattereduktion för arbetsinkomster för att kompensera för ökade kostnader under krisen såsom inköp av cykel under 2021 och 2022 på 5 miljarder kronor per år har åtminstone två problem. Dels är skatten retroaktiv 2022 och kan varken förväntas bidra med en ekonomisk stimulans eller ökade drivkrafter att arbeta under 2021. Dels sker det en tidig utfasning av reduktionen, vilket leder till att många löntagare i ganska breda inkomstlägen får en högre marginalskatt. Vi säger nej till en tillfällig skatte-reduktion.

Rutavdraget är en framgångsrik reform som gjort framför allt städtjänster i hemmet vita. Vi är därför positiva till att taket i rutavdraget höjs ytterligare. Politiken ska dock vara försiktig när den utvidgar avdragsmöjligheterna, och det ska finnas mycket goda skäl för att en tjänst ska gynnas. Vi anser att skälen inte är tillräckligt starka för att de fyra tjänster som regeringen föreslår ska omfattas.

Den nedsatta momsen för naturguider och för mindre reparationer ökar komplexiteten i skattesystemet och gynnar branscher som påverkats positivt av coronakrisen. Vi anser inte att en differentierad momssats för specifika branscher ska införas eftersom det inte är politikens uppgift att peka ut vilka branscher som ska växa, och därför bör momsen på dessa tjänster återställas till 25 procent.

Regeringens förslag till en tillfällig skattereduktion för investeringar under ett år riskerar att öka osäkerheten och kommer inte heller att göra särskilt stor skillnad. Vi avvisar förslaget och föreslår i stället en permanent sänkning av bolagsskatten med 1 procent för att öka de privata investeringarna.

Vi föreslår också en förstärkning av jobbskatteavdraget med 24 miljarder kronor som innebär sänkt skatt för alla som jobbar, med fokus på låga och medelstora inkomster. Alla som jobbar får sänkt skatt, och alla som jobbar heltid får mellan 400 och 550 kronor. Förstärkningen av jobbskatteavdraget innebär, till skillnad från de inkomstskattesänkningar som föreslås i budgetpropositionen, att utbytet att gå från bidrag till arbete ökar, också på sikt.

Vi vill vidare ta bort den klyfta i beskattning som regeringen i sin budget skapat mellan pensionärer och löntagare och sänka skatten för pensionärer i samma utsträckning som det jobbskatteavdrag som föreslås. Detta innebär att den som har en pension på 20 000 kronor i månaden får en skattesänkning på 400 kronor per månad. Den som ett helt arbetsliv varit med och byggt Sverige måste känna att det lönat sig – att pensionen räcker till.

En expansiv statlig budgetpolitik med sänkta skatter får inte motverkas av skattehöjningar på kommunal nivå. Vi vill därför komplettera den expansiva ekonomiska politiken med ett kommunalt skattehöjjarstopp så att inte kommunala skattehöjningar framöver knäcker återhämtningen och förvärrar arbetslösheten.

Vi säger nej till en bankskatt.

Vi vill vidare införa en skattelättnad för företag som köper utbildning till sina anställda så att det blir mindre kostnadskrävande att investera i sina medarbetare.

Vi och vårt parti föreslår ett omställningsavdrag som innebär att en person kan få ett skatteavdrag för sina utbildningskostnader.

Enligt Konjunkturinstitutet innebär en lägre effektiv bolagsskatt (i förhållande till andra länder) både ökade utländska etableringar i Sverige och inhemska investeringar. Genom sänkningen får Sverige lägre bolagsskatt än samtliga länder inom EU-15, med undantag för Irland. Bolagsskattens nivå är en viktig faktor för lokaliseringen av både inhemska och utländska investeringar, och det är därför viktigt att Sverige inte ligger högre än våra

konkurrentländer. Sänkningen som vi föreslår är ett steg mot en mer konkurrenskraftig företagsbeskattning.

Vi föreslår också att ränteavdrag för lån utan säkerhet ska avskaffas.

För oss är det självklart att man måste kunna bo och jobba i hela Sverige. Då kan inte politiken göra det svårt och dyrt att bo utanför tunnelbanenätet och storstädernas kollektivtrafik. Den gröna omställningen kräver en effektiv miljö- och klimatpolitik som tar sig an de verkligt stora frågorna. Vi föreslår därför sänkt skatt på bensin och diesel med 1 krona per liter.

Vi vill ersätta bonus–malus-systemet med ett mer effektivt styrmedel för att minska utsläppen från bilar och avvisar regeringens förslag om skärpt bonus–malus.

Flygskatten bör pausas.

Vi avvisar också regeringens förslag om att försämra bilförmånen.

Vi anser att Sverige bör göra mer för att locka hit högkvalificerad arbetskraft genom att bl.a. reformera expertskatten.

Plastpåseskatten har inneburit en kraftig fördyring av kostnaden för vissa plastpåsar, vilket har inneburit en betydande minskning av användningen av de plastpåsar som beskattas. Skatten ger mycket mindre intäkter än vad som förutsågs, medan miljöeffekten är försumbar eller negativ. Vi tar därför bort plastpåseskatten i vår budgetmotion.

Vi avvisar regeringens förslag om att det ska införas en särskild skatt på försäljningen av kläder och skor. Liksom plastpåseskatten är förslaget ett exempel på ineffektiv symbolpolitik som slår mot vanligt folk och mot handlare som redan har en tuff situation till följd av coronakrisen.

Slutligen anser vi att en nationell folkräkning bör genomföras, och vi tillför därför medel till Skatteverkets anslag 1:1 för att möjliggöra genomförandet. En folkbokföring som staten inte har kontroll över innebär en stor kostnad för skattebetalarna, och en nationell folkräkning är en viktig åtgärd för att slå vakt om samhällskontraktet och upprätta ett tryggare Sverige.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (SD)

Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Johnny Skalin (SD) anför:

Sverigedemokraterna står för en pragmatisk, avvägd skattepolitik som understryker solidaritet och nationell sammanhållning, samtidigt som den som arbetar ska kunna känna en trygghet i att inte bli beskattad mer än vad som verkligen behövs. Partiets ideologiska profil handlar i första hand om vad pengarna ska användas till, nationens och medborgarnas bästa. Det är viktigt att upprätthålla skattebetalarnas respekt för den offentliga ekonomin, om skattemedel förslösas blir effekten den motsatta.

Vi föreslår att avdraget för arbetskostnaden vid renovering, ombyggnad och tillbyggnad, rotavdraget, ska höjas från 30 procent till 50 procent under 2021. Att höja rotavdraget skulle högst sannolikt öka efterfrågan på rotrelaterade

varor och tjänster och således fungera som en effektiv stimulansåtgärd till den svenska byggindustrin, med omkringliggande tjänster och leverantörer.

Vidare bör milersättningen för resor med privat bil i tjänsten höjas från 18,50 kronor per mil till 23,50 kronor per mil. Ersättningen har legat på denna nivå sedan 2007, då den ökade med 50 öre.

Vi säger nej till förändringar av befintligt reseavdrag som föreslagits i januariöverenskommelsen. Förslaget medför fördyringar för personer boende utanför tätorter med långa resor till arbetsplatsen.

Skatteskillnaden mellan inkomstlagen tjänst och pension ska likställas och vi avvisar därför förslaget om en återinförd pensionärsskatt.

Garantipensionen ska höjas med 800 kronor per månad. Den föreslagna åtgärden syftar inte enbart till att stärka socioekonomiskt svaga grupper bland äldre utan medför även en jämställdhetsreform: bland äldre kvinnor uppbär ungefär varannan kvinna garantipension medan motsvarande siffra för äldre män uppgår till mer modesta 15 procent.

Boende i utlandet som är skattskyldiga i Sverige behöver ofta betala en privat vårdförsäkring, beroende på vilket land de bor i, samtidigt som de inte nyttjar svensk välfärd i någon större utsträckning. Den särskilda inkomstskatten för personer som är bosatta utomlands bör därför återställas från 25 procent till tidigare 20 procent.

Regeringens förslag om ett kraftigt ökat förmånsvärde innebär att ett antal arbetstagare, som i många fall är beroende av bilen, får en kraftigt höjd skatt. Vi avvisar förslaget om en justerad förmånsbeskattning av tjänstebil.

Förmånsbeskattningen av privata sjukvårdsförsäkringar bör avskaffas. Privata sjukvårdsförsäkringar som ger tillgång till privat sjukvård vid sidan av den ordinarie offentliga vården har medfört en avlastning från vårdköerna och från regionerna i den nu rådande situationen.

Vi föreslår också ett system för privat pensionssparande, där man inte gör något skatteavdrag vid själva insättningarna och inte heller drabbas av kapitalvinstbeskattning när man säljer exempelvis fonder eller aktier utan i stället betalar en väldigt låg schablonskatt. Förslaget är att denna schablonbeskattning uppgår till 15 procent av föregående års statslåneränta.

Skatten på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar ska återställas till nivån före regeringens senaste höjning från 0,75 till 1 procent.

Vi föreslår också att en utfasning av ränteavdragen med 1 procentenhet per år under fem års tid, 2021–2025, ska påbörjas.

Pensionärer eller de som uppbär sjuk- eller aktivitetsersättning har en begränsning av hur mycket av inkomsten som de ska behöva betala i fastighetsavgift. Taket på fastighetsavgiften för småhus ska därför sänkas från 4 till 3 procent av inkomsten även för pensionärer och utsatta grupper.

Den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder bör avskaffas genom att dessa bostäder klassificeras som elevhem.

Vi föreslår vidare att schablonavdraget för andrahandsuthyrning ska höjas från 40 000 till 60 000 kronor per år.

Indexuppräknningen på bensen- och dieselskatten drabbar de som har långt att pendla till jobbet och de som bor utanför tätorter utan rimliga kollektiva transportsätt. Effekten är mest kännbar för socioekonomiskt svagare grupper, och vi föreslår därför att indexuppräknningen ska avskaffas.

Vi föreslår också att reduktionsplikten ska sänkas till 5 procent för diesel och 2 procent för bensen, att beskattningen av MK3 och MK1 (olika dieselkvaliteter) ska likställas samt att alla kvarvarande skattelättnader på biodrivmedel ska avskaffas.

Skatten på diesel för jord- och skogsbruksändamål bör sänkas till den danska nivån, som är 10,2 öre per liter.

Den särskilda punktskatten på avfallsförbränning ska avskaffas eftersom den inte vare sig på ett kostnadseffektivt eller verkningsfullt sätt styr mot en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering.

Bonus-malus-systemet för personbilar ska likaså avskaffas eftersom systemet i realiteten innebär att pengar överförs från familjer, ofta på landsbygden, som behöver något större fordon, till höginkomsttagare i tätorter.

För att öka incitamenten att välja ett annat färdmedel föreslår vi att trängselskatten ska pausas under det första halvåret 2021.

För att svensk flygindustri ska kunna konkurrera på marknadsmässiga villkor ska flygskatten avskaffas.

Kemikalieskatten är skadlig för näringslivet och leder till lägre intäkter och svagare förutsättningar för industriell utveckling och detaljhandel i Sverige. Även den skatten avskaffas med vårt förslag.

Sedan den särskilda punktskatten på plastpåsar infördes har det skett en kraftig minskning av beskattade plastbärkassar, och parallellt en ökning av icke-beskattade avfallspåsar av plast och papperspåsar – produkter som är sämre ur miljösynpunkt. Vi föreslår därför att även skatten på plastpåsar ska avskaffas.

Slutligen vill vi att en nationell folkräkning genomförs.

3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (V)

Tony Haddou (V) anför:

Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att trygga välfärden, öka jämlikheten, få fler människor i arbete och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft och fördelas efter behov. Skatteflykt och skattebrott ska bekämpas kraftfullt och principen om lika skatt vid lika inkomst ska återupprättas.

Vid utformningen av skattepolitiken efter krisens akuta fas måste de som gynnats av krispolitiken vara med och finansiera nödvändiga satsningar på välfärden och den gröna omställning av ekonomin som snabbt måste till för att möta klimatkrisen. Jag och mitt parti lägger därför i vår motion förslag på en rad skärpningar av kapital- och egendomsskatterna.

Jag och mitt parti föreslår också en extra välfärdsskatt på inkomster över 85 000 kronor i månaden, och sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare. Sverige har gått från att vara ett av de länder vars skattesystem omfördelar mest till att ha det minst omfördelande skattesystemet inom EU:s 15 kärnländer. En viktig orsak till de ökade klyftorna är hur det svenska skattesystemet utvecklats. Det är hög tid att de rikaste får betala och bidra till det gemensamma.

Jag och mitt parti lägger förslag på att helt sluta skatteflyktan för alla inkomster. De medel som regeringen anslår till ett nytt jobbskatteavdrag använder jag och mitt parti för att sänka skatten lika mycket i kronor på alla inkomster upp till 30 000 kronor per månad. Denna skattereduktion föreslås vara utfasad vid inkomster över 40 000 kronor per månad.

Det bör införas en skattereduktion på 25 procent av fackföreningsavgifter och för avgifter till arbetslöshetskassorna.

Skattereduktionen för hushållsnära tjänster ska avskaffas, liksom rot-avdraget och skattereduktionen för gåvor till ideella organisationer. Med tanke på konjunkturläget väljer jag och mitt parti att avskaffa skattereduktionen för rottjänster först 2022. För 2021 föreslår jag och mitt parti halverat tak för skattereduktionen.

Jag avstyrker lättnader i expertskatten.

Jag anser att bolagsskatten bör återgå till 22 procent, men av konjunkturella skäl föreslår jag och mitt parti att skattehöjningen skjuts fram till 2022.

För att stimulera till nya investeringar samt att tidigarelägga planerade investeringar föreslår regeringen i budgetpropositionen att en tillfällig skattereduktion för investeringar införs. Företagens investeringar bör stimuleras i det nuvarande osäkra ekonomiska läget, men skattereduktionen bör begränsas till små och medelstora företag.

Regeringens aviserade förslag om nya regler för koncernbidragsspärrade underskott m.m. avvisas.

Lagrådsremissen Förändrade skatteregler för delägare i fåmansföretag innehöll olika förslag i syfte att minska inkomstomvandlingen, bl.a. att höja skattesatsen för utdelning och kapitalvinst, och 3:12-reglerna bör i ett första steg reformeras i enlighet med de remitterade förslagen.

Min principiella hållning är att fastigheter är tillgångar som ska beskattas eftersom fastigheter är en viktig och stabil skattebas. Den kommunala fastighetsavgiften bör därför kompletteras med en statlig fastighetsskatt.

I likhet med vad som finns i många OECD-länder bör en arvs- och gåvoskatt införas i Sverige, med ett fribelopp på 3 miljoner kronor.

Skatten på stora aktieutdelningar och kapitalvinster på värdepappersförsäljning bör höjas. Av konjunkturella skäl bör avtrappningen av ränteavdragen införas först 2022.

Avdragsrätten för ränteutgifter begränsas till maximalt 100 000 kronor.

En exitskatt bör införas i enlighet med det förslag som Skatteverket tagit fram.

Av fördelningspolitiska skäl bör investeraravdraget avskaffas.

En beskattning av konstgödsel i likhet med den som avskaffades 2009 bör införas, men med en något högre beskattning på kvävekomponenten för att minska läckaget av kväve. Skattesatsen på kväve bör höjas med 10 procent jämfört med den gamla skatten.

Under 2017 sänktes energiskatten för datorhallar i Sverige. Jag anser att det finns rimligare sätt att använda dessa resurser och därför bör energiskatteavdraget för datorhallar avskaffas.

4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2021 (KD)

Hampus Hagman (KD) anför:

Kristdemokraterna vill se ökad lönsamhet i att arbeta och ett lägre skattetryck och har därför flera förslag på sänkta skatter för breda löntagargrupper, pensionärer, barnfamiljer och för dem som har svårare att komma in på arbetsmarknaden. Mina skatteförslag minskar margineffekterna för dem som går från bidrag och ersättningar till arbete och ökar drivkrafterna till högre utbildning. Jag och mitt parti föreslår en bred skattesänkning för alla hushåll.

Pensionärernas ekonomi måste prioriteras. Jag och mitt parti såg därför till att alla pensionärer fick sänkt skatt i den budget som jag och mitt parti, tillsammans med Moderaterna, fick igenom i riksdagen hösten 2018. Regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer skulle ha kunnat innebära att pensionsinkomster och arbetsinkomster antligen skulle beskattas lika men med regeringens förslag om införande av ett tillfälligt jobbskatteavdrag i två år, uppstår en skillnad igen, och det gapet sluts inte förrän 2023 med regeringens politik. Jag sluter gapet redan nästa år. Förutom att jag och mitt parti säger ja till den skattesänkning på 2,36 miljarder kronor som nu görs i budgetpropositionen, sänker jag skatten med ytterligare ca 0,63 procent av inkomsten upp till 42 400 kronor för personer med arbetsinkomster, pension och näringsinkomster. Det innebär upp till 265 kronor i månaden i skattesänkning, utöver den skattesänkning som finns i budgetpropositionen.

För en genomsnittlig inkomst på 32 000 kronor innebär det en skattelättnad på 200 kronor i månaden. Men även personer som inte uppbär arbetsinkomst omfattas av förslaget på skattelättnad. För dem med arbetslöshetsförsäkring, föräldrapenning och sjuk- och aktivitetsersättning är skattesänkningen hälften så stor, dvs. 0,32 procent av inkomsten. På det här sättet får både arbetstagare och den som uppbär ersättningar eller bidrag en skattesänkning, men den är större för arbetstagaren, vilket bidrar till att göra det mer lönsamt att arbeta.

Regeringens förslag till skattesänkningar till hushållen, ett tillfälligt jobbskatteavdrag och en skattereduktion för förvärvsinkomster avvisas till förmån för mitt förslag.

Jag och mitt parti föreslår i budgeten för 2021 en höjd brytpunkt för statlig inkomstskatt till 46 000 kronor i månadsinkomst. Det innebär 250 kronor per månad i sänkt skatt för ungefär en miljon löntagare.

För att stärka barnfamiljernas ekonomi föreslås ett jobbskatteavdrag för föräldrar som är en fast nivå. Skattesänkningen kallas jobbskatteavdrag eftersom den riktar sig till föräldrar som förvärvsarbetar på samma vis som det jobbskatteavdrag som alliansregeringen införde i flera steg från 2007. Jobbskatteavdraget för föräldrar är dock en fast skattereduktion som initialt uppgår till 100 kronor per vårdnadshavare per månad.

Jag anser att plantering, matlagning och gravvård bör tillföras till de tjänster som inkluderas i rutavdraget.

En skattereduktion för a-kasseavgiften införs med mitt förslag. Skattereduktionen uppgår till 20 procent av avgiften till a-kassan och regleras som en reduktion av skatten på arbetsinkomster.

Dubbla jobbskatteavdrag införs för utsatta grupper på arbetsmarknaden samt ett extra förhöjt jobbskatteavdrag för personer över 69 år.

Jag och mitt parti föreslår mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag och jag vill se mer omfattande möjligheter för företagen att använda incitamentsprogram. Regelverket kring personaloptioner bör förenklas och göras mer konkurrenskraftigt, samtidigt som grundläggande skatterättsliga principer beaktas, så att det blir lättare för växande företag att attrahera och behålla medarbetare.

Det bör införas ett förmånligt bosparande som förval för alla unga mellan 18 och 34 år med inkomst av tjänst, där ett skatteavdrag ingår de första 60 månaderna när personen tjänar 12 000 kronor eller mer per månad.

Jag och mitt parti satsar 400 miljoner kronor per år på att höja milersättningen i reseavdraget till 22 kronor eftersom avstånden är stora i många lands- och glesbygdsområden och tillgången till kollektivtrafik knapp. Samtidigt föreslår jag och mitt parti att taket för avdragsgränsen höjs till 13 000 kronor, vilket särskilt riktar till den grupp som har långa pendlingsavstånd.

I budgetpropositionen föreslår regeringen ett höjt förmånsvärde på bilar. Dagens förmånssystem snedvrider emellertid valet mellan privatägd bil och förmånsbil, samtidigt som många inte har möjligheten att få tillgång till en förmånsbil via sin arbetsgivare. Eftersom möjligheten till förmånsbil är viktig för många småföretagare, och en stor del av nybilsförsäljningen sker via förmånssystemet, finns det skäl till att inte förändra systemet för snabbt, utan se till att förändringar görs på ett klokt sätt och också balanseras med andra åtgärder. En större del av skattehöjningen bör därför betalas av de som har förmånsbilar värda över 7,5 prisbasbelopp, ca 356 000 kronor.

Skatten på ersättningar till funktionärer i ideella organisationer bör sänkas.

Det bör tillsättas en utredning som syftar till att gåvor till fler typer av organisationer ska berättiga till reduktionen och att den undre beloppsgränsen för varje enskild gåva ska sänkas. Beloppsgränserna för gåvoskatteavdraget bör också höjas, och utredningen bör även studera denna fråga. Beloppsgränsen bör höjas till 12 000 kronor.

Sänkt inkomstskatt för boende i stödområde A och B borde inte införas eftersom det strider mot principen om enhetlig beskattning. I stället bör det ske en bred inkomstskattesänkning för alla.

Skatteorättvisan mellan bostadsrätter och ägarlägenheter bör tas bort, genom att ägarlägenheter beskattas som bostadsrätter och inte som småhus.

Ränteavdraget bör sänkas med 1,2 procentenheter per år, vilket motsvarar en avtrappningstakt på 25 år. Taket för den högre nivån av ränteavdrag bör sänkas från 100 000 kronor till 75 000 kronor per år.

Jag hade helst velat se ett förslag som såg till helheten av flyttskatterna och som bättre beaktade generationsfrågor och jämförbarhet med andra latenta skatteskulder, men ställer mig bakom förslaget att uppskovsräntan ska avskaffas.

Skatten på plastbärkassar bör avskaffas.

Även avfallsförbränningskatten bör avskaffas eftersom den har kantats av tillämpningsproblem och missar sitt miljöfrämjande syfte.

Kemikalieskatt på kläder och skor som regeringen har för avsikt att införa från 2022 bör inte införas.

För att påskynda uppgraderingen av den svenska personbilsflottan underifrån, så att trafiksäkerheten och miljön bättre främjas, föreslår jag en höjning av fordonsskatten på äldre bilar i trafik i kombination med en skrotningspremie.

Jag och mitt parti föreslår en skattenedsättning på dieselbränsle i jordbrukssektorn på 3 kronor per liter. Ett villkor för att få ta del av sänkningen ska vara att jordbrukaren i fråga till minst 30 procent använder icke-fossilt bränsle.

För att stödja flygnäringsens återhämtning i spåren av pandemin bör flygskatten tas bort under nästa år.

Regeringen har infört ett bonus–malus-system där miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid får en bonus vid inköpstillfället medan fordon med höga utsläpp av koldioxid får högre skatt. Det är i grunden bra att styra mot val av mer miljövänliga bilar vid inköpstillfället, men regeringen genomför en skärpning av systemet i budgetpropositionen som jag anser att delvis bör avvisas. Skälet till detta är att konsekvenserna av förslaget blir en allt för stor skillnad i hur exempelvis hybridbilar behandlas jämfört med helt eldrivna fordon. Systemet riskerar också fördröja en förnyelse av fordonsparken då begagnade bilar som inte är miljöbilar blir förhållandevis billigare att äga i förhållande till nya bilar som beläggs med malus. Det finns också tecken på att elbilar som har subventionerats via bonus–malus-systemet senare exporteras och därmed inte bidrar till minskade utsläpp i Sverige. Jag och mitt parti halverar därför den aviserade malus-effekten och genomför inte de föreslagna skärpningarna för att uppnå bonus.

Den tunga vägtrafiken är en stor källa till koldioxidutsläpp. I dagsläget beskattas den tunga vägtrafikens negativa klimat- och miljöpåverkan samt vägslitaget huvudsakligen när bränslet tankas. En nackdel med detta system är att kostnaden blir olika för exempelvis olika lastbilar beroende på var de tankar sin diesel. Den nuvarande beskattningsmodellen bör ersättas med en modell

som tar hänsyn till fordonets miljöbelastning i hela trafiksystemet när det körs. Modellen måste ta hänsyn till stad och land, trängsel, tid på dygnet samt fordonens miljöpåverkan. Den nya beskattningsmodellen kan först provas för de tunga godstransporterna och därefter utökas till att även omfatta personbilar.

Reklamskatten för ideella föreningar bör avskaffas, vilket stärker föreningslivet och ger föreningar bättre förutsättningar att fokusera resurserna på kärnverksamheten som ofta kommer barn, unga och äldre till del.